

NYÍRBÁTOR VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

☒ 4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.

☎ Telefonszám: +36 42/281-042

E-mail cím: polgarmester@nyirbator.hu

KRID: 658069908 NYBONK

Ügyirat száma:

Ügyintéző: Majtényi Edit

ELŐTERJESZTÉS

A 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatára

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31.§ (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzatoknak 5 évente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amely 6 célcsoportra fókuszál (a romák, a mélyszegénységben élők; a gyermekek; a nők; az idősek; a fogyatékkal élők) 5 fő területen (oktatási, egészségügyi, lakhatási, foglalkoztatási, szociális helyzet).

Az Ebktv. 31.§ (6) bekezdése alapján: „A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”

A Képviselő-testület a 42/2023.(III.29.) önkormányzati határozatával fogadta el a 2023-2028 közötti időtartamra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot. (továbbiakban: HEP).

Az Ebktv.31.§ (4) bekezdése alapján: „A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata, módosítása azért vált szükségessé, hogy az Önkormányzat által elnyert és megvalósítás alatt álló eredményes pályázatok tartalmi elemei, azok célkitűzései bekerüljenek a HEP-be.

Az intézkedési terv módosítására jelenleg nincs szükség. Az intézkedési tervben - táblázati formában- meghatározott célkitűzések összhangban vannak a pályázatokban megjelölt célkitűzésekkel, de azok megvalósítása még folyamatban van, a rendelkezésre álló határidők még nem jártak le. A HEP felülvizsgálat során megtörtént az egyeztetés a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatósága esélyegyenlőségi mentorával. A felülvizsgált program-egységes szerkezetben - az előterjesztés mellékletét képezi.

A felülvizsgálat során bekerült részeket kék szín és *Calibri* betűtípus jelöli.

Mindezekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a HEP felülvizsgálatának eredményeit, az abban foglalt módosításokat véleményezni szíveskedjen.

Nyírbátor, 2024. április 22.

Máté Antal s.k.
polgármester

Határozat -tervezet
Nyírbátor Város Képviselő-testületének
...../2024.(IV.24.)
önkormányzati határozata

A 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

A Képviselő-testület

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló, többször módosított 2003.évi CXXV. törvény 31.§- a alapján Nyírbátor Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) felülvizsgálatát és módosítását elfogadja és ezzel egy időben hatályon kívül helyezi a 42/2023.(III.29.) önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028);
- felkéri és felhatalmazza a polgármestert, hogy Nyírbátor Város Önkormányzata 2024.év áprilisában felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadásáról szóló dokumentumot írja alá, annak közzétételéről gondoskodjon;
- felkéri a polgármestert, hogy a döntésről írásban értesítse a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseinek végrehajtásában résztvevő és közreműködő partnereket.

K.m.f.

Máté Antal
polgármester

Badics Ildikó
jegyző

Helyi
Eszélyegyenlőségi
Program

Nyírbátor Város Önkormányzata

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	15
Célok.....	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	27
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	82
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	131
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	143
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	162
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	173
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	177
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	179
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	179
1. A HEP IT részletei.....	179
A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása.....	180
Jövőképzés.....	181
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	192
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	192
3. Megvalósítás.....	197
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	197
3.2 A megvalósítás folyamata.....	199
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	200
3.4 Nyilvánosság.....	201
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	202
4. Elfogadás módja és dátuma.....	202

2023-2028

2024. év áprilisi felülvizsgálat egységes szerkezetben

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent **Beltügyi minisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjához és a program felülvizsgálatához”** c. dokumentum szerint **átdolgozva**, Nyírbátor Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működését. Vallalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a közvetítés állami és nem állami intézményfenntartóra.

Jelen helyzeti elemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése értelmében:

„A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az értéknél alacsony, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzeti elemzés és az intézkedési tervet az új helyzethez megfelelően kell módosítani.” A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálatára 2024 áprilisban került sor. A felülvizsgálat során módosított, kiegészített szövegrészeket „*Galbra*” betűtípussal és *kék színnel* kerületek kiemelésre.

A település bemutatása

Több mint 7 évszázados történelmének legfényesebb időszakára a Gut-K-éled nemzetségekhez tartozó Báthori családhoz köthető. A települést 1329-ben pallosjoggal és teljes városi kiváltsággal ruházta fel a király. A XIV-XV. században Bátor már jelentős iparral és kereskedelemmel rendelkező mezővárossá fejlődött. A XV. század végén és a XVI. század elején épült az a két késő gótikus templom és kolostor, amely műemleki együttes ma is meghatározza a város arculatát. Nyírbátort a Báthori család egészen 1613-ig bírta ki. Báthori Gábor erdélyi fejedelem haláláig, amely birkeigazgatási központja és egyben temetkezési helye lett. Ezután a város történelmét egymást váltó fejedelmek-Báthorikak, Bethlenek, Rákócziak és Károlyiak írták.

A XVII-XVIII. században mind a vármegye, mind a központi hatalom többször tett kísérletet arra, hogy a város kiváltságait megnyirbálja. 1736-ban elveszti a pallosjogát, majd az 1872-es közigazgatási átszervezéskor a városi rangjától is megfosztották.

A település XX. századi történetét a vezetőknek és lakóknak kiartó és szívszós munkája jellemezte, aminek következtében ismét megindult a fellendülés. A XX. végén jelentős iparfejlesztés ment végbe és a mezőgazdaság többszöri átalakítása teljesen átstrukturálta a hagyományos batori társadalmat. Nyírbátor a Nyírség egyik kereskedelmi, kulturális központjává lett, majd járási székhelyvé nőtte ki magát. 1973. április 29-én ismét városi rangot kapott. Ezzel új szakasz kezdődött a település életében.

¹ Költészetvédelmi koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településeszközvetési terv, Településfejlesztési koncepció

Eroskodott Nyírbátor igazgatási, gazdasági, oktatási és kulturális vonzása a térségben. A nagyüzemi mezőgazdaság, a különböző ipari kisz-ek, a letelepült gyárak új munkalehetőségeket teremtek, amelyek a népesség növekedésével jártak. Új városrészek nőttek ki, óvodák, iskolák, egészségügyi intézmények épültek, megjelentek a kulturális élet. A Zenei Napok rendezvényei egyre ismertebbek a hozzá kötődő zenei taborok és alkotótáborok pedig egyre népszerűbbé váltak. Az 1990-es szabad választásokat követően, az önkormányzati rendszer kiábrósításával, majd az únós csatlakozással, újabb változások következtek. A pályázati lehetőségekkel élve és az ipari park megnyitásával, majd benépesítésével Nyírbátor gazdasága gyors fejlődésnek indult és mára meghatározó gazdasági szereplője lett a megyének. 2013-tól ismét járási székhely lett, melynek területe 695,94 km² népessége 43 557 fő, népsűrűsége pedig 63 fő/km² volt abban az évben. Járási székhelyként (3 város és 17 község tartozik hozzá), és Országgyűlési Választókerületi Központként (33 településre, köztük 6 városra kiterjedően), valamint gazdasági és munkaerő-piaci központként kiterjedt vonzaskörzettel rendelkezik regionális szerepköre meghatározó. A város egyes funkcióinak köszönhetően saját népességénél lényegesen nagyobb lakosságot lát el. Mint járási centrum erős közgazdasági, egészségügyi, oktatási, szociális és foglalkoztatási funkciókkal bír. Kulturális és turisztikai értéket alapjan kiegészítő, komplementer szerepet tölt be Debrecen és Nyíregyháza környezetében. Évszázados műemlekei ma is a város meghatározó értékei, a jelen és a jövő kulturális, turisztikai életének színterei. Nyírbátor legjelentősebb rendezvényei több évtizedes múltra tekintenek vissza.

A lakosság lehetőségeinek bővítése érdekében az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet nemzetközi, testvérvárosi kapcsolataira. ápolja, erősíti azokat, elsősorban a kultúra, a turizmus, gazdaság és a sport területén. Testvérvárosok:

Testvérváros	Ország
Nagykároly (Caret)	Románia
Nagyszőlős (Vinogradiv)	Ukránia
Huszti	Ukránia
Rawa Mazowiecka	Lengyelország
Szilágysomlyó (Simleu Silvaniei)	Románia

Közelkedés – Megközelíthetőség

Nyírbátor Magyarország Észak-keleti sarkában fekszik, a román, az ukrán és a szlovák határ közelében. A fővárostól 257 km, a vármegyeszékhely Nyíregyházától 37 km a távolság. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye térszerkezetében a Nyíregyházától, a fő közlekedési útvonalaktól, illetve a határátkerülőhelyektől való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező.

Nyírbátor a térségi jelentőségű, 69,3 km hosszú, az országos törzshálózati pályák részét képező 110-es számú, Debrecen (Apara) – Mátészalka vasútvonalon fekszik, amely Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben délnyugat-északkeleti irányban haladva járja fel a településeket. A vasúttámaszpontok csatlakoznak a 113-as számú, Nyíregyháza – Nagykálló – Nyírbátor/Mátészalka – Fehérgyarmat – Zajna 80,4 km hosszú vasútvonal is, amely Nyíregyházától indulva keleti, északkeleti irányban járja fel a megyét, kapcsolatot biztosítva a vármegyeszékhellyel.

A városot érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Szabolcs Volán Zrt. járja el. Nyírbátor központja, az Ipari Park, a közszolgáltatási intézmények, a vasútállomás és a fűrdő is közvetlenül megközelíthető a környező kisebb településekről.

A város a vármegye teljes középső részéről közvetlen járral elérhető. A vármegyeszékhely Nyíregyháza felé napi 43 induló járral (menetidő 01:7-01:30 között), a regionális központ Debrecen felé napi 4 közvetlen járral (menetidő 01:08-01:34 között) rendelkezik.

Demográfia

Népesség

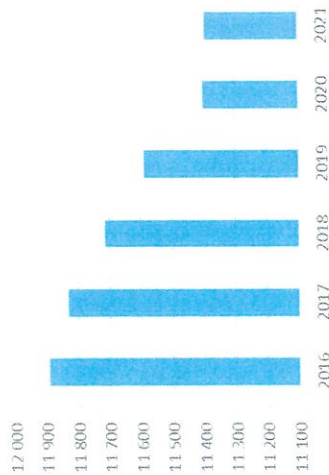
A demográfiai viszonyokat vizsgálva elmondható, hogy Nyírbátor népességfejlődése az utóbbi években, a vizsgált időszak alatt – 2016 és 2021 között - továbbra is csökkenő tendenciát mutat. A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzetesebb munkavállalói korú rétegekben jellemző. Ennek tényét a munkavállalói koru népesség folyamatos csökkenése is alátámasztja

Míg 2016 és 2020 között évről - évre 60-184 fő között csökkent a lakónépesség száma, addig 2020-ról 2021-re a csökkenés mértéke minimális volt.

Év	1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	
	Fő (TS 001)	Változás
2016	11 891	bázis év
2017	11 831	99,50%
2018	11 715	99,02%
2019	11 587	98,91%
2020	11 403	98,41%
2021	11 395	99,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség

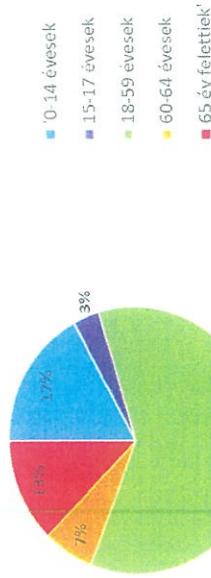

Az állandó népesség számát vizsgálva megállapítható, hogy összességében a nők száma magasabb. Három korcsoportban azonban, a 0-14 évesek, 15-17 évesek és a 18-59 évesek esetében a férfiak száma mutat többet. A 15-17 éves korcsoportban a legkisebb a különbség a férfiak és nők száma között.

Korcsoport	2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)			
	Fő		Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005) / Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12 089	48,30% / 51,70%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381	3,15%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1 961	8,28% / 7,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63% / 1,60%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 529	3 397	6 926	29,19% / 28,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	382	512	894	3,16% / 4,24%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	730	1 188	1 918	6,04% / 9,83%

Forrás: TeIR, KSH-START

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

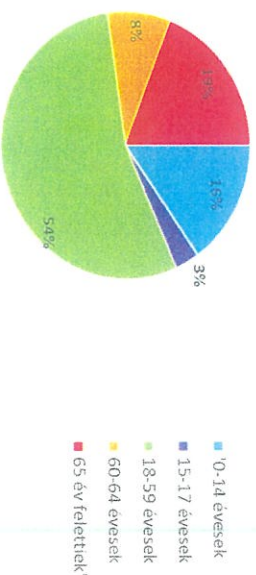

Ha megvizsgáljuk a lakónépesség számát, a nők és férfiak arányát mutató diagramokat, akkor látható, hogy:

- ✓ 0-14 év között mindössze 1 % a különbség, a férfiak javára
- ✓ 15-17 év között a férfiak és nők százalékos aránya megegyezik
- ✓ 18-59 év között 6%-kal több a férfiak száma

- ✓ 60-64 év közötti már a nők vannak többen, számuk 1%-kal magasabb a férfiak számánál
- ✓ 65 év feletti jelentős a különbség a nők javára, számuk 6%-kal mutat többet a férfiak számánál

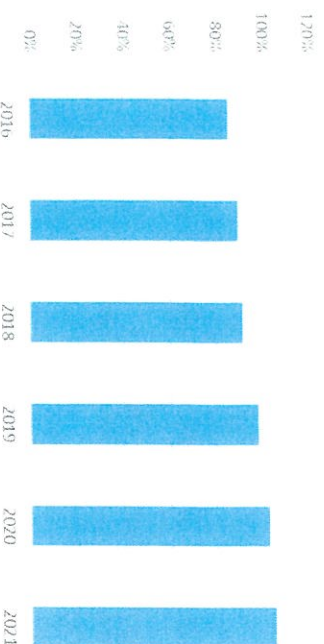
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 708	2 003	85,27%
2017	1 767	1 977	89,38%
2018	1 816	1 990	91,26%
2019	1 918	1 961	97,81%
2020	1 967	1 916	102,66%
2021	2 015	1 916	105,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

Az öregedési index a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben jövőbeni tendenciákat is előre vetít. Az mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest, vagyis 100 fő 14 év alattiira jutó 65 év felettek számát jelenti. Az öregedési index praktikus mutatószám, mert időben, térben könnyen összehasonlíthatóan fejlezi ki a népességben történő változást. A fenti táblázatból és a grafikonból látható, hogy Nyírbátorban az öregedési index növekszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-21,88
2017	-3,88
2018	-9,09
2019	-10,30
2020	-15,83
2021	1,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számának csökkenésében szerepet játszik az elvándorlás. Az elvándorlók száma 2016 és 2020 között, változó mértékben, de meghaladta az odavándorlók számát. 2021-ben viszont megfordult ez a tendencia és az odavándorlások száma nagyobb volt, mint az elvándorlásoké. Megfigyelhető a környező kistérségekkel történő be- és kiutazás is, de a magasabbban képzett fiatalok számára még mindig nagy vonzerőt jelent Nyíregyháza és Debrecen. A belföldi elvándorlás mellett továbbra is sokan keresnek munkát és jobb megélhetést külföldön.

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

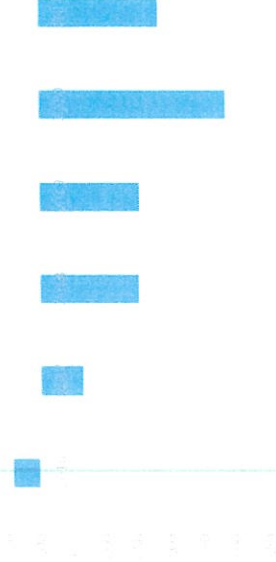
rádióreklámokon keresztül is kívánjuk népszerűsíteni programunkat és városunkat. A Médiaworks Hungary Zrt. 2 x 2 hetes kampányában a Kelet-Magyarország napilapjában, a KMO facebook oldalán, A Szabolcs online (SZON) hírportálon, a SZON facebook-on cikkek, hirdetések jelentek meg Nyírbátorról és a Legyél Te is NYÍRBÁTORI programról.

Az élve születések száma, ha kis mértékben is, de 2016-ban meghaladta a halálozások számát. A következő években, 2017 és 2021 között, a halálozások száma bizonyult magasabbnak. Kiugróan magas volt az elhalálozás 2020-ban, a koronavírus járvány idején (5.sz. táblázat).

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözeteinek 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	0,42
2017	-0,67
2018	-1,53
2019	-1,54
2020	-2,87
2021	-1,84

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbözeteinek 1000 lakosra vetített száma (fő)

Gazdasági jellemzők

Nyírbátor Város Önkormányzata fontos feladatának tűzte ki a város népességének növelését, város iránt érdeklődők, letelepedni szándékozók komplex tájékoztatását, segítségét. Ennek érdekében indította el, 2022. májusában a **Legyél Te is NYÍRBÁTORI** elnevezésű programot, melynek hosszú távú célja a lakosság szám növekedése. A program sikeressége érdekében megszűfoltuk a városunkban működő nagycégeket - Coloplast, Scrioplast, Unilever, Diehl, MSK, Rosenberger, Farmol, Tranzit-Ker, Bátor-Trade - melyek nyilatkozatok támogató szándékukról. Ezáltal a hatékony együttműködés lehetőségeit kihasználva együtt dolgozhatunk, fejlődhetünk, egy innovatív közösséget alkothatunk.

A programon keresztül szólítjuk meg a városunk iránt érdeklődőket, akik felé közvetítjük a Nyírbátorban elérhető szolgáltatásokat, lehetőségeket, melyek megkönnyíthetik letelepedéssel kapcsolatos döntésüket.

Tájékoztatást adunk:

- a nyírbátori munkahelyek nyitott pozícióiról,
- lakáspiacon elérhető eladó és bérelhető ingatlanokról,
- a nevelési-oktatási intézményeinkről - a bölcsődétől az egyetemi képzésig,
- a szociális ellátórendszerünk szolgáltatásairól,
- önkormányzat által nyújtott támogatásokról,
- sportolási, szabadidős, kikapcsolódási lehetőségekről.

A program 5 alappillére épül – *munkahely, lakhatás, oktatás, szabadidő és gondoskodás* – melyeken keresztül az érdeklődők átfogó képet kapnak a város nyújtotta szolgáltatásokról, lehetőségekről, támogatásokról. Az érdeklődők a már működő regisztrációs felületen keresztül, kérhetnek tőlünk tájékoztatást, segítséget. Az adatbázisunkba felvesszük a szolgáltatást kínáló partnereinket, jelentkezőket és az érdeklődőket is. Az adatokat folyamatos frissítése érdekében a hirdetőikkel, kapcsolattartókkal fenntartott élő kommunikáció is nagy segítségünkre van, így naprakész tájékoztatást tudunk nyújtani. Folyamatosan figyeljük és nyomon követjük a cégek weboldalát, facebook oldalát, a munkaerő-közvetítők hirdetéseit, és az állás hirdető online felületeket is. Programunk megismertetése, népszerűsítése és a fiatalok megszerzése érdekében jelen vagyunk a nyírbátori városi rendezvényeken, határon átnyúló (román-magyar) közös pályázat keretében megrendezésre kerülő állásbörzéken (Nyírbátorban és Nagyvárolyban). Részletünk kiállítóként Debrecenben a Campus fesztiválon, valamint szeptembertől a környező egyetemi városokban (Nyíregyháza, Miskolc, Debrecen) megrendezett állásbörzéken. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Ipartkamara által elsősorban középiskolások részére szervezett állásbörzén (Nyíregyháza, Mátészalka és Csenger) egy-egy középiskolában is bemutatkozunk. Novemberben az általános iskolások részére nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (életpályamodell) bemutatva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatóak és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. A közösségi média lehetőségeit is kihasználjuk, így a facebook, instagram, twitter, linkedin megosztásainkon keresztül juttatjuk el az információkat az érdeklődőkhez, valamint szórólapjaink a város különböző pontjain megtalálhatóak. A honlapunk beindítását követően óriásplakátokon, egyéb reklámfelületeken és a vármegyei, illetve országos

Nyírbátor Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye egyik decenterturna, a vármegye gazdasági életének alakításában jelentős szerepe van. A város gazdasági központja a 2005-ben létrehozott Ipari Park, ami 471. számú főt út mellett fekszik. Az Ipari Park Szabolcs vármegye egyik legjelentősebb iparterület. 77,9 hektáros területének több mint 96%-a betelepített, a 25. út melletti vállalkozás összes foglalkoztatottjának száma közelit az 7000 főhöz. A nyírbátori munkavállalók mellett, 179 más településtől 4650 munkavállaló jár ide dolgozni naponta. 2021-ben az Ipari Parkban egy 2,4 km hosszú feltáró út, valamint egy 20 állásos központi buszmegálló került kialakításra. A Coloplast Hungary Kft.-vel, az Unilever Magyarország Kft.-vel 2015-ben stratégiai megállapodást kötött Magyarország kormányra.

A város másik gazdasági centruma a Déli Ipartertlet.

Számtalan fontos szerepet tölt be a város gazdasági életében a helyi vállalkozó szférának is működési helyszínét kínáló Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amely nagy kihasználtsággal működik. Az üzleti szolgáltatók terén Nyírbátor adottságai az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával, és a 2019-ben elindult helyi Egyetemi Közösségi Központközpont létrehozásával jelentős mértékben bővültek. A Központok célja, hogy a területen rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozások, illetve termékek fejlesztése, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatások széles skáláját kínálja a vállalkozóknak:

- az irodahelyiségek, műhelyek, tárgyalók, rendezvénytermek, valamint az irodatechnikai, telekommunikációs berendezések igénybevitelével a vállalkozó nagy bertházási költségeket takarít meg;

Egy város gazdasági helyzetét alapvetően meghatározzák a helyben működő vállalkozások eredményei, gazdaságszociális beruházások. Nyírbátorban a regisztrált vállalkozások száma folyamatosan emelkedést mutat, a működő vállalkozások száma közel 1200, melynek 1/3-a kereskedelmi vállalkozás.

A város gazdaságának dinamikus növekvő ágazata a turizmus, amelynek legnagyobb vonzerőjét a gyógy- és termálvíz, valamint vallási, történelmi és kulturális értékek jelentik.

A Nyírbátorban folyó termelés, a növekvő gazdaság és a bővülő kereskedelmi és vendéglátó-ipari forgalom jelentős adóbevételeket biztosít az önkormányzat számára: az iparüzési adó összege évről-évre emelkedik.

év	az önkormányzat iparüzési adóerőképeisége	adóerőképeiség
2016	687.909.500 - Ft	55.090 - Ft/ő
2017	774.694.190 - Ft	62.723 - Ft/ő
2018	932.616.335 - Ft	76.144 - Ft/ő
2019	1.043.959.188 - Ft	85.577 - Ft/ő
2020	1.111.109.037 - Ft	91.911 - Ft/ő
2021	1.226.991.981 - Ft	102.961 - Ft/ő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A város gazdasága tovább dinamikus fejlődésének érdekében szükséges az önkormányzat tulajdonában lévő Ipari Park bővítése és infrastruktúrájának fejlesztése. Az önkormányzat a 2022. évben kövött támogatási szerződést TOP keretében az Inkubátorház bővítésére és ennek megvalósítása elkezdődött.

hírfeszítőkivira

A városi közúthálózat centráris szerkezetű. Legfontosabb, és ezzel együtt legforgalmasabb úthálózati elemei a 471. sz. főút, a 4911. j. út valamint a 4915. j. út városi szakasza. Ezek közül mindkét 2x1 sávú kialakítású, egyes csomópontokban 2 sávú jármű-összállózával, illetve helyenként parkolószálokkal. 2x2 sávú kialakítású egyedül a Szabadság téren található. A településrészek közötti kapcsolatot is főként ezek az utak biztosítják, amelyek csomópontja a városközpontban található. Közúti szempontból a város minden része jól megközelíthető, nincsenek feltáratlan városi területek. A település beltérszélén 50,3 km önkormányzati fennartású út található, ebből 41 km szilárd burkolatú, a beltérszeli kiépítettség 82%.

A gépkocsik elhelyezése a városközpontban számos parkolóban lehetséges. A vasúttállomáson, illetve a mellette elhelyezkedő autóbusz állomáson ugyanakkor csak korlátozott parkolási infrastruktúra áll rendelkezésre. A központi kicsi távolabbi, a Tesco hipermarket, a Bátor Várkastély, illetve a gyógyfürdő mellett nagy befogadóképességű parkolók találhatóak. A városban található gépjárművek számának növekedése arra késztette az önkormányzatot, hogy az elmúlt parkolási problémák kezelésére, újabb parkolási lehetőségeket alakított ki: a Fáy lakótelepen, a Váci lakótelepen. Emellett egyes nagyobb forgalmat vonzó létesítmények (közintézmények, piac, nagyobb foglalkoztatók) környezetében ugyancsak problémát okozhat a jövőben a gépkocsik elhelyezése. A város egész területén ingyenes a parkolás.

Nyírbátorban a járdahálózat kiépítettség magas, a lakott területek utcáinak nagy része rendelkezik szilárd burkolattal és legalább egyoldali járdával. Ugyanakkor a belvárosi, folyamatosan fejlődő területek és a kliszbő városrészek kiépítettség szempontjából eltérők, utóbbiakon a járdák kiépítettség és színvonala (műszaki jellemzői, állapota, vagy éppen megléte) vegyes képet mutat. Míg 2016-ban az önkormányzati kiépített járdá hossza 44 km volt, addig 2021-ben elérte az 55,8 km hosszúságot. Az utóbbi években 5,943 kilométerrel bővült az önkormányzati kerékpárt, közös gyalog- és kerékpártú hossza, így jelenleg 8,062 km. A városban több szakaszon lehet elkülönített kerékpárról közlekedni, számos intézmény és helyszín elérhető így. De vannak még olyan városrészek, amelyek nem elérhetőek kerékpárral.

Nyírbátor ivóvízellátása felszín vizekből történik. 2021-ben az összesen 70,6 km hosszúságú közüzemi ivóvízvezeték-hálózat 4644 lakás ellátását biztosítja.

A közüzemi hálózat hossza 2021-ben 58,1 km és az ebbe bekapcsolt lakások száma 4250. Az elmúlt évek adatai azt mutatják, hogy Nyírbátor közüzemi szolgáltatásokkal való ellátottsága országos és vármegyei összehasonlításban kifejezetten kedvező.

Az önkormányzat a beltérszeli csapadékvíz-elvezető rendszer rekonstrukciójára folyamatos gondot fordít, ennek ellenére az északi városrész egyes részén a felszíni vízvezetési elemek teljes mértékben hiányoznak.

A Nyírbátorban található gyógy- és termálvíz gyógyászati hasznosítása a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő területén történik. A talp hőmérséklet 63,5°C, a kiemelt víz hőfoka 50°C, míg a hasznosított víz hőfoka 36°C. A gyógyvíz ásványianyag-tartalma jelentős: nátrium-hidrogén karbonát, klorid, jódt, bróm, fluor.

A település villamosenergia-ellátását MVM Zrt. Részvénytársaság biztosítja. A villamos energia-hálózatot a város teljes területén kiépítették már a nyolcvanas években, a hálózati tákötöttség magas: az összes villamosenergia-fogyasztó száma 2021-ben 5921, ebből a háztartási villamosenergia-fogyasztó száma 5219.

A város közigazgatási területén végzi az MVM Zrt. Részvénytársaság végzi a gázelvezető és a gázelvezető hálózatok elvezetését. A település 95%-ában elérhető a gázelvezetés, a városi gázelvezető hálózat hossza 2021-ben 98,6 km volt, az összes gázfogyasztó száma 4057.

A Nyírbátori Városfejlesztő és Működő Kft. által biztosított távhőellátás a lakásállomány szempontjából elhanyagolható, a KSH 2021. évi adatai szerint 121 lakás kapcsolódott a távhőhálózatra. A város területén a hulladékkezelési közszolgáltató az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., az összegyűjtött hulladék befogadja a Nyíregyháza-Oros gyűjtőhely. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 100%, a szelektív hulladékgyűjtés kiépítettség 85%-os.

Közszolgáltatások

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat látja el a szociális alapszolgáltatásokat, szakellátást, a gyermekjóléti alapszolgáltatásokat és feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei ellátás is. Az intézmény a székhelyén kívül (4300 Nyírbátor, Vár u. 1.), még öt telephelyén nyújtja a szolgáltatásokat:

1. Napsugár Bölcsőde (4300 Nyírbátor, Zrínyi u. 48.);
2. Éjjeli Menedékhely (4300 Nyírbátor, Boescai u.8.);
3. Védőnői Szolgálat (4300 Nyírbátor, Szentivér u. 28.);
4. Idősek Bentlakásos Otthona (4300 Nyírbátor, Fáy András u.17/D);
5. Settlement Ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.25.).

A város kulturális életének központja és fő szervezője a 2023. március 1-jétől integrált kulturális intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. Az intézmény székhelye Nyírbátor, Szabadság tér 24. szám alatt található és emellett még 4 telephelyén látja el feladatait:

1. Művelődési Ház (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8.);

Az Ybl- és Kossuth-díjas építész, Bán Ferenc tervezte épület 2006. április 20-án nyitotta meg kapuit a közönség előtt. Az intézmény helyet biztosít több helyi civil szervezetnek. A 400 fős színházteremben az őszőlő tavasz végéig tartó színházi évadban nagyszíri színházi előadások zajlanak. A felnőtt bérlet öt előadást tartalmaz, amelyben a vigjátékon, a zenés vígjátékon, az operetten át a drámaig több műfaj kap helyet. Az évad során két-három bérleten kívüli előadás is várja a színházkedvelő közönséget. A gyermekbérlet négy szórakoztató előadást kínál a nyírbátori és a kistérség óvodásai és diákjai részére. A 600 fős befogadásaig bővíthető teremben évente több alkalommal rendeznek ültetett nézőteret koncerteket a hazai közönség által legkedveltebb előadók közreműködésével. A hatalmas vetítővászon leengedésével a terem filmvetítés helyszíne is, így a mozi kedvelőit is szolgálja.

A mobilis színházterem egybenytva a tágas, csodás panorámájú aulával bálok rendezésre is alkalmas. A Művelődési Központ városi ünnepek, különböző témájú kiállítások, vármegyei, regionális és országos találkozók és egyéb szórakoztató programok közönségi színtere is.

2. Alkotóház (4300 Nyírbátor, Szentivér u.7.);

Az Alkotóház több nyírbátori művészeti együttes próbáinak ad otthont. Emellett a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola néptánc oktatása, kézműves foglalkozásai, valamint hangversenyei is itt zajlanak. 2023-tól az épület - kisebb felújításokat követően - Városi Galériaként fog működni.

3. Ifjúsági és Családi Kuckó (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 3.);

2017-ben nyitotta meg kapuit az Ifjúsági és Családi Kuckó a gyerekek, fiatalok és a családok előtt, hogy tartalmas programokkal, újfajta közönséget és szórakoztató tevékenységekkel, élményekkel gazdagítsa Nyírbátort, valamint a városiakok életét. A Kuckó tagnyilvántartási rendszerrel működik, amely folyamatosan bővül. Több mint 600 regisztrált tagja van. Havonta egy alkalommal zenévi, zenebócsi, Csíribíri torna, dramatikus játékok és versenyalkalmak (biliárd, darts, Xbox) várják a látogatókat. Ezeken kívül Tanévzáró és Tanévnyitó party, játszóházak, családi rendezvények, börzék, Halloween rendezvény, őszi forgatag, Mikulás rendezvény, bábelőadás, rendhagyó tanórák, nyelvi foglalkozások kínálhatnak kikapcsolódást.

4. Közösségi ház (4300 Nyírbátor, József Attila u.23/b).

A Közösségi ház az Északi városrészben található. A roma nemzetiségűek felnőtt- és gyermekprogramjainak, fórumoknak, képzéseknek, egyházi alkalmaknak ad helyet.

A székhely intézményként működő Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár könyvtári részlege gazdag könyvtárlománnyal rendelkezik, változatos programokat és szolgáltatásokat kínál az olvasóközönségének. A Könyvtár hasznos alapterülete 614 m². Az intézményben fellelhető

dokumentumok száma 2022-ben 85.496 db. Olvasóinak száma 2055 fő. Egész évben különféle gyermekprogramokkal, könyvtári órákkal, író – olvasó találkozók, vetélkedőkkel várják az olvasni szerető közönséget. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete az 5/2013. (VI.17.) számú határozatával Települési Értéktár létrehozásáról döntött. A települési értékek azonosításával, a Települési Értéktár létrehozásával és annak gondozásával, valamint a Vármegyei Értéktárba történő megküldésével a Könyvtárat bízta meg. A Települési Értéktár a Nyírbátor területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény.

A nyírbátori Könyvtár a város kulturaközvetítő, információadó közgyűjteménye. Feladatának tekinti a város és vonzókörzete lakosai számára biztosítani a könyvtári szolgáltatásokat. Hozzájárul az irni-olvasni tudás fejlesztéséhez, segíti a felnövekvő nemzedék olvasóvá nevelését, az oktatás különböző szintjein kielégíti a tanulók igényeit. A lakosság számára biztosítani kívánja az életen át tartó tanulást, segítségét kíván nyújtani a közhasznú és egyéb információk megszerzéséhez, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez.

A Képviselő-testület a 109/2022. (XI.30.) számú határozatával döntött az önkormányzati feladatellátás átszervezéséről, így 2023. március 1-jei hatállyal létrehozta a Nyírbátori Vagyongkezelő és Szolgáltatás Intézményt (székhelye: 4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.). Az intézmény ellátja a lakásgazdálkodással, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek gazdálkodásával, a városi piac, az inkubátorház üzemeltetésével és a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatokat. Telephelyei:

1. Inkubátorház (4300 Nyírbátor, Ipari park u. 8.)
2. Multifunkciós Közösségi Tér (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.)
3. Piac (4300 Nyírbátor, Váci u. 11.)
4. Városi Sporttelep (<300 Nyírbátor, 2968/2 hrsz., 2968/3 hrsz.)
5. Városüzemeltetési telep (4300 Nyírbátor, József A.u. 25.)

Az átszervezést követően a távhőtermeléssel és a távhőszolgáltatással kapcsolatos feladatokat a Nyírbátori Városfejlesztő és Működtető Kft. végzi.

A Nyírbátori Sport és Turisztikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye:4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.) célja: a kézilabda sport működtetése mind a versenysport mind az utánpótlás nevelés területén. A nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő, a Sárkány Apartman és Kemping és a gyógyászati kezelő üzemeltetése. Nyírbátor idegenforgalom, turizmus feladatainak ellátása, városmarketing.

Nyírbátorban a lakosság egészségügyi alapellátása 5 háziorvosi, 3 gyermekorvosi, 4 fogászati és 1 gyermekfogászati körzetben biztosított.

A Szatmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelője (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 1.) az elmúlt évek folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően, egy emelt szintű szakrendelővé vált, amely az egészség megőrzésének, a betegségek megelőzésének, gyors diagnosztizálásának és gyógyításának kistérségi központja lett. Az ambuláns járóbeteg-ellátás átfogó módon biztosított a szűréstől a kistérségi szintű szakellátáson keresztül a rehabilitációt segítő otthonápolásig.

A Gyógyító munkához jól kapcsolódik a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőben működő gyógyászati kezelő részleg, ahol a magas ásványi anyag tartalmú, minősített gyógyvíz várja a gyógyulni vágyókat.

A közfeladatot ellátó szerv által nyújtott vagy költségtérítésből finanszírozott közszolgáltatások:

- ✓ Nem közművelő öszeggyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtéséről, szállításáról, tárolásáról, kezeléséről
- ✓ Települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás
- ✓ A temetőkről és a temetkezés rendjéről
- ✓ Lakásrendelet
- ✓ Távhőrendelet

Az Önkormányzat a fenntartója a Nyírbátori Kerekterdű Óvodának. Az óvoda egy székely- és két magintézményből áll. Nyírbátorban 5 nevelési – oktatási intézményben folyik általános iskolai képzés: Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda; Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvtű Általános Iskola és Gimnázium; Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye; Nyírbátori Eltes Mátyas Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium; Nyírbátori Magyar–Angol Kétannyelvű Általános Iskola; A Szamhár Alapfokú Művelődési Iskola Nyírbátori Magyar–Angol Kétannyelvű Általános Iskola.

A városban 3 intézményben történik köznevelési oktatás: A Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium; a Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvtű Általános Iskola és Gimnázium; és az Eltes Mátyas Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium.

2020/2021-es tanévben kezdte meg működését Nyírbátorban a Községi Felsőoktatási Képzési Központ, hogy olyan tehetséges helyi fiatalok számára biztosíthasson lehetőséget a felsőoktatásban való részvételre, akik az ország hátrányos helyzetű régiójában élnek, ezzel erősítve a helyi gazdaságot és csökkentve az elvándorlást. Első évben Két szakon indult el a hallgatók képzése: memóriainformatikus és vidékfejlesztési agrármérnök. A 2021/2022-es tanévben az egyetemi képzés már több szakon folytatódott: memóriainformatikus, vidékfejlesztési agrármérnök, élelmiszermérnök, mezőgazdasági mérnök.

Értékeink, kultúránk

Nyírbátor Város Önkormányzata a Képviselő-testület és szervei döntésain keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területein, hiszen a jogszabályokban meghatározott kötelező feladatokat ellátásán túl a város nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társaságokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, egyesületekkel és alapítványokkal közösen őrkecszik érvényre juttatni az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden területén.

Nyírbátor Város Önkormányzata az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során lehetőséget képest mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelteket civil szervezetekkel is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is, hiszen az esélyegyenlőség mindenki számára fontos érték kell, legyen.

A nyírbátoriak büszkék az épített és a természeti környezetükre, a történelmi és kulturális örökségükre, hagyományaikra.

Az itt élők befogadják a különböző vallások, generációk mindig békében éltek együtt. Az egymás érdekeinek elismerésével, a közös teljesítményükkel hozzák létre a mai Nyírbátort.

Nyírbátor Város Önkormányzata ezután is biztosítani kívánja minden polgára számára, nemzetiiségre, fájra, vallásra, nemre, életkorra, családi állapotra és fogyatékoságra való tekintet nélkül, az egyenlő bánásmóddal és az esélyegyenlőséggel való jogot. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, az életkörülményeik javítására, az esélyegyenlőségük biztosítására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyírbátor település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményeit,
- a közszolgálati feladatokhoz történő egyenlő hozzáférés civil,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzelelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központi szerveivel (tanterülettel).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének felértékelése és a feltárt problémák komplex kezelése szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szállítás szinten a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzelelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorúlnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépései, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzelelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szinten célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiegészítés támoató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Olyan intézkedések, módszerek kialakítása a cél, melyek:

- segítik a hátrányok csökkentését, vagy annak teljes megszüntetését eredményezik,
- támoatják a meglévő intézkedéseket, illetve igényfelmérés alapján új programok, intézkedések bevezetését segítettik cél az esélyegyenlőség nevében.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információátvitelben is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

I. Jogszabályi háttér bemutatása

I.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósítását külön intézkedésekkel segíti.”
- A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorok-ól” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
 - a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjához és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különböző figyelmezt fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mót.v.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FtL)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)
- előírásaira.

I.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- A Képviselő- testület az esélyegyenlőségi célcsoportok számára az alábbi főbb szabályozásokkal igyekszik hozzájárulni a jogaik és érdekeik érvényesítéséhez. A HEP figyelembe veszi Nyírbátor Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat.
- 7/2014. (III.27.) önkormányzati rendelete a gyermekékezetésért fizetendő térítési díjak megállapításáról
 - 1/2015. (I.28.) önkormányzati rendelete a Nyírbátor Kártérítési és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról
 - 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről
 - 8/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő térítési díjak megállapításáról
 - 29/2015. (X.28.) önkormányzati rendelete a távhözszolgáltatásról szóló 2005.évi XVIII. törvény egyes rendelkezéseinek Nyírbátor Város területén történő végrehajtásáról.
 - 32/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról
 - 34/2015 (XII.17.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételeiről és a fizetendő térítési díjról

- 3/2016. (II.24.) önkormányzati rendelete Helyi civil szervezetek önkormányzati támogatásának rendjéről
- 28/2016. (X. 26.) önkormányzati rendelete a Nyírbátor Kártérítési és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről
- 35/2016. (XI.30.) önkormányzati rendelete a közszerületi térfelügyelőségi rendszerrel
- 5/2017. (II.20.) önkormányzati rendelete Nyírbátor város településfejlesztési koncepciójával, integrált településfejlesztési stratégiájával és a településrendezési eszközök, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetési szabályzairól
- 29/2017. (XI.29.) önkormányzati rendelete a közműves ivóvízhálózatokhoz és szennyvízelvezető hálózatokhoz történő utólagos csatlakozás műszaki és pénzügyi feltételeiről, valamint az utólagos csatlakozásért fizetendő hozzájárulás mértékéről
- 2/2020. (I.29.) önkormányzati rendelete az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól
- 19/2020. (VII.08.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és a közterületek tisztán tartásáról
- 23/2020. (IX.30.) önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükre vonatkozó helyi szabályokról
- 2/2021.(I.28.) önkormányzati rendelet a Nyírbátori szociális – diákösztöndíjakról
- 16/2021. (VI.30.) önkormányzati rendelet a települési támogatásról
- 19/2021. (VIII.25.) önkormányzati rendelete a közművelődésről
- 20/2021. (IX.29.) önkormányzati rendelet az útletek éjszakai nyitvatartásának rendjéről
- 21/2021. (IX.29.) önkormányzati rendelet a zaji elleni védelem helyi szabályairól

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormány 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.] majd 2014-ben annak frissítését a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia (2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
- Ifjúsági Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
- Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024): A Nemzeti Ifjúsági Stratégia tizenöt éves időtávban fogalmazza meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ezekhez kapcsolódó állami koordinációt igénylő feladatokat. A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt céllként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kiszorítás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvitelét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését. A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

„**Legyen jobb a gyermekeknek!**” **Nemzeti Stratégia (2007-2032):** A Nemzeti Stratégia szűkségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkensen a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de útteljesen azokról a gyermekekről kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szűkségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A szegény gyermekek nem csak az anyagi javak hiányát jelentik, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódhatnak be a társadalom nagy rendszerébe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztességes megélhetéshez.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021), mely 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtevése szükséges. Ezek a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele; a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása; a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén; az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtevése; a nemekhez köthető sztereotípiák visszaszorításának támogatása; a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása.

Idősegyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Századunk egyik legpozitívabb eredménye a szülétskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker - és egyben a legnagyobb kihívás is. Az Idősegyi Nemzeti Stratégia hosszú távú célkitűzései 2034-ig kerülnek megfogalmazásra. Ebben az anyagban a cselekvés irányja, az elérendő célállapot, valamint a célállapot eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerülnek meghatározásra. A célkitűzés megvalósítása két ütemben történik: 2010-2022-ig, majd 2023-2034-ig. Így a megvalósítás üteme követni tudja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodva a társadalmi- és gazdaságpolitikaihoz. Lehetőséget biztosítva a mindenkori kormánynak arra, hogy az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg a fejlesztéshez szükséges beavatkozási feladatokat.

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025) Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a foglalkoztatás emberkeletimőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenképp a foglalkoztatási jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: For.), valamint a Foglalkoztatási jogairól szóló - a 2007. évi XCII. törvényvel módosított - ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Biztonságának az Európai foglalkoztatási stratégia 2010-2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye. A 2015-2025. évekre szóló Országos Foglalkoztatási Program célja ennek megfelelően az előtűnt álló évek szakmapiolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazatközi és az államigazgatáson kívüli együttműködések (főbb pontjainak kijelölése).

Nyírbátor Város Önkormányzata a következő nyertes pályázatok megvalósításával is törekszik a társadalmi különbségek csökkentésére, a lakosság felzárkóztatására, különös tekintettel az esélyegyenlőségi célcsoportokra:

Pályázat címe	Pályázat azonosítója	Elnyert támogatás
Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő fejlesztése	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00049	203 835 000 Ft
Nyírbátori Város Turizmusfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.1.3-21-SB1-2022-00023	530 479 250 Ft
Nyírbátori Város Gazdaságfejlesztése	TOP_PLUSZ-1.1.1-21-SB1-2022-00006	749 545 835 Ft
Szociális célú városrehabilitáció	TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00003	199 646 106 Ft
Nyírbátori Város Szociális Szolgálatának fejlesztése	TOP_PLUSZ-3.3.2-21-SB1-2022-00019	328 768 543 Ft
Nyírbátori Tánocsics Mihály utca felújítása, a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utca kiépítése	TOP_PLUSZ-1.2.3-21-SB1-2022-00057	199 665 895 Ft
Nyírbátori Város Szociális Városrehabilitációja	TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00002	187 367 914 Ft
Elnevelő Nyírbátori Város	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-SB1-2022-00036	699 277 911 Ft
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírbátori Városban	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00042	450 164 286 Ft
Nyírbátori Nyitnikék Tagóvoda belső felújítása	TOP_PLUSZ-3.3.1-21-SB1-2022-00037	198 807 667 Ft
Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató központ bővítése	TOP-1.1.2-16-SB1-2017-00001	
Munkásszállás kialakítása Nyírbátori Városban	MUNKÁSSZÁLLÁS-VI./2021	477 440 000 Ft

A jelenleg megvalósuló projektek részletei:

Ezek a pályázatok a Széchenyi Terv Plusz program 2021-2027-es időszakának keretében valósulnak meg. A kedvezményezett: Nyírbátori Város Önkormányzata.

➤ **Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő fejlesztés (azonosítója: TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00049)**

Nyírbátori Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert energetikai korszerűsítés megvalósítására.

A fejlesztés keretei között a 490 kW-os napelermes kiserőmű épül meg a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő energiellátása érdekében. A pályázatban szemleletformájú tevékenység is megvalósul:

Támogatás összege: 203 835 000 Ft

➤ **Nyírbátori Város Turizmusfejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.1.3-21-SB1-2022-00023)**

A Pályázatban Nyírbátori Város Önkormányzata a Nyírbátori Sárkány Wellness és Gyógyfürdő (Nyírbátori, Fürdő u. 1.) épületét kívánja fejleszteni az alábbiak szerint:

- épület bővítése
- külső medence gépészeti fejlesztése
- szabadtéri játszótér kiépítése (vízes elemekkel)
- játszódóz telelépítés

A pályázati felhívás alapján a célcsoport: a nyírbátori lakosok, a városba látogató turisták.

Pályázati összeg: 530 479 250 Ft

➤ **Nyírbátor Város Gazdaságfejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.1.1-21-SB1-2022-00006)**
Konзорциumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal
 Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert helyi gazdaságfejlesztés megvalósítására. A beruházás Nyírbátor Ipari Parkjában jön létre, mely a város északi részén helyezkedik el. A beruházás keretében belül a 078 hrsz.-ú József Attila utca folytatása kerül kiépítésre 405 fm hosszban, aszfalt burkolattal. Továbbá a 093 hrsz.-ú Coloplast út folytatását fogjuk kiépíteni 225 fm hosszban, szintén aszfalt burkolattal. Mindkét utca esetében megvalósul a köztisztviselői kiépítése és megoldódik a csapadékvíz elvezetése.
 Az utépítések mellett az Ipari Parkban egy post-harvest épület létesül válogatógéppel beépítésével.
Támogatás összege: 749 545 835 Ft

➤ **Szociális célú városrehabilitáció Nyírbátorban (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00003)**

Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert szociális városrehabilitációs tevékenységek megvalósítására. A projekt keretében belül a szegregátumban egy szilárd útburkolattal nem rendelkező utca, a Csokonai utca –Béke - és József Attila utca közötti szakasz kap aszfalt burkolatot, ezzel hozzájárulva a szegregátumban élők integrációjához és életkörülményeik javításához.

A szegregátumban további 2 db térfelnyelőkamerát telepítése fog megtörténni, továbbá a pályázatban 4 db laptop kerül beszerzésre.

A beruházás megvalósítása során egy közösségi kert is kialakításra kerül az akcióterületen.

A szegregátumban élők köznevelési helyszíne a vasútállomással szemben lévő „park”, így ezen terület fejlesztésével a szegregátumban kívül tudnának időt eltölteni rendezett környezetben.

Továbbá a szegregátumban, illetve a szegregátumon kívül felújításra kerül egy-egy önkormányzati tulajdonú berklák. Az integrált területen felújított ingatlanba egy jelenleg szegregátumban élő család fog beköltözni.

Támogatás összege: 199 646 106 Ft

➤ **Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának fejlesztése (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.3.2-21-SB1-2022-00019)**

A projekt során a Nyírbátor, Vár u. 1. szám alatti önkormányzati tulajdonú épület felújítására kerül sor, valamint e mellett található 2 melléképület is felújítása is meg fog történni. Az udvaron új kerítés kerül kialakításra, és a jogszabálynak megfelelő számú parkoló épül, valamint eszközbeszerzés történik.

Támogatás összege: 328 768 543 Ft

➤ **Nyírbátort Tánccsis Mihály utca felújítása, a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utca kiépítése**
 azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.3-21-SB1-2022-00057

Nyírbátor Város Önkormányzata uniós forrásból támogatást nyert az egyik önkormányzati gyűjtőút kiépítésére. A pályázat keretében belül Nyírbátor városa két egymás folytatását képező gyűjtőútját, azaz a Bethlen Gábor és Deák Ferenc utcát fogja szilárd burkolattal, okos zebrával, buszmegállóval és kerékpáros nyommal ellátni, illetve az út melletti területet, zöldfelületeit is rendezni kívánja. Mindezek mellett felújítja a Tánccsis Mihály utca meglévő aszfalt útburkolatának egy részét is a rossz állapot miatt.

Támogatás összege: 199 665 895 Ft

➤ **Nyírbátor Város Szociális Városrehabilitációja (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00002)**

Konзорциumi partner: Nyírbátor Város Szociális Szolgálat

Pályázati összege: 187 367 914 Ft

Nyírbátor Város Önkormányzata támogatást nyert szociális városrehabilitációs tevékenységek megvalósítására uniós forrásból. A támogatás célja, hogy a nyírbátort szegregátumban és szegregációval veszélyeztetett területen élők az élet minden területén felzárkózzanak, mentális és fizikális fejlődésen menjenek keresztül a programnak köszönhetően. A tevékenységek megvalósítását az a célt szolgálják, hogy megállítsák a további társadalmi leszakadást a szegregátumban. A pályázat keretében Biztos Kezdet Gyerekház működtetését is vállalja az önkormányzat, a Nyírbátor, József Attila u. 25. szám alatti, 100%-ban önkormányzati tulajdonú épületben.

A célcsoport tagjai minden tevékenység megvalósítása alkalmával az akcióterületen élő személyek.

A Pályázatban Nyírbátor Város Önkormányzata és Nyírbátor Város Szociális Szolgálat közösen a Nyírbátor, József A. u. 24. szám alatti épületben Biztos Kezdet Gyerekházat működtet és szociális munkát lát el. A pályázatban a kedvezményezett vállalja számos program megvalósítását, lebonyolítását, eszközök beszerzését.

A projekt indikátorai:

Megvalósítandó programok száma: 9

Társadalmi akciókban résztvevők száma: 150 fő (férfi)

Társadalmi akciókban résztvevők száma: 350 fő (nő)

A pályázati felhívás alapján a célcsoport: a nyírbátort szegregátumban élő személyek.

Megvalósítandó tevékenységek:

Személyeskedési akciók szervezése	BK kísétkedés
Utcakep széplítés, virágosítás	V edloni tanácsadás, egészségügyi tanácsok programok, szűró vizsgálatok szervezése
Tudásátadó összejövetelek szervezése	Gyógypedagógus foglalkoztatása (megbízasi szerződéssel) (számlás)
Családi nap szervezése	Pszichológus foglalkoztatása (megbízasi szerződéssel) (számlás)
TOP PLUSZ Szociális Városrehabilitáció pályázathoz érzékenyítő programok szervezése	Szükségletalapú szakember megbízasi szerződéssel (számlás)
TOP PLUSZ Szociális Városrehabilitáció pályázathoz elfogadható programok szervezése	Családi nap szervezése, Foglalkoztatási lehetőségek felmérése, felderítése
Vállalkozói fórumok szervezése foglalkoztatóknak, érzékenyítő programok szervezése	Közösségi kert szükséges anyagok beszerzése, közösségi kert ontórendszer kialakítása

Nyírbátor - Szegregátumban adatok

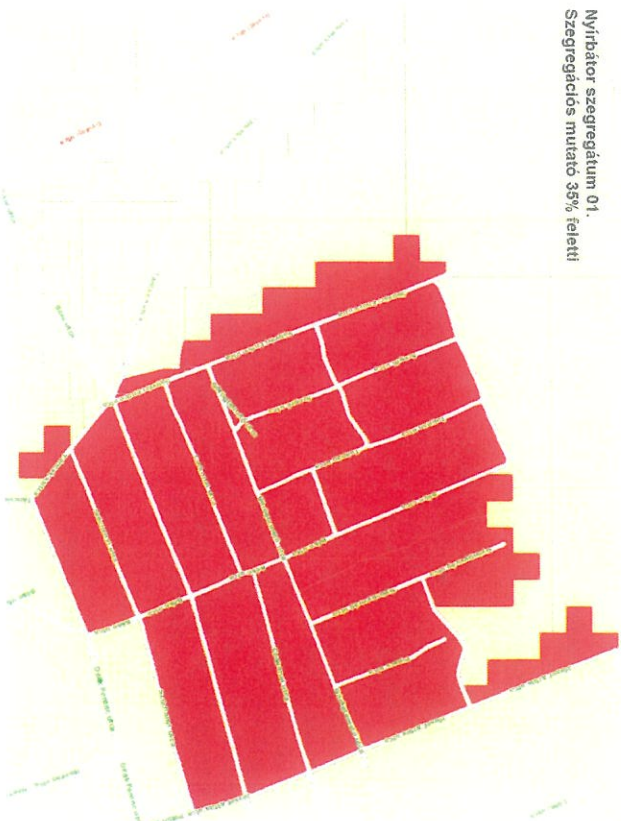
A szegregációs mutató (lefeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Nyírbátor összesen	1.		2.	
		szegregátum (Bethlen G. u. - Tánácsos u. (nyugati oldali is	szegregátum (Nyírfa u nyugati oldala a	(nevtelen u.-tól a Tavasz u.-ig)	Tavasz utca déli oldala (a Nyírfa u.-tól a nevtelen u.-ig) - a Tavasz utca mindkét oldala - József A. u. páros oldala - Széchenyi u. - Deák F. u. - Béke u.)
Lakónépesség száma	12 279	2 163	51	51	25,5
Lakónépesség belül 0-14 évesek aránya	17,6	32,7	70,6	70,6	3,9
Lakónépesség belül 15-59 évesek aránya	64,6	60,2	71,4	61,1	7,4
Lakónépesség belül 60-X évesek aránya	17,8	7,1	0,5	12	8,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	24,6	71,4	58,3	58,3	41,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,0	0,5	7,4	7,4	41,7
Lakásállomány (db)	4 727	566	12	12	42,9
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	7,0	33,8	8,3	8,3	42,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	47,6	79,9	58,3	58,3	41,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	20,0	60,3	41,7	41,7	41,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	48,9	19,2	41,7	41,7	41,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	39,3	64,8	42,9	42,9	42,9
Allandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	12 683				
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	35,7	75,3	66,7	66,7	66,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül	56,9	70,4	54,9	54,9	54,9

Munkanélküliek aránya (munkanélküliegérrátó)	18,8	59,0	34,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	10,0	26,5	13,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szűkeglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,6	33,7	8,3
Egyébbs lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,1	16,6	0,0

Nyírbátor szegregátum 01.
Szegregációs mutató 35% feletti

A szociális városrehabilitációs projektek akcióterületét a szegregátum által érintett területek, illetve a József Attila utca 1487/18 hrsz-ú területe és a József Attila utca paratlan oldala alkotja.”

Élhető Nyírbátor (azonosítója: TOP_PLUSZ-1.2.1-21-SB1-2022-00036)

Konzorciumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Támogatás összege: 695 277 911 Ft

Nyírbátor nyugati lakóterületén, két helyszínen szükséges beavatkozni. Az egyik helyszín a Zrínyi u.-Szőröd u. – Debreceeni u. környéke, ahol a csapadékvíz egy része zárt elvezető rendszer segítségével egy helyi szikkasztó záportározóba kerül bevezetésre, csökkentve ezzel a meglévő rendszer terheltségét. A másik helyszín a Homokkert utca, ahol az elvezető rendszer átalakítására kerül sor a vizek gyorsabb elvezetésére, illetve itt is kialakításra kerül egy villamzportározó rendszer. Ezzel megakadályozható lesz, hogy a lakossági ingatlanokban további karok keletkezzenek az elöntések miatt.

Cél: Belvív és helyi vízkár veszélyeztettségének csökkentése.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Települészerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP.

- Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015-ben készült el, melynek része az Antiszegegrációs Program.
- Nyírbátor Város Önkormányzata 2019-2024 időszakra vonatkozó gazdasági programja. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- Nyírbátor Város Önkormányzata Településrendezési Terve
- Nyírbátor Város Helyi Építési Szabályzata
- Nyírbátor Város Településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a város elérendő jövőképet a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan és a vonatkozó előírásoknak megfelelően három fő fejezetre tagolódik: 1. meghatározza a város, Nyírbátor gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet; 2. megfogalmazza a jövőképi eléréséhez szükséges átfogó és részleteket; 3. összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait.
- Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója A koncepció elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszámban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságát garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek. Ugyanakkor az elegendő szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy a koncepcióban az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- **Dél-Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás**
Az önkéntes társulás a 2008 februárjában alakult Dél - Nyírségi Víziközmű Beruházási Társulás (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7., Asz: 15762661-2-15, törzskönyvi szám:762669) jogúdjákként jött létre, a hat (Nyírbátor, Nyírvasvári, Nyírgyulaj, Encsencs, Pirices, Nyírbétek) település szennyvíz elvezetésének és tisztításának megoldását szolgáló közműberuházás lebonyolítására. A társult önkormányzatok a társulás útján az Mtv 13. § (1) bekezdésének 11. pontjában foglalt helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatormaszolgáltatás), valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés a.) pontjában szabályozott, a helyi víziközüzeti tevékenység fejlesztésére vonatkozó - a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jövőházigy nemzeti programokkal összehangolt tervek kialakítása és végrehajtása, továbbá 4. § (2) bekezdés b.) pontjában szabályozott szennyvízelvezetés önkormányzati közszolgáltatásra irányuló közfeladatát látja el.

A Nyírbátor, Fáy és Munkácsy utcákkal határolt lakotelepi zöldfelületet megújulnak. Tekintettel arra, hogy a fejlesztési kívánt terület 5558 m², így ezzel a beruházással jelentősen nőne a terület biodiverzitása, a zöldfelület növényállománya. Megtörténik a zöldfelület használatához szükséges közlekedési felületek, közvilágítás kialakítása is. A csapadékvíz hasznosításához, szikkasztásához szükséges berendezések lesznek ide telepítve.

Cél: Település általános környezeti állapotának javítása, lakosság helyben tartása, települési klíma javítása, csapadékvíz hasznosítás a gazdaságos fenntarthatóságához.

A város központjában lévő nem hasznosított közterületet – az úgynevezett Bmkuadvart – újulna meg a célcsoport igényeivel szabott funkciókkal ellátva, bevonva ezzel a város vérkeringésébe. A területen ingyenes parkolók és az ehhez szükséges infrastruktúra alakulna ki, zoldnövényzettel, utcabútorokkal. A városközpontban meglévő parkolási problémák így jelentősen csökkennének.

A parkolót parkolatelítettség jelzővel fogják ellátni a parkolás megkönnyítése érdekében.

Cél: Település általános környezeti állapotának javítása, lakosság helyben tartása.

- **Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyírbátorban (azonosítója: TOP_PLUSZ-2.1.1-21-SB1-2022-00042)**

Konzorciumi partner: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Pályázati összeg: 450 164 286 Ft

Nyírbátor Város Önkormányzata támogatást nyert energetikai korszerűsítés megvalósítására uniós forrásból. Az elnyert támogatásból a projekt keretében megvalósul a nyírbátortól időseken Bentlakásos Otthona energetikai korszerűsítése az épületek energiahatékonyság-központú fejlesztésével, külső határoló szerkezetek korszerűsítésével, fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezés cseréjével, háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakításával és levegő-víz-hőszivattyú telepítésével, továbbá megvalósul a Polgármesteri Hivatal energiahatékonyság-központú fejlesztése külső határoló szerkezetek korszerűsítésével.

- **Nyírbátort Nyitnikék tagóvoda belső felújítása (azonosítója: TOP_PLUSZ-3.3.1-21-SB1-2022-00037)**

Támogatás összege: 198 807 667 Ft

Nyírbátor Város Önkormányzata 198,81 millió forintot vissza nem térítendő európai uniós támogatásban részesült. A fejlesztés keretei között a Nyírbátort Kerekoldó Óvoda Nyitnikék tagóvodájának belső felújítására, az elavult berendezési bútorok, illetve a játszótéri elemek cseréjére kerül sor.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásban készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebkiv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegegrációs célkitűzéseinek összhangjáról.

• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás az alapítással egyidőjéig készült alapító okiratban felsorolt helyi önkormányzatok részvételével, a 2006. március 6-án kelt alapító okirattal jött létre, az 1997. évi CXXXV. tv. 16. §-a alapján. 2013 évben a jogszabályi változásoknak megfelelően újja alakult önkéntes társulássá. Tagjai a vármegye önkormányzatai. A Társulás célja a Társulás működési területén átfogó, térségi, regionális hulladékgazdálkodási rendszer megvalósítása, mely magában foglalja a szilárd települési hulladék gyűjtését, válogatását, újrafeldolgozását, a válogatási maradványanyagok korszerű, az EU szabályozásnak megfelelő lerakón való elhelyezését; az ehhez kapcsolódó technikai és technológiai rendszerek kialakítását, az eszközök beszerzését, a szükséges berendezések megvásárlását, az illegális hulladéklerekok felszámolását, a felhagyott hulladéklerekok reaktivációs munkáit. A Társulás arra törekszik, hogy magas színvonalú hulladékképzési szolgáltatásokat biztonságosan a megyében élők számára.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathányok kimutatása

A helyszelclemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatabázisából, valamint a helyben rendelkezésünkre álló nyilvánlartásokból, az intézmények által nyújtott adatszolgáltatásokból gyűjtöttük össze. Felhasználásra kerültek az ágazati beszámolóok adatai, megállapításai és az egyes ágazatokban dolgozó szakemberek tapasztalatai is. Az önkormányzat számára a kohérens esélytervezés szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerezés meg nehezkés. Az adatok gyűjtése elsősorban a mélyszegénységben és a szegregálumban élők életkörülményeiről, foglalkosás szemlélyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nek helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volli problémás. Több helyon van adathány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyon még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérési mutatnak

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű fogalom, a XX. században jelent meg. Azl a jelenséget írják alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna lépni. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (Későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi/felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázata felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokai a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolaioktatás és foglalkoztatási ráta, erős települési lakóközösségi térségi koncentráció és szegregáció, az ezektől következő súlyos szociális defficit és a hátrányos társadalmi helyzeti slyra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Így Európában szegénységnek számítanak a median jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőségűt tesz lehetővé. 2022-ben az egy főre eső létminimum összege a saját lakásban élők esetében netó 130 ezer forint körül volt. Az emel kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, közülük 850 000 gyermek.

A mélyszegénység többszörös jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatatlóságban, az ebből következő súlyos megélhetési: zavarokban, kihát a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, slygmaturál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségben a szülétekör várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigányssággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bősztin függ. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású. „A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigányssággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összenosása és ezzel a társadalmi kirekesztésből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigánysság és a mélyszegénység két olyan halmozott képz.: melynek von ugyan közös mészere, am a kető nem jedit teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigányroma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább az öket érintő diszkrimináció jellett és nyilt dimenzióinak a kiméletlen érvényesülése miatt.” (Cserti-Csapó-Orvos 2012)

A KSH adatai szorint 2020-ban a relatív jövedelmi szegénységi arány 12,7% volt Magyarországon. A súlyos anyagi deprivációban élők aránya 8,3%, a nagyon alacsony munkamenenzációs háttérásban élők aránya 5,5%, míg a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya 18,2% volt.

Súlyos anyagi deprivációban (valamitől való megfosztatlóságban) az szenved, aki az alábbiak közül legalább négy dolgot nem engedhet meg magának:

- számlák kifizetése időben
- otthona melegen tartása
- várhatóan felmerülő kiadások fedezése
- hús, hal vagy vegetáriánus megfellelőitk rendszeres fogyasztása
- évente egy egyszeres nyaralás, nem az otthonában
- televízió
- mosógép
- szonélygépkocsi
- telefon

A szegénységi kockázatok kultúroson slyíják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőkkel. A cigányok/romák nagy többsége chhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkozatlóságbeli deffitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszünetésére, a munkanélüliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságait miatt –, a jöltői ellátások által kezelt nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfellelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető jelfelleltekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelenkezik. De vizsgálni lehetne a szenvédélybölcségeket, az alkoholiszmus, a drog megjelenséneket szerepét is.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a fatusi lakóközösségi (a szegények több mint fele közösségben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megelölvezi és a társadalmonból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összeffüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területéről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbibabban LHH kistérség) területével.

mindinkább növekvő igényeket kielégíteni. Ha a jelenlegi tendenciák megmaradnak, az elartottak száma 2030-tól meghaladhatja a munkavállaló korosztály létszámát. Magyarországon a lakosság szociális biztonságának legfőbb elemei a foglalkoztatást segítő, illetve a munkanélküli-ellátások, a társadalombiztosítás, a családtámogatások és a szociális, valamint gyermekvédelmi támogatások és szolgáltatások rendszere. A rendszerváltást követően jelentősen felduzzadt a különféle jóléti juttatásokból élők köre, ami nagy kihívás elé állítja a szociális ellátórendszerek hosszú távú fenntarthatóságát. A munkaképes korú lakosság közel harmada vesz igénybe valamilyen – munkanélküli-, anyasági vagy rokkantsági, illetve korai nyugdíjellátást. A rászorultság alapján igénybe vehető segélyek a települési önkormányzatokon keresztül jutnak el az alacsony jövedelemmel rendelkezőkhöz, szegényekhez. (Forrás: KSH)

A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. A szegénységi mutatót az Európai Unió egységes rendszere alapján számolják ki, amely három részindikátort foglalt magában:

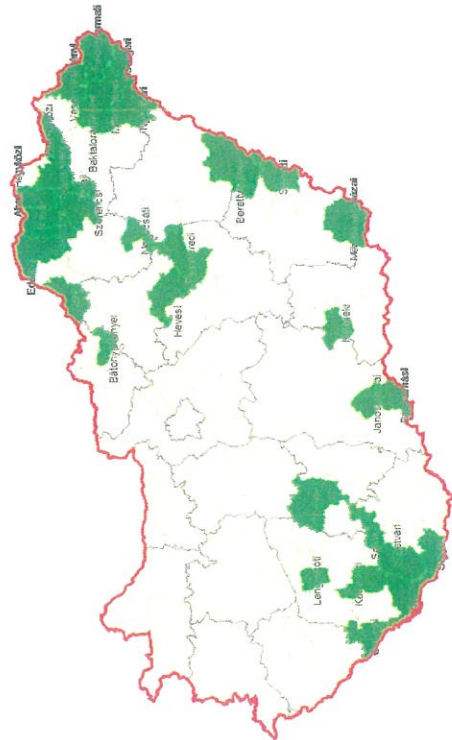
- a relatív jövedelmi szegénységi arányt,
- a súlyos anyagi deprivációban érintettek arányát és a
- nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők eloszlását.

A relatív jövedelmi szegénység azokat az embereket érinti, akiknek a jövedelme nem éri el a meghatározott szegénységi küszöböt, ami jelenleg a mediánjövedelem 60%-a. A mutató attól relatív, hogy azt mutatja meg, hogy az egyén a társadalom többi tagjához képest mekkora jövedelemmel bír. A súlyos anyagi depriváció abban az esetben érvényes egy emberre, vagy háztartásra, ha annak nélkülöznie kell bizonyos alapvetőnek elfogadott javakat és szolgáltatásokat. Ilyen például az, ha egy háztartás nem engedheti meg magának az évi egyhetes utat, nem rendelkezik gépkocsival, vagy nem tudja megfelelően fűteni a lakását. Ha a kilenc meghatározott feltételből négy teljesül, akkor az érintett személy súlyosan depriváltnak számít. A nagyon alacsony munkaintenzitás pedig más néven munkaszegénység. Ez a mutató abból indul ki, hogy a háztartások legfőbb bevételi forrása a munkából származó jövedelem, ezért annak a hiánya és a háztartás tagjainak a munkaerőpiacon elfoglalt pozíciója befolyásolja a jólétüket. Abban az esetben állapítható meg a munkaszegénység, ha a háztartás munkaképes korú tagjai a lehetséges munkaidejüknek kevesebb, mint 20%-át töltik tényleges munkavégzéssel. A szegénységgel, a deprivációval, a társadalmi kirekesztettséggel leginkább veszélyeztetettek a 18-24 év közöttiek, a Kelet-Magyarországon élők és a roma népesség.

A 3.1. számú - jövedelmi helyzet - táblázat alapján megállapítható, hogy 2016 és 2020 között folyamatosan csökkent az állandó népesség körében az SZJA adófizetők százalékos aránya. Ebben az időszakban az SZJA fizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók százalékos aránya szintén lett kevesebb 10,99 %-kal.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	50,98	36,94
2017	50,86	33,12
2018	49,56	30,88
2019	48,43	27,55
2020	47,34	25,95
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár

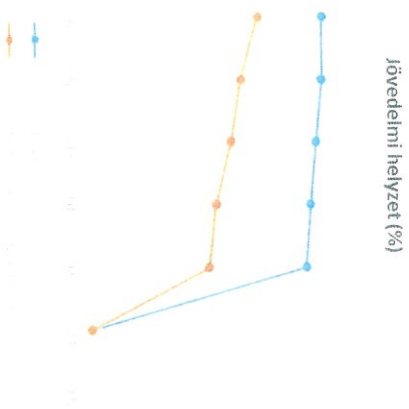
LHH kistérségek Magyarországon napjainkban (forrás: <http://www.nfu.hu>)

Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodrogköz közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúli bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Torna megyében a Tamási kistérség. A jövedelmi egyenlőtlenségek földrajzi szempontból is léteznek: a KSH szerint Budapesten a legmagasabb a családok vagyona és a legalacsonyabb pedig az Észak-Magyarországon élőké. Egy átlagos budapesti háztartás több mint háromszor vagyonosabb, mint egy észak-magyarországi.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzete

A népesség etnikai összetételét tekintve jelentős a cigány kisebbség aránya. Az önkormányzat a Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű lakosok integrációjára, társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, lakókörnyezetük rendbetételére, képzésükre, foglalkoztatásukra, felzárkóztatásukra. Európai Unió támogatással megvalósult az érintett északi városrész rehabilitációja (utak burkolása, terek, zöldfelületek létrehozása, közösségi ház megnyitása, azonosításukra, felzárkóztatásukra, képzés, munkaerő piaci integráció, hagyományörzés, identitás megőrzés) kerületek megvalósítása, vagy vannak folyamatban.

A rendszerváltás óta végbenment változások jelentős hatással voltak a lakosság széles rétegeinek életkörülményeire. Új, illetve addig rejtett szociális problémák (például hajléktalanság, munkanélküliség, létbizonytalanság, szenvedélybetegségek) jelentek meg egyre gyakrabban, miközben tért nyert a társadalmi individualizálódás és megnőtt az egy személyes háztartások aránya. A jövedelmek erőteljes differenciálódása és a családi kapcsolatok hiánya, illetve lazulása folytán egyre többen szorultak valamilyen pénzübeli vagy természetbeni támogatásra, szervezett keretek között folyó szociális gondoskodásra. A leghátrányosabb helyzetbe az idősek, a hosszabb ideje munkanélküliek, az alacsony jövedelmű gyermekek családok, az egészségkárosodott, csökkent munkaképességű személyek kerültek. Az elmúlt húsz évben folyamatosan bővült a szociális támogatásra szoruló száma. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok között végbenemő demográfiai folyamatok, a népesség korösszetételének megváltozása, a lakosság öregedése és az alacsony termékenység mellett meg- nyilvánuló alacsony foglalkoztatás, magas inaktivitás miatt a csökkenő erőforrásokból kell a

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FtL) és a Mörv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevesszük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete:

Az esélyegyenlőség kulcselemei a foglalkoztatottság és a munkavégzés, mert ezek jelentősen hozzájárulnak a lakosság gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. A helyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik fő oka a munkajóvédelem hiánya. Az állagnál is kedvezőtlenebb a romák, de főleg a roma nők munkaerő-piaci helyzete, aminek fő oka a cigányság tradicionálisabb családstruktúrájában és a gyerekek magas számában keresendő. Az alábbi táblázatok jól szemléltetik a városunkra jellemző foglalkoztatottságot, bemutatva az elmúlt évek változásait nemek és korosztályok szerinti bontásban.

3. 2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyílvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	9,79	7,68	8,74%
2017	9,47	8,92	9,20%
2018	10,25	9,96	10,11%
2019	10,08	11,04	10,56%
2020	10,64	11,35	11,00%
2021	10,17	11,13	10,65%

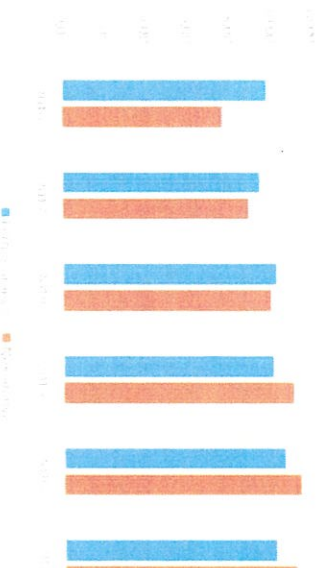
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya. Gazdaságilag aktívak a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együtt. (KSH)

A nyílvántartott álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesült, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyílvántart. (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

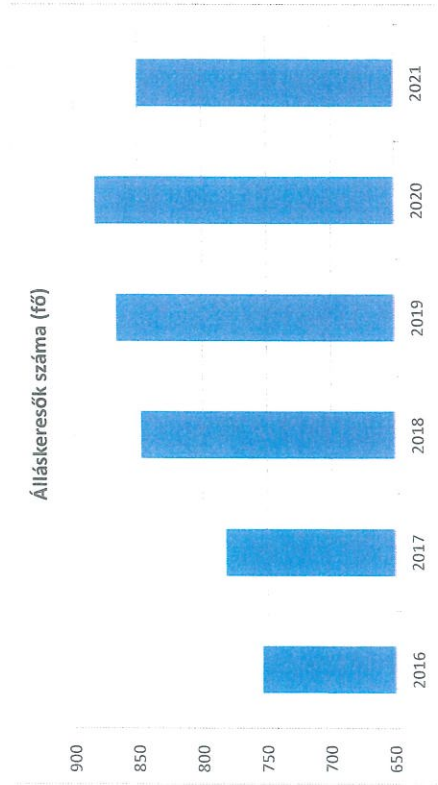
A 3.2.1 sz. táblázatból látható, hogy a nyílvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében, a férfiak és a nők esetében is növekedést mutat 2016-2020 között. A férfiaknál kisebb az emelkedés mértéke, a nőknél magasabb 2016-tól egészen 2018-ig a férfiak aránya magasabb volt a nőkénel. Ez 2019-től megváltozott, hiszen attól az évtől a nyílvántartott álláskereső nők aránya lett több. 2020-tól 2021-re már csökkent a nyílvántartott álláskeresők aránya mindkét nem esetében. Amak ellenére, hogy Nyírbátorban elegendő munkahely található, mégis elég magas a nyílvántartott álláskeresők száma a városban. Ennek az egyik oka a megfelelő iskolai végzettség/alkalmasság hiánya, másik oka pedig, hogy nem találunk végzettségüknek megfelelő munkát, nem megfelelő számukra a bérezés, vagy nem is akarnak dolgozni.

Munkanélküliség nemek szerint

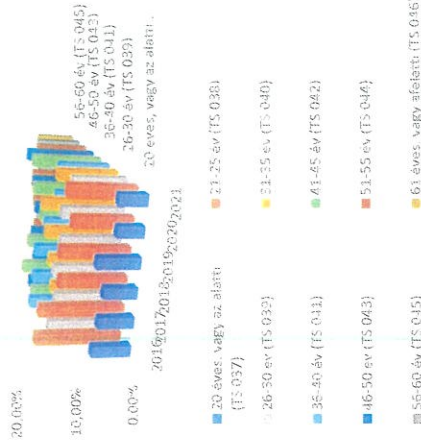
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	754	782	848	867	883
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	53,00	50,00	50,00	66,00	42,00	43,00
	%	7,03%	6,39%	5,90%	7,61%	4,76%	5,06%
21-25 év (TS 038)	Fő	117,00	119,00	102,00	107,00	94,00	102,00
	%	15,52%	15,22%	12,03%	12,34%	10,65%	12,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	90,00	87,00	100,00	95,00	99,00	83,00
	%	11,94%	11,13%	11,79%	10,96%	11,21%	9,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	82,00	80,00	96,00	107,00	118,00	93,00
	%	10,88%	10,49%	11,32%	12,34%	13,36%	10,94%
36-40 év (TS 041)	Fő	100,00	101,00	110,00	98,00	85,00	81,00
	%	13,26%	12,92%	12,97%	11,30%	9,63%	9,53%
41-45 év (TS 042)	Fő	88,00	108,00	111,00	95,00	112,00	112,00
	%	11,67%	13,81%	13,09%	10,96%	12,68%	13,18%
46-50 év (TS 043)	Fő	84,00	83,00	96,00	95,00	104,00	112,00
	%	11,14%	10,61%	11,32%	10,96%	11,78%	13,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	73,00	68,00	81,00	87,00	93,00	85,00
	%	9,68%	8,70%	9,55%	10,03%	10,53%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	52,00	62,00	67,00	70,00	72,00	75,00
	%	6,90%	7,93%	7,90%	8,07%	8,15%	8,82%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15,00	22,00	35,00	47,00	64,00	64,00
	%	1,99%	2,81%	4,13%	5,42%	7,25%	7,53%

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2016 és 2020 között eltelt években 129 fővel emelkedett, míg 2020-ról 2021-re 33 fővel csökkent-ahogyan ez 3.2.2. sz. táblázatból is kitérünk.

Miközben csökkenést mutatott a 20 éves, vagy az alattiak; a 21-25 évesek; a 26-30 évesek; a 36-40 évesek száma, addig növekedett a 31-35 évesek; a 41-45 évesek; a 46-50 évesek; az 51-55 évesek; az 56-60 évesek és a 61 éves, vagy a felettek száma. A legnagyobb százaléktúli csökkenést a 36-40 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma mutatja, 19 fővel.

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

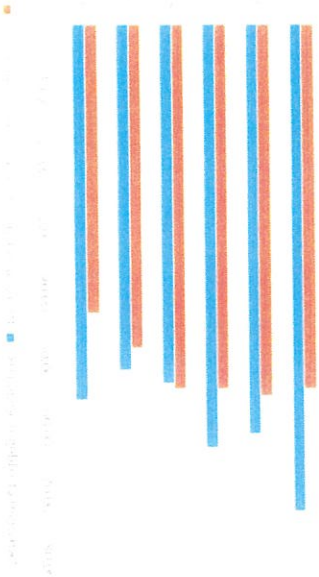

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2016-tól 2021-ig 16,5 %-kal növekedett. Kínóroan magas volt az emelkedés 2018-ról 2019-re, amikor 9,67 %-kal lett magasabb az arány, 2018-ig a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők aránya volt a kisebb, a férfiak aránya a nagyobb. Azonban a 2018-as évben megfordult ez a tendencia és a nők aránya lett a magasabb.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)		Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)	
	%	%	%	%
2016	55,97	42,89		
2017	51,53	48,14		
2018	53,42	54,30		
2019	63,09	54,30		
2020	61,04	55,29		
2021	72,47	54,22		

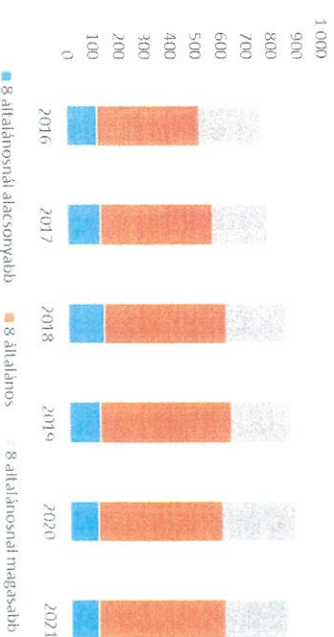
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje álláskeresők

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága:

Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatanál a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemeltre kerül. Az alacsony iskolai végzettség, iskolázatlanság a mélyszegénységben élők és a roma lakosság körében igen jellemző. elsősorban a családi minta átörökítése, a tanogatatlanság hiánya miatt. Az adatok alapján az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők aránya közel 10%-kal magasabb a férfiakhoz képest. Jól látható, hogy a célcsoport női tagjai ebben az életkorban valószínűleg gyermekvállalás miatt kikerülnek az iskolából, s később sem szerzik meg az alapvégzettséget. A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők között a legnagyobb arányban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők szerepelnek és a legkisebb az aránya a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűeknek. (3.2.4.sz. táblázat)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)		Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
	Fő	%	8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)	Fő	%	Általános iskolai végzettség (TS 035)	Fő	%
2016	754	14,99%	113	398	52,79%	243	32,23%	
2017	782	15,73%	123	433	55,37%	226	28,90%	
2018	848	16,16%	137	470	55,42%	241	28,42%	
2019	867	13,49%	117	507	58,48%	243	28,03%	
2020	883	12,12%	107	480	54,36%	296	33,52%	
2021	850	12,12%	103	491	57,76%	256	30,12%	

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika

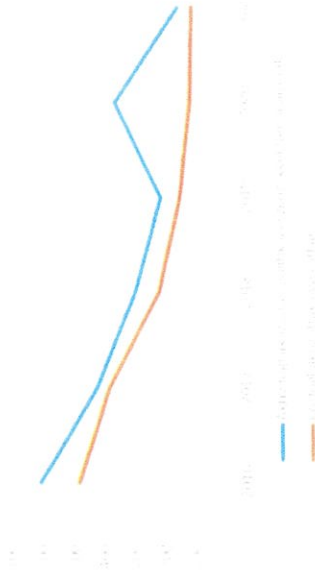
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)		Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)	
2016	604	484	
2017	420	380	
2018	293	215	
2019	208	146	
2020	355	112	
2021	147	102	

c) közfoglalkoztatás: közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő át lépés lehetőségei:

Az önkormányzat jól átgondolt közfoglalkoztatási programot valósít meg évek óta. A közmunkaprogramok szervezését, lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Hirdetménykezelési csoportja végzi. Az ebből eredő teendők az Hroda más csoportjai számára is jelentős feladatot jelentenek. A közfoglalkoztatottak száma évről-évre jelentősen csökken, amint a 3.2.5.sz. táblázat is szemlélteti.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

A 2021. évi programok keretében vállalt és megvalósított tevékenységek, melyek egy része 2022. évre is átirhizódott:

3.2.5.a) sz. táblázat-Közmunkaprogram

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Szociális jellegű: (belvíz-elvezetési rendszerek kezelése, közúthálózat karbantartása, mezőgazdasági utak rendbetétele, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása)	2021.03.05. – 2022.02.28.	25
Helyi sajátosságokra épülő	2021.03.05. – 2022.02.28.	10
Hosszú közfoglalkoztatás	2021.03.05. – 2022.02.28.	6
Összesen:		41

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

- *Belvíz-elvezetési rendszerek kezelése*

A város területén folyamatosan végeztek a csapadékvíz elvezető rendszerek takarítását, (tisztító alknák kézi takarítását, nyílt árkok kaszálását kb. 1 200 m hosszán uttestekről. Mindezen feladatok elvégzésével jelentős mértékben növeltek a város belvízvédelmét. Az árokpartok tisztításakor, kaszálásakor, cserje-irtásokor a terület mértéke közel 2 000 m². Parlagfű mentesítéssel meg tisztított terület nagysága 18 000 m².

- *Közúthálózat karbantartása*

Nyírbátor belterületén a burkolt utak karbantartását, kátyúzását, padkák rendbetételét valósították meg. A megisztított közutak hossza 7 000 m, padkázott közút hossza 13 000 m. Az utak széleinek parlagfű mentesítését is elvégezték. A kihelyezett jelzőtáblák karbantartását, láthatóvá tételét is sikerült megoldani.

- *Mezőgazdasági földutak karbantartása*

A városban található külterületi földutak nagy része az elmúlt években a karbantartások ellenére is - a mezőgazdasági munkagépek számára nem, vagy csak nehezen járhatóvá vált. Folyamatosan végezték a korábbi közmunka programok keretében beszerzett eszközök segítségével a földutak egyengelését, további karbantartását, szélesítését. A benőtt fasorok kivágását, utak vízelvezési problémáinak megoldását közel 30 km hosszan, 7 fő bevonásával hajtották végre. Ebben a programban valószínűleg az éves parlagfű mentesítés is, négyeszeri kaszálással közel 18 000 m² területen. A téli hónapokban került sor a fasorok ritkítására, gyérítésére.

- *Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása*

A város nem rendelkezik legálisan működő hulladéklerakó helyvel, a lakosság sok esetben az építési és egyéb hulladékot illegálisan külterületeken helyezi el. A város közigazgatási területén minden évszakban, folyamatos munkavégzéssel, közel 15 000 m² területet sikerült az illegálisan elhelyezett hulladéktól megtisztítani. A program keretében több, mint 1 millió Ft-ot fordítottak a begyűjtött hulladék elszállítására és megsemmisítésére. A hulladék elszállítását a már korábban beszerzett 2 db 32 m³-es konténerrel oldották meg a hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval.

- *Hosszú közfoglalkoztatás*

Fontos a város köztereinek, járdáinak tisztítása, karbantartása, téli síkosság mentesítése. A hosszú közfoglalkoztatásban részt vevők ezeket a feladatokat oldották meg.

3.2.5.b) sz. táblázat- A 2022. évi programok keretében vállalt tevékenységek

program elnevezése	időszak	létszám (fő)
Helyi sajátosságra épülő	2022.03.07.-2023.02.28.	10
Szociális jellegű	2022.03.07.-2023.02.28.	24
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.03.07.-2022.08.31.	5
Hosszú közfoglalkoztatás /képzés/	2022.04.06.-2022-06.30.	12
Hosszú közfoglalkoztatás	2022.09.01.-2023.02.28.	4
Összesen:		55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az elmúlt években a Nyírbátor Város Önkormányzata által a közfoglalkoztatott munkavállalói létszám az alábbiak szerint alakult:

3.2.5.c) sz. táblázat- A közfoglalkoztatott munkavállalói létszám alakulása

2014 évben	479 fő
2015 évben	319 fő
2016 évben	293 fő
2017 évben	295 fő
2018 évben	104 fő
2019 évben	53 fő
2020 évben	44 fő
2021 évben	41 fő
2022.évben	55 fő

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási program:

A korábbi években a saját erőből épített játszótereket, valamint a régebben kialakítottakat is közfoglalkoztatási program keretében javíthatnak és tennék biztonságosabbá. A város közigazgatási belterületén található plhenópadok, fociak, szemetesek, filagóriák és a kutyafuttatóban található fa készítésű elemek szakség szerinti felújítását tervezik.

Sciáltis jellegű közfoglalkoztatási program:

- Közfutathatók karbantartása
- Belvív-eltvezető rendszerek kezelése
- Mezőgazdasági földutak karbantartása
- Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása

Tervezik a burkolt belterületi utak kátyúzását, útpadkák szakség szerinti javítását elvégezni a város egész területén. Tervezett megújítottot készíttak hossza 7 000 m, padkázott közutak hossza 13 000 m. A mezőgazdasági utak karbantartása indokolt, mert a munkagépek folyamatosan kigördösítik a földutakat, a növényzet behóví azokat. Ezzel könnyebbé válik a magánutajdonban lévő földlek megközelítése, illetve a magángazdák tulajdonában lévő gépek borendezéseik állagának megővése. A programban 30 km földutak készíthetnek rendbe tenni, 7 fő bevonásával. Gépi és kézi kaszáással szerelnék a parlagfű mentesítést elvégezni, az elírt évi negyszeri kaszáással közeli 18 000 m² területen. A téli hónapokban kerülne sor a fasorok ritkítására, gyérítésére és a földutakra behajló sarjak levágására.

Hosszú közfoglalkoztatás:

A Hosszú közfoglalkoztatás keretében 5 fő állandó foglalkoztatása szerepel a tervek között, akik a város közterületén minden takarítással kapcsolatos (kommunális hulladékgyűjtés, hó eltakarítás, síkosság mentesítés) munkát látják el főnek végzési.

A Hosszú közfoglalkoztatásban részt vevők vas-és acélfeldolgozó képzésben vesznek részt.

d) a foglalkoztatásról való hozzájárulás esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői: hátleletadás, potenciális munkalehetőségek, tervezeti beruhítások, lehetőleges vállalkozási területek, helyben/területen működő foglalkoztatási programok:

Nyírbátor bizos gazdasági alapokon álló, folyamatosan fejlődő kisváros, melynek az egyik gazdasági centruma az Ipari Park, a másik pedig a Dél-i partterület. Ebből adódóan ez két a városvezetés adja az ipari termelés döntő részét, valamint a foglalkoztatási potenciáljuk is kiemelkedő. A város nem munkanélküliséggel küzd, bár az is jelen van, hanem a képzett munkaerő hiányával. A nyírbátori nemzarközi cégekhez kb. 179 telephelyesről szállítják a dolgozókat nap, mint nap. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 83/2016. (XI.30.) önkormányzati határozatával elfogadta az „*Esély a jövőre*” Programot. Az önkormányzat program segítségével nyújt a munkanélküli, vagy közmunikából élő nyírbátori lakosoknak, hogy esélyessé váljanak az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre. Meghatározza a Programban résztvevők kötelezettségeit, lehetőségeit, a programba történő belépés, kikapcsolás részletes szabályait. A Szabályzat mellékletét képezi a foglalkoztatással és a programban résztvevőkkel köztendő együttműködési megállapodás. A program elsődleges úszóló támogatásokat tartalmaz arra nézve, hogy mivel több személy képes legyen kitépni az elsődleges munkaerő piacra. Az úszóló elemek - munkafelvételi szociális támogatás, intézményi gyermekékezetési támogatás, munkakezdeti szociális támogatás, képzési szociális támogatás, egy-szeri szociális foglalkoztatásban dolgozó szociális támogatása - mellett a programban résztvevőkötől elvárt kötelezettséget is tartalmaz (lakóközösségi rendezőtelet, óvodáztatási, iskoláztatási kötelezettség). A Program 2017. január 1. napjától indult 208 fővel. 2022. év végén 368-en regisztráltak a Programba és közülük 100 fő dolgozott.

Mezőgazdaság

Nyírbátorban a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya 5%, ami kismértékben elmarad a kistérségi átlagtól (7,6%). A mezőgazdaság kiegészítő foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségei miatt azonban lényegesen nagyobb szerepet töltenek be a fenti számokhoz képest.

A telephelyen a földterület átlagos aránykorona értéke 8,68 (szemben 18,15 AK országos átlaggal), amely a homokos talajok miatt elsősorban a kevésbé előmunka-igényes erdőgazdálkodás számára kedvező. A használt földterületek művelési ágak közötti megoszlására jellemző a szántóföldek és az erdőterületek nagy aránya. A térségben termesztett növények, főként gyümölcsök nagyobb felvásárló helyei Nyírbátorban működnek, amely logisztikai szempontból lehetőségeket rejt magában. Az ipari növények közül jelentős a napraforgó és a burgonya, de a jövőben előreláthatóan mindeket növény termőterület csökkenni fog. A családi gazdaságokban a sertés, a juh, a baromfi, valamint a ló és a nyúl tenyésztése a meghatározó.

A kedvezőtlen folyamattal hatására csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei nemesenek megfelelő mértékben kihasználva. Ezért a kisebb mezőgazdasági cégek, egyéni vállalkozók és östermelők számára a jelenlegi piaci körülmények között megoldást jelent a szoros kooperációban történő termelés és értékesítés. Ennek alapját a Nyírbátori Bátor - Trade Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet jelenti, amely stratégiai szempontból is meghatározó jelentőségű foglalkoztatási és integrátor.

Nyírbátorban, városfejlesztési Csoport szakmai irányításával 7 fős mezei őrszolgálat működik. A mezőőrök havi szolgálati terv alapján látják el feladataikat. A szolgálatok 6-22 óráig tartanak, azonban az időszaki feladatokra tekintettel az általánosított elvű szolgálatokat is folytat. A mezőőrösség alapvető feladata a termőföldek őrzése, valamint a termőföldön lévő, illetve ahhoz tartozó termények és termékek, felszerelések, eszközök, használatok, továbbá mezőgazdasági építmények, földmérési jelek vagyonvédelmének ellátása. A mezőőri szolgálat diszperszterkező jellegű. Központhban található a diszperszer szolgálat az információk birtokában hatékonyan tudja az egyes eseményeket elemezni, összefüggéseket találni, és az információkat a megfelelő szereplők részére továbbítani. A térfelületi rendszer képeit is a diszperszer központ figyeli, így esetleges gyantás tevékenységek esetén azonnal riasztani tudja az illetékességgel rendelkező közbiztonsági szereplőket. A mezőőri szolgálat a tevékenysége során együttműködik a katasztrófavédelemmel, a Nemzeti Adó- és Vámhivattal, vámszervezettel, a hivatalos állami és önkormányzati tiszlósággal, a természetvédelmi őrszolgálattal, az erdszereti hatósággal, a vadászati hatósággal, a halászati hatósággal, az önkormányzati szervekkel, a járási hivattal, a fegyveres biztonsági őrséggel, valamint az egyesületekkel. Rendkívüli események esetén elvár nemteni, orvosi segítséget hívni, vagyon menteni köteles. Kiemelt figyelmet fordítanak az illegális hulladéklerakás felderítésére, megelőzésére. A fa és terménylopások száma a mezei őrszolgálat felállítására óta jelentős mértékben csökkent, azonban teljesen nem szűnt meg.

Szolgáltatások

A szolgáltatások Nyírbátor gazdaságában lényeges szerepet töltenek be: az összes foglalkoztatott 64,9%-a dolgozik ezen szektorban (kistérségi átlag 62,4%). A városban a lakossági alapszolgáltatások valamennyi válfaja biztosított. Egyes szolgáltatásipusok tendenciáson fejlődtek, és a személyi szolgáltatások széles körű alakították ki. A leggyorsabban fejlődő humán szolgáltatások (pl. ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás biztosítás, értékpapír forgalmazás, hitelnyújtás) a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, amelyek az új társadalmi szakségeleket kielégítésére specializálódnak. Az üzleti szolgáltatások terén Nyírbátor adottságai az Inkubátorház és Szolgáltató Központ 2011-es átadásával jelentős mértékben bővültek. Az Inkubátorház és Szolgáltató Központ, amelynek célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozássá, illetve termékké fejlessze, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását

elősegítse. A Nyírbátori Inkubátorház és Szolgáltató Központ a szolgáltatások széles skáláját kínálja az ideiglenes segítségre szoruló vállalkozóknak.

Vállalkozások

Nyírbátorban közel 2250 bejegyzett vállalkozás működik. Újszerű tevékenységként jelent meg az internetes kereskedelem, nőtt a használt cikkekkel kereskedők száma, és emelkedett a meleg –hideg étel forgalmazók száma is. Az utóbbi években növekedett az új vállalkozások száma, ami új munkalehetőségeket is teremtett. Míg 2020-ban a működő vállalkozások száma 1179 volt, addig 2022-ben közel 2250-re nőtt a számuk.

A legjelentősebb munkáltatók és ipartüzési adót fizetők, a TOP 100 – ban is benne lévő cégek, vállalkozások:

1. Bátor-Trade Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
 2. Coloplast Hungary Kft
 3. Diehl Aviation Hungary Kft
 4. Eden 96 Kft
 5. Farmol Hungary Termelői és Kereskedelmi Kft.
 6. Gloster Zöldség- Gyümölcs feldolgozó és Kereskedelmi Kft.
 7. Grovi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
 8. MSK Hungary Gépgyártó Bt
 9. Nyírerőd Zrt.
 10. Nyírzem Zrt.
 11. P&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
 12. Rosenberger Magyarország Kft.
 13. Sertoplast Hungary Kft
 14. Transzítter –Tranzitfood Kft.
 15. TVP Gabona kereskedőház Kft.
 16. Unilever Magyarország Kft
- A Coloplast Hungary Kft.
 - A Diehl Aircabin Hungary Kft.
 - A Farmol Hungary Kft.
 - Sertoplast Hungary Kft.
 - Unilever Magyarország Kft.
 - Rosenberger Magyarország Kft.

Nyírbátorban a mezőgazdasági feldolgozóipari kapacitások aránya is kiemelkedő, emellett nagy jelentőséggel bír a gépgyártás is.

A város Önkormányzata számos befektetés-ösztönzési tevékenységgel segíti a cégek telepedését:

- adatot és információt nyújt a településtről, a munkaerőpiac aktuális helyzetéről, a közművek kiépítettségéről, a központi és helyi adókról stb.;
 - soron kívüli ügyintézésrel gyorsítja az engedélyezési eljárást, közreműködik más hatóságokkal tartozó eljárások ügyintézésében;
 - igény szerint rész vesz a kiszolgáló közművek tervezésében és kiépítésében;
 - szolgáltató, beszállító és kivitelező cégeket ajánl, valamint segíti a meggyőzés létrejöttét.
- Az Ipari Park külföldi működő tőkevel megvalósított fejlesztései zöldmezős beruházások voltak, amelyek keretében modern termelési kapacitásokat építettek ki. 2018-ban a településen 235 telephellyel bejelentett egyéni vállalkozást regisztráltak. A kínálatot nagymértékben befolyásolja a nemzetközi kereskedelmi láncok megjelenése. (SPAR, TESCO, PENNY MARKET). A kiskereskedelmi üzletek legnagyobb része ruházzati szaküzlet (15,4%), illetve élelmiszer jellegű üzlet (8,5%).

Turizmus, kultúra

A gazdaság egyre gyorsabban fejlődő ágazata Nyírbátorban a turizmus.

A város legnagyobb vonzereje a gyógy- és termálviz, valamint a vallási és történelmi emlékek. A potenciál nagyobb fokú kihasználása érdekében került sor a „Hit és Egészség” kiemelt turisztikai projekt megvalósítására, amelynek részeként létrehozták a Sárkány Wellness és Gyógyfürdőt, restaurálták a műemlék Református és Minorita templomokat, közöttük kialakították a Várostoronai sétányt és felújították a Báthori Várkastélyt. Nyírbátor további látványosságokkal és kulturális kínálatának folyamatos fejlesztésével tervezi erősíteni idegenforgalmi vonzerjét.

1967 óta, a nyári hónapokban, minden évben megrendezésre kerül a Nyírbátori Zenei Napok rendezvénysorozata. Az eltelt több mint fél évszázad alatt nagyon sok emlékeztető koncert csendült fel, amelyeken számos világhírné előadóművész és együttes lépett itt a közönség elé. 33 éve várja minden szeptemberben a Széneti felvonulás és mulatság a városlakókat. Népszerű ingyenes tavaszi program a Husvétii Játsszóház, nyári program a Bátori Lovas Napok, a Bátori Sportnap, a városközpontban zajló hétvégi Korzók. Ezekon kívül még számos más esemény és rendezvény közül választhatnak a helyiek és a turisták, amely programokat a város rendezvényterve tartalmaz.

2020-ban és 2021-ben a koronavírus jelentősen visszavetette a turizmust. A Sárkány Apartman és Kempingben 2020-ban az eltöltött vendégéjszakák száma 7 267 volt, míg 2021-ben 9 466.A turistaforgalom ismét lassú növekedésnek indult.

e) *fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen: képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréstük;*

A munkanélküliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerőpiacra kerülés, illetve visszatérés nehézségeibe ütköznek. Ezek megoldásával megfordítható a felzárkóztatás, és a munkaerő-piacra való visszatérés.

A „Befektetés a jövőbe” EFOP 1.4.3 nyertes pályázatkeretében működött 2022.szeptember 31-ig a „Jövőbe látó Klub”, ami a munkaerő-piaci és közösségi részvételre felkészítő tevékenységeket tartalmazott a gyermek és ifjúsági korosztály részére. A tevékenység célja volt a pályaválasztás előtt álló gyermekeket és szüleiket megismertetni a Nyírbátorban lévő pályaválasztási lehetőségekkel, az Ipari Parkban működő üzemekkel. Az általános iskola befejező éveiben a 8. osztályos tanulók és szüleik fontos döntés előtt állnak. El kell dönteni, hogy milyen iskolatípusban, hol tanuljanak tovább a gyerekek. Ez nehéz feladat, az utóbbi évek munkaerő-piaci helyzetét tekintve. A megalapozott döntéshez helyes önismeretre van szükség, valamint ismeretekkel kell rendelkezni a választott pályáról, az ahhoz szükséges képességekről és ezek megszerzésének lehetőségéről. Cél, hogy minél többen maradjanak „helyben”, válasszanak olyan szakmát, amiben majd az iskola elvégzése után a városban, vagy a járásban tudnak elhelyezkedni.

Ebben segítettek a pályorientációs tanácsadások. A pályorientációs tanácsadáson csoportonként 3 x 2 órában pályorientációs szakember segítségével a szakmákról történő beszélgetésre (előnyei, hátrányai); csoportos beszélgetésekre, önismeret, kommunikáció és szociális kapcsolatok fejlesztésére került sor. A diákok megismerkedhettek a városban működő oktatási intézmények pályaválasztási lehetőségeivel. Továbbá megismerhették a település nagyobb munkáltatóit a fő profiljukat és az általuk biztosított diákunka lehetőségeket.

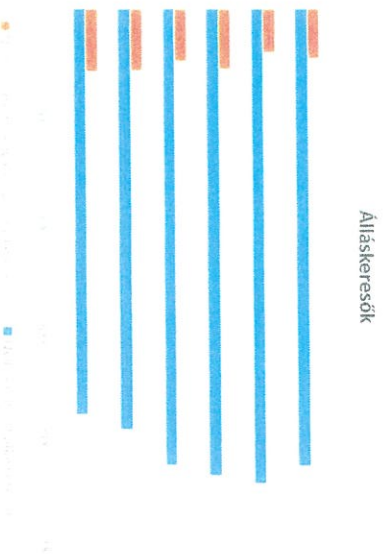
Ezt követően a tanulók csoportonként 3 x 2 órában ellátogattak az üzemekbe, gyárakba. Betekintést nyerhettek az üzemek mindennapi életébe, láthatják a termelési technológiákat, a folyamatos munkamenetet, a biztonságos munkavégzés feltételeit, eszközeit, az adott szakterületen dolgozókkal szembeni elvárásokat, szükséges kompetenciákat. Megtekintették, hogyan készülnek a különböző alapanyagokból a késztermékek, milyen munkafolyamatokon mennek keresztül addig, amíg eljutnak a végtermékig.

Az EFOP pályázat keretében végzett pályaorientációs program sikeres és eredményes volt, ezért a pályázat lezárulta után folytatódik tovább. A városban működő általános- és középiskolák egyaránt megrendezik a pályaorientációs napokat, amelyeken bemutatkoznak a városban működő cégek, megismerhetik az általuk biztosított diákunkra lehetőségeit. Emellett a középfokú és a felsőfokú oktatási intézmények is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

A 2022-ben indított Legyél Te is NYÍRBAÍTORI elnevezésű program keretében folyamatosan nyújtunk pályaválasztási tájékoztatót (életpályamodell) , az általános- és középiskolások részére, bemutatva azokat a műszaki- és egyéb szakmákat, melyek Nyírbátorban a szakképzésben elsajátíthatók és helyben álláslehetőség is adott az elhelyezkedésre. 2022-ben két alkalommal állásbörze is megrendezésre került a városban.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	754	116
2017	782	114
2018	848	97
2019	867	111
2020	883	81
2021	850	92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-tól, ha kis mértékben is de emelkedő tendenciát mutat. Ezen belül viszont a pályakezdő álláskeresők számának csökkenése látható egy év -2019-kivételével. (3.2.6 sz. táblázat) A pályakezdő álláskeresők azok a 25. életévüket, felsőfokú végzettséggel rendelkező esetében a 30. életévüket ben nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem jogosultak. A pályakezdő álláskeresők számára egyik legfontosabb szempont a várható fizetés mértéke, a munkájuk elismerése és a hosszútávú karrierlehetőségek.

J) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok:

A munkaerő-piaci integrációhoz, a képzési lehetőségek eléréséhez a Szabolcs –Szatmár –Bereg Vármegyei Köormányhivatal Nyírbátori Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya nyújt segítséget az érmitetteknek.

Az MSZC Bethlen Gábor- Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium állami támogatott, ingyenes felnőttképzési szervez és főlyvat, amelynek képzési ideje 1,5- 2 év. A képzések megfelfelő létszám esetén indulhatnak. A bemeneti feltétel szakmánkent változó: érettségi vagy iskolai rendszerben végzett 10 osztály, felvételi vizsga nincs. Az oktatás elméleti része az iskolában, a gyakorlati rész pedig belső tamműhelyben vagy kúlsó gyakorlati helyen zajlik. Az oktatási napok heti 2-3 alkalommal zajlanak – a csoport igényeihez igazodva- általában 15:00 órai kezdéssel. A képzések sikeres vizsga esetén szakmai bizonyítvánnyal zárulnak. Választható képzések: divatszabó, villanyyszerelő, autómunkai technikus, hegesztő, gépészettechnikus, kereskedelmi értékesítő, burkoló, pénzügyi-számviteli ügyintéző, kisgyermekgondozó – nevelő, szociális ápoló és gondozó, szakképző iskola kétéves érettségire felkészítő. Mindezek mellett az önkormányzat rendszeresen biztosít helyszínt egyéb felnőttképzések számára.

Nyírbátor Város Önkormányzata Nagykárolyval közösen a ROHU - 395 azonosítószámú „Nyírbátor és Nagykároly együttműködése a foglalkoztatás javítása, és a munkaerő határokon átnyúló mobilitásnak elősegítésében „elnevezésű projekt megvalósítására vissza nem térítendő támogatást nyert. A vezető partner: Nyírbátor Város Önkormányzata, a projekt partner: Nagykároly Város Önkormányzata és a pályázat időtartama 3 év. Tartalmi elemek: az infrastrukturális fejlesztések, valamint közös munkaerő-piaci és szolgáltatási tevékenységek. Az utóbbi keretében három munkaerő-piaci fórum valósul meg, és mindegyiknek az a célja, hogy a határon átnyúló térség munkaerő-piaci szereplőit között erősítse az együttműködést. A közös jövőkép alapján a magyarországi Nyírbátor és a romániai Nagykároly egy közös, határon átnyúló munkaerő-piacot hoz létre, amely magában foglalja a környező településeket is. A két önkormányzat szorosan együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kiegyensúlyozott munkaerő-piachoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához. A szakmai és felnőttképzések kiváló infrastruktúrájának köszönhetően javulnak a térségben élő és/vagy dolgozó munkaerő képességei és készségei. A potenciális és új munkavállalók versenyképes tudással és kompetenciákkal rendelkezők, amely csökkenti a vállalkozások folyamatos munkaerőhiányát. Ezek az adottságok sikeressé teszik őket nemcsak a nyírbátori és nagykárolyi munkakeresés folyamatában, hanem abban is, hogy meg tudják tartani munkahelyüket, ami folyamatos és kiszámítható jövővelmet, valamint szakmai előmenetelt és fejlődést biztosít a számukra.

g) mélyszegénységben élők és romák telepítési önkormányzati saját fenntartási intézményekben történő foglalkoztatása:

Az internet és az okostelefonok napi szintű használata miatt, minden korosztály elcsajátított bizonyos digitális kompetenciákat. A lakosság egy része már online felületeken intézi a hivatali ügyeit.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult. A szociális és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jétől hatályba lépő rendelkezése alapján szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a) a járási hivatal – az Szt.-ben meghatározott feltételek szerint időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat és emelt összegű ápolási díjat,
- b) a Képviseelő-testület települési támogatást állapít meg.

Természetben nyújtott szociális ellátásként a járási hivatal alanyi közgyógyellátást, normatív közgyógyellátást, és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg. Továbbra is az önkormányzat köteles gondoskodni szükség esetén a köztemetésről. A lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás és méltányossági közgyógyellátás támogatási formák 2015. március 01-jével megszűntek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviseelő-testülete a települési támogatás megállapításának, ki fizetésének, folyósításának, valamint felhasználás ellenőrzésének szabályairól megalkotta a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) rendeletét.

A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az önkormányzat anyagi teljesítő képességére figyelemmel a szociálisan rászorultak részére nyújtandó, illetve nyújtható, pénzbeli és természetbeni ellátások formáit, a jogosultság feltételeit, mértékét, valamint igénybevételek rendjét és garanciáit.

Nyírbátor adóerő-képessége jelentősen meghaladja a központi költségvetésben meghatározott összeghatárt, így a központi forrás nem áll rendelkezésre 2015 óta, a szociális jellegű feladatok önkormányzati ellátáshoz.

A képviseelő-testület - az e rendeletben meghatározott feltételek szerint – az alábbi ellátásokat nyújtja:

- a) a települési támogatás
 - aa) települési lakhatási támogatás
 - ab) települési gyógykezelőtámogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) pénzbeli rendkívüli települési támogatás
- d) Az „Eszély a jövőért” program keretében nyújtott települési támogatások,⁴
- e) költsémetés.

aa) A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A képviseelő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a esatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérlési díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségéhez települési támogatást nyújt annak keretmezőnek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háztartás tagjai egyenként sincs vagyona. Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik. támogatásra való jogosultság egyéb feltétele a rendezett lakóközösség támogatásos biztosítása. A települési lakhatási

⁴ Módosította: 30/2016. (XI.30.) számú önkormányzati rendelet. Hatályos: 2017. január 1.

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat Városüzemeltetési csoportja bonyolítja le a közfoglalkoztatást, amelynek keretében aktív korúak ellátásában részesülő foglalkoztatása történik.

A közfoglalkoztatott munkavállalók segítik valamennyi önkormányzati intézmény és gazdasági társaság feladatellátását. Segítségnyújtunk a szakrendelő és a háziorvosi rendelők, valamint a Járási Hivatal egyes épületeinek üzemeltetéséhez, különböző civil szervezetek és egyházak feladatellátásához. Összességében elmondható, hogy a városban nincs olyan közfeladatot ellátó szerv, amelynek munkáját ne segítenénk közfoglalkoztatás keretében. A roma munkavállalók számáról nem rendelkezik statisztikai adatokkal az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezte hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szűkösleges munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyetlen bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezeti jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”²

„A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szűkség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenkori számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcsfontosságú, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacra a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...) A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen. Különbösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.”³

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A nevelési-oktatási intézményekben már az óvodás kortól lehetőségük van a gyerekeknek a digitális ismeretek megismerésére. Az óvodákban megtalálható és mindennapi használatban van a Digitális Okosjáték (DIOO), amely olyan digitális eszköz, ami pontos képet ad az egyes gyermekek fejlődéséről, aktuális állapotukról és a fejlesztendő képességeikről. A játékos képességfejlesztő feladatok megoldása során felérkezi a kisgyermekes részképességet, amiről az óvodapedagógusok folyamatosan tájékoztatják a szülőket.

Az általános és középiskolában tanórai keretek között folyik az informatikai oktatás, és minden intézményben rendelkezésre állnak az okos táblák a tanítási órákon.

A Városi Könyvtár több alkalommal szervezett digitális képzést az érdeklődő időskorúak számára.

² http://www.egyenlobanmasmod.hu/tanulmanyok/hu/foglalkozasi_Terdos_Katalin.pdf

³ Nemzeti és Etikai Kisebbségi Jogvédő Roda, <http://www.neki.hu/kiadoanyagok/valtozasok/dizskriminaciofoialk.htm>

támogatást egy évre kell megállapítani, ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

ab) A telepítési győgszertámogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Telepítési győgszertámogatás állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális velítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és az igazolt havi rendszeres gyógyító ellátás költségeinek mértéke eléri, vagy meghaladja a szociális velítési alap összegének 150%-át, feltéve, hogy

- a) a kérelmező közgyógyellátási igazolvánnyal és
- b) a kérelmező és családja vagyonmal nem rendelkezik.

A támogatás összege az igazolt havi győgszerköltség 50%-a, de legfeljebb 8000 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni.

A telepítési győgszertámogatás igényléséhez a jövedelem és vagyonyiratkozat mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek: a háziorvos igazolása a havi rendszeres győgszer szükségletéről és a győgszertész igazolása a havi győgszerköltségéről. A rendszeres győgszerkiadások viseléséhez nyújtott telepítési támogatást egy évre kell megállapítani.

b) A képviselő-tesztet a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli telepítési támogatást nyújt.

Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen felépő, és kórházi ápolást igénylő betegsége, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó balesete,
 - a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belül,
 - lakhatást biztosító épület elpusztító, vagy e rendelkezést akadályozó közudomási elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvihar, bolvíz, más időjárási károsító hatás), vagy megújulásodás (különösen csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
 - a lakáshasználatá jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
 - büntelöklény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következtében elszöndvetett létfenntartást veszélyeztető élethelyzet,
 - egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézkötöl történt elbocsátása,
 - a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorult,
 - a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorult,
 - a gyermek betegsége miatt a szülő harmanc egymást, követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
 - a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott győgszereseti segédskötöz használatára szorult, és közgyógyellátásra nem jogosult,
 - a gyermeket gondozó/nevelő család családok álmenneti otthonába került,
 - a gyermek védelembé vételele került sor a család anyagi körülményei miatt,
 - a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az árvaelátás megállapításáig
 - nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás.
- Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási probléma különösen:
- adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás (áram, víz, gáz) újra üzembe helyezésének anyagi terhe,
 - krónikus betegség miatt bekövetkezőet győgszerintézeti kezelés (kórházi, szanatóriumi ápolás),
 - győgszereseti segédskötöz beszerzése,

- iskolázatlansággal összeüggő kiadások.

c) Pénzbeli rendkívüli telepítési támogatás állapítható meg annak a személynek, aki létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális velítési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermeket nevelő esetén a 250%-át.

Tennetési költségek megfizetéséhez pénzbeli rendkívüli telepítési támogatásként tennetési támogatás állapítható meg, akinek a családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális velítési alap 300%-át és

- a) az elhunyt személy eltemtetéséről ügy gondoskodott, hogy erre egyébként nem volt kötelez, vagy
- b) aki tartásra kötelez volt, azonban a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti.

A téli tüzelő beszerzéséhez pénzbeli rendkívüli telepítési támogatásként tüzifa támogatás állapítható meg annak a személynek, aki megfélel az (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek feltéve, hogy természetbeni tüzifa támogatásban nem részesült.

Ezek mellett az önkormányzat minden év december hónapban 5000 forint egyszeri támogatást állapít meg azon - a tárgyévben a 75. életévet betöltött – vátroszlakóknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át. A jövedelemhatár meghaladását a 6. melléklet szerinti nyilatkozaton minden év november 30-ig szükséges jelezni.

A rendkívüli telepítési támogatások természetbeni ellátásként is nyújthatók. Természetbeni ellátás különösen a tüzifa támogatás és az élelmiszer-támogatás.

Tüzifa támogatás, élelmiszer-támogatás biztosítható annak a személynek, aki létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került feltéve, hogy a kérelmező családjában az egy főre számított havi jövedelem nem haladja meg a szociális velítési alap összegének 200%-át, egyedül élő, vagy egyedülállóként kiskorú gyermeket nevelő esetén a 250%-át. Előnyben kell részesíteni azt a kérelmezőt, aki háztartásában hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzeletű kiskorú nevel, vagy egyedül élő, 65 év feletti személy.

Az önkormányzat eseti jelleggel, a veszélyhelyzet idején a járványügyi védekezést elősegítő, az egészség megőrzését szolgáló csoportot biztosít azon - a tárgyévben a 60. életévet betöltött – vátroszlakóknak, akiknek háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér bruttó összegének 300%-át.

d) Az „Eszély a jövötért” program keretében nyújtott telepítési támogatások igényléséhez a regisztrált álláskereső státusz vagy közfoglalkoztatási jogviszony megletének igazolása mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

- munkafelvételei telepítési támogatás esetén a foglalkoztató igazolását a felvételi teszt megírásáról. A munkafelvételei szociális támogatás összege 2.000 forint, mely évente három alkalommal adható.

- intézményi gyermekkezelési támogatás esetén:

- a) a foglalkoztatóval megkötött határozatlan vagy legálább 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés
- b) a gyermek iskolázatóságát igazoló okirat

c) a gyermek után megfizetett térítési díj igazolásáról kiállított számla

- munkakezdeti telepítési támogatás esetén a foglalkoztatóval megkötött határozatlan vagy legálább 1 éves határozott idejű munkaviszony létesítéséről szóló munkaszerződés,
- képzési telepítési támogatás esetén az „Eszély a jövötért” program keretében szervezett közpész elvégzését igazoló dokumentum,

- egy-szeresített foglalkoztatásban dolgozók telepítési támogatása esetén a munkáltató által egy-szeresített foglalkoztatásáról szóló igazolás, mely tartalmazza a ledolgozott napok számát.

e) Közvetítés: A Képviseelő-testület az eltemetettre köteles személyt a köztemetés költségeinek a megértési kötelezettsége alól részben vagy egészben - amennyiben annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné - mentesíti.

a megértési kötelezettsége alól részben vagy egészben - amennyiben annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné - mentesíti.

havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegét, egyedülítő esetén a 150%-át, a megértési összeget a köztemetés költségeinek 50%-ig esőköntheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy a családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 130%-át, egyedülítő esetén a 170%-át, feltéve, ha a kérelmező és családja vagyonnal nem rendelkezik. A képviseelő-testület az eltemetésre kötelezett személy kérelmére a megértési összeg maximum 12 havi részletben történő visszafizetését engedélyezheti.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására a következő személyek jogosultak:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett) vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- az a munkanélküli személy, aki már nem jogosult álláskeresési ellátásra (vagy nem jogosult a jövedelem kiegészítés személyi formájára, ez esetben az állami foglalkoztatási szervvel való bizonyos ideig tartó együttműködés szükséges);
- valamint megélhetése más módon nem biztosítható

Valamely személy megélhetése abban az esetben nem biztosított, ha a család egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkorin legkisebb összegének 90%-át.

Az aktív korúak ellátásának két típusa van: az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, melynek havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, azaz 22.800 Ft.

Nem vehet igénybe foglalkoztatást helyettesítő támogatást az a személy,

- aki egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesült, vagy
- aki megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesült, vagy
- aki gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban részesült, vagy

- aki álláskeresési ellátásban részesült, vagy

- aki képzési támogatásként nyújtott keresetpótló juttatásban részesült, vagy

- aki gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, ha gyermeke még nincs féléves, vagy

- aki köznevelési vagy felsőoktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában tanul, vagy

- akinek családjában másvalaki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy a támogatás folyósításának ideje alatt jogosult: közgyógyellátásra, további egészségügyi szolgáltatásra, utazási kedvezményre a helyi személyszállításban.

2015. március 1. napjától hatályba lépő rendelkezése értelmében az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban- és gyermek napközi otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben történő ellátását nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Munkaerő piaci szolgáltatások: az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartást munkaerő piaci szolgáltatásokkal is elősegíti.

- képzések elősegítése: képzési támogatásként kereset kiegészítést, vagy keresetpótló juttatást, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítését adhatja.

- foglalkoztatás bővítési és szolgáltató támogatások

- az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás

- munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása

- munkaerő-piaci programok támogatása

Álláskeresők ellátása

Az álláskeresők részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső, (az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékban, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül)

- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap -a 27. § (1) bekezdésében meghatározott - jogosultsági idővel rendelkezik,

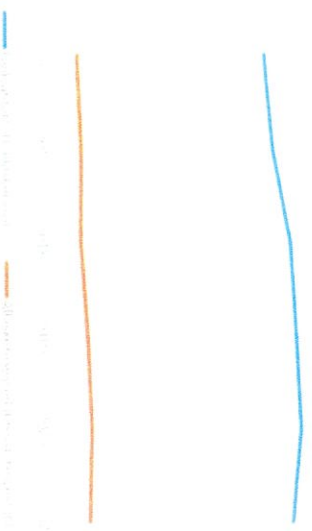
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési járadék folyósítási idejének számítása során tíz nap jogosultsági idő egy nap járadék-folyósítási időnek felel meg. Az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap. Az álláskeresési járadék napi összege a járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ról 2021-re 2,17%-kal, míg az álláskeresési járadékban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 3,3%-kal növekedett. (3.3.1.sz. táblázat)

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.			
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	
2016	754	9,22%	55
2017	782	9,67%	70
2018	848	10,72%	67
2019	867	11,25%	87
2020	883	11,74%	101
2021	850	11,39%	90

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

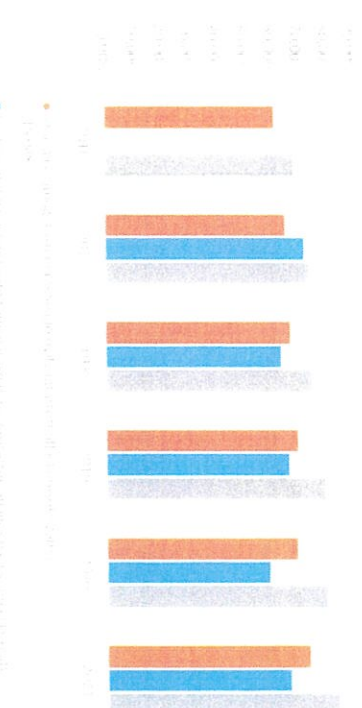
A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök leginkább az álláskeresők számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk. Ezek az eszközök tehát az álláskeresők ellátásai szolgájak a munkanélküliség időszakában, akik a 3.3.2. sz. táblázat mutatószámai szerint nagyon magas százalékban (60-85%) érintettek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	470	62,33%	n.a.	-	525	69,63%
2017	517	66,11%	571	73,02%	587	75,06%
2018	577	68,04%	546	64,40%	644	75,94%
2019	611	70,47%	583	67,26%	698	80,51%
2020	620	70,22%	531	60,18%	721	81,65%
2021	635	74,71%	575	67,66%	725	85,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

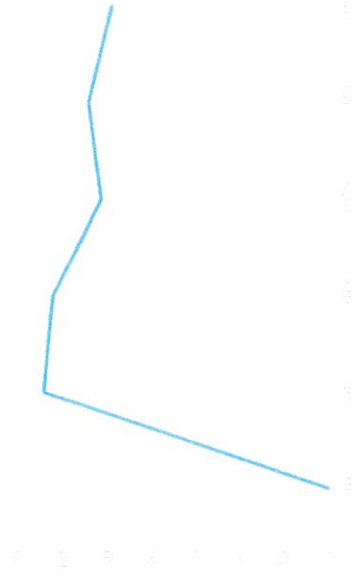
Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyek lehetnek egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha lehettek egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytattak, vagyonuk minsem. A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra egy családban csak egy személy jogosult egyidejűleg. A 3.3.3 sz. táblázat alapján a 2017 és a 2021 közötti eltelt években folyamatosan csökkent az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlaga.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
2016	n.a.
2017	64
2018	62
2019	51
2020	54
2021	48

Forrás: TeIR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elegendően lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

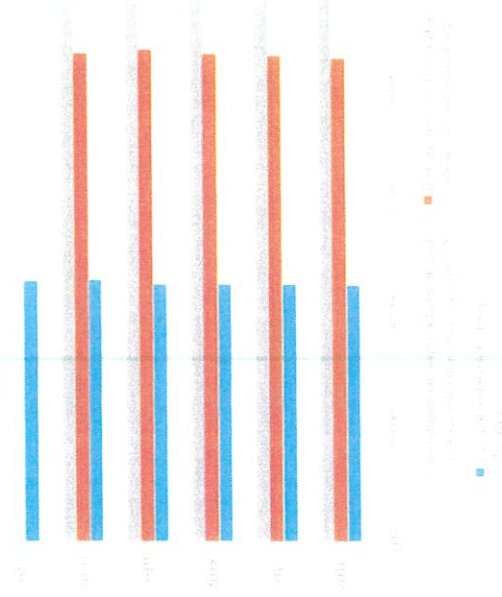
A lakásállomány 2016-tól a 2021-ig eltelt években folyamatosan gyarapodott. A legtöbb lakás 2020-ban épült. A közüzemi szennyvíz-gyűjtőhálózatba bekapcsolt lakások aránya szintén növekedést mutat. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ig emelkedett, majd 2020-ban már csökkenés mutatkozott. (3.4.1.sz. táblázat)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	4729	2	0,42	45,19	85,20	96,47
2017	4754	28	5,89	45,39	85,63	95,96
2018	4758	4	0,84	45,38	85,92	95,73
2019	4760	2	0,42	45,36	86,74	95,88
2020	4834	76	15,72	46,09	86,04	94,44
2021	4838	4	0,83	46,05	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

a) *bérlakás-állomány*

A településen 2001. után történt bérlakás építés növelte az állomány számát. Ezek a lakások azóta is ezt a funkciót töltik be és a piaci feltételek szerint kerülnek berbeadásra. Az eltelt évek alatt történtek felújítások ezeknél az épületeknél, a lakhatás minőségének biztosítása miatt időszertű lenne a felülvizsgálataik, javításuk. Az önkormányzat 133 db lakótelepi lakással rendelkezik és 30 keretes beépítési házat hasznosít bérlakásként, ebből 27 a vasúton túli területen található.

A bérlakások kategóriába sorolható a „fecskeház” vagy garzonlakás, mely 5 évre jutánya lakáshoz az önálló életre végző, családot alapítani szándékozó fiatalokat. A „fecskeházban” 36 lakás segíti a fiatalok helyben maradását, életkezdésüket. Ezen lakások ügynevezet költséggel elvont mulatótelti lakások, bértük a piaci viszonyok figyelembevételével alakult ki, kiutalásuk zöltele a nyírbátori munkahely, vagy lakcím, illetve a bérleti díjhoz igazodó jövedelem igazolása.

Ezen túlmenően vannak még az önkormányzat tulajdonában bérlakások, melyek díját az önkormányzat rendelkezlen határozza meg, és bérletükre pályázatot kell benyújtani. A vármegyey többi kisvárosához képest a bérlakás állomány lényegesen magasabb.

A gazdaság dinamikuss fejlődése következtében egyre nagyobb igény mutatkozik a bérlakások iránt. Nyírbátor Város Önkormányzata felismerve ezt a szükségletet, bérlakás programot indított saját erőből. Ezzel is ösztönözve a más településekről bejáró munkavállalókat a nyírbátori telepedésre. A bérlakás állomány növekedését mutatja a 3.4.2.sz. táblázat 3.oszlopa.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (T/5 073)	Ebből elegenden lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elegenden lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elegenden lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	4 729	n.a.	187	n.a.	49	n.a.	0
2017	4 754	n.a.	167	n.a.	29	n.a.	0
2018	4 758	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2019	4 760	n.a.	165	n.a.	27	n.a.	0
2020	4 834	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0
2021	4 838	n.a.	236	n.a.	27	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH T/5ar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat 2022-ben 236 db önkormányzati bérlakással rendelkezik:

- ✓ Fecskeházban 36 db lakás van.
- ✓ Pályázati úttan hasznosított: 71 db lakás.
- ✓ Munkahelyi lakások száma: 25 db.
- ✓ Bérleti felvétellel terhelt lakások száma: 6 db.
- ✓ Szociális bérlakások száma: 27 db.
- ✓ Új önkormányzati bérlakások száma: 71 db.

Nyírbátor város fejlődése és az itt élők helyben tartása érdekében az önkormányzat egyik kiemelt célja a lakások és a lakóterületek fejlesztése. Ennek legfontosabb lépéséjékként, 2019-2020-ban, Szénaréti Lakopark néven, egy új lakóterület került kialakításra a Szénaréti-tó mellett. A beruházás összköltsége 1 028 685 000 forint volt.

A 71 önkormányzati bérlakás ünnepélyes alapkötelejele 2019. augusztus 28-án volt és 2020. december 21. napjától az új lakók megkezdhetik a békölözést. A földszinten és az 1. emeleten 41,50 m² +terhelés lakások találhatóak. A 2. emeleten 37,66 m², 39,12 m² és 44,19 m² alapterületű lakások vannak. A lakásokhoz konyhabútor, tűzhely és pára elszívó tartozik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. januári ülésén fogadta el az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályaitól szóló 2/2020. (1.29.) önkormányzati rendeletet, melyet többször módosított, kibővívte így a jogosultak körét.

A rendelet célja, hogy támogatssa a nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező fiatalok első lakáshoz jutását Nyírbátor Város közigazgatási területén. Nyírbátor Város közigazgatási területén telepedéskel szándékozó nagykorú személy (a továbbiakban: igénylő) e rendelkezlen meghatározott feltételekkel Nyírbátor Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) költségvetéséből nyújtott vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe új építésű vagy használt lakás vásárlására, új lakás építésére. Az első lakáshoz jutók támogatására jogosult az a 18. életévét betöltött fiatal egyedülálló, fiatal házaspár, aki

- Nyírbátor Város közigazgatási területén lakást kíván vásárolni vagy építeni,
- legalább 2 éve nyírbátori állandó lakóhellyel vagy legalább 2 éve önkormányzati lakásra fennálló bérleti jogviszonnyal rendelkezik,
- a kérelem benyújtását megelőző 2,5 éven belül legalább éves munkaviszonnyal és 2 éves társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezik,
- bűnetlen előéletű,
- közantozsmentes,
- A támogatás összege 600 000 forint.

Az első lakáshoz jutók támogatása Nyírbátor Város közigazgatási területén elhelyezkedő

- új lakás vásárlására vagy
 - használt lakás vásárlására, vagy
 - új lakás építésére vehető igénybe,
- amennyiben az új vagy használt lakás esetében a lakás adásvétel szerinti értéke nem haladja meg az 50 millió forintot, vagy új lakás építése esetében a lakás hasznos alapterülete nem haladja meg a 150 m²-t.

Az első lakáshoz jutók támogatásában részesülő személyekről a Nyírbátori Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Osztálya nyilvántartást vezet.

b) *szociális lakhatás*

Az önkormányzati szociális bérlakások száma nem változott az utóbbi időkbén, a szociális lakásállomány többnyire komfort nélküli, a fluktuáció gyakorlatilag nulla, ezért nem kerülnék kiutalásra lakások, a négyegyzék felülvizsgálata sem vált még szükségessé, mert még vannak ki nem elégített igények.

A szociális bérlakások legnagyobb része a szegregátumban található.

Az önkormányzati szociális bérlakások száma: 27 db, és ebből 22 lakás a szegregátumban található. A havi lakbér mértéke a lakások elhelyezkedése, az épületek állapota – komfortfokozata szerint, a városi részén – délről a Mátészalka-Debreccen vasútvonalal határolt területen – található önkormányzati szociális bérlakások esetében:

- összkomfortos lakás esetében 224,- Ft/m²/hó

2 db 5 ágyas szobában történik, és egy orvosi szoba is rendelkezésre áll, ha szükséges külön elhelyezni az ellátottat. Heti rendszerességgel orvosi ellátást biztosítanak az ott tartózkodók számára. A Menedékhely működését házi rend szabályozza.

A menedékhelyt igénybevevő személynek minden nap jelentkeznie kell felvételre, a felvétel érkezési sorrendben történik.

- Az elhelyezés minden esetben csak egy éjszakára szól.
- Felvételnél a hajléktalan személynek (személyi iratok hiányában) közölnie kell személyi adatait.
- Felvételt kérő személynek egy évnél nem régebbi tudósítóról lelettel, kell rendelkezni,.
- Fertőző betegséget kizáró orvosi igazolás szükséges.

Az ellátottnak este 21.00 óráig be kell érkezni az éjjeli menedékhelyre, ahol este 22.00-kor van villanyoltás. Az intézmény területét legkésőbb reggel 07.00 vagy 08.00-kor el kell hagyni. Az Éjjeli Menedékhelyen ételmegítési lehetőség biztosított az ellátottak részére kialakított konyhában.

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart.

Téli időszakban 15.00-07.00.-között. (Kriszta időszak)

Kriszta időszakon kívül: 18.00-08.00.-között

Az ellátottak 35 és 75 éves korosztály közöttiek. Az itt megjelenők a munkaerőpiacon egyre nehezebben találnak munkát, a továbblépés esélye részükre egyre kisebb.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások már igen megterhelőek a családok, a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja a Szoc.tv-ben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakásfenntartási támogatás. A támogatás pénzbeli és természetbeni ellátásként is folyósítható. Településeinkön természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatáshoz utalással történik a támogatás megvalósítása.

A települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások felszólására nyújtott hozzájárulás, melyet Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 16/2021.(VI.30.) önkormányzati rendelete tartalmaz.

A Képviselő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakberétek vagy az albérteti díjhoz, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez települési támogatást nyújt annak kérelmezőjének, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az a szociális vetítési alap összegének 288%-át, egyedülálló személy esetében a 345%-át és a háztartás tagjai egyikeének sincs vagyona.

Támogatás annak a személynek állapítható meg, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye a közszolgáltatási szerződésben szereplő felhasználási hellyel megegyezik.

A támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként a Képviselő-testület a rendezett lakókörnyezet folyamatos biztosítását is megköveteli.

A támogatás összege az elismert lakásmagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata, de nem lehet kevesebb, mint 1000 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni

A települési lakhatási támogatás esetében elismert lakásmagyság

- ha a háztartásban egy személy lakik 30 nm,
 - ha egy személynél több lakik a háztartásban, az előző pontban megjelölt lakásmagyság és minden további személy után 5-5 nm, de legfeljebb a jogosult által lakott lakás nagysága.
- Az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség összege
- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 150 %-át 105 forint

- komfortos lakás esetében 192,- Ft/m²/hó
- félkomfortos lakás esetében 64,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 48,- Ft/m²/hó
- szükségesség esetén 26,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 528,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 497,- Ft/m²/hó
- félkomfortos lakás esetében 66,- Ft/m²/hó
- komfort nélküli lakás esetében 56,- Ft/m²/hó

A város egyéb területein található, a panel program keretében hőszigetelésben részesült lakások esetében a havi bérleti díj:

- összkomfortos lakás esetében 573,- Ft/m²/hó
- komfortos lakás esetében 525,- Ft/m²/hó

Az érdeklődőknek kérelmezniük kell a bérletményt és a szociális szempontok figyelembevételével jelölhető ki a lakó. A szociális bérlet kijelölés iránti kérelmet a jegyzőhöz kell benyújtani az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon. Szociális bérletkásra az a személy jogosult, akinek nincs 1/1 tulajdoni arányban lakástulajdona és:

- háztartásában legalább egy kiskorú gyermek, vagy tartósan keresőképtelen nagykorú személy van, vagy mindkét házastárs (életfárs) nyugdíjas,
- ahol az egy főre eső havi nettó jövedelem: nyugdíjasok, egyedülálló személyek, gyermek nélküli fiatal házaspárok esetében nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét, egy vagy több gyermeket nevelő családok és egyéb lakásigénylők esetében pedig nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét,
- az igénylés benyújtását megelőzően a város közigazgatási területén legalább hároméves állandó lakcímbejelentés alapján életvitelszerű helybennlakással rendelkezik, amely a lakcímet igazoló hatósági igazolvány, illetve a személyi igazolványba történt bejegyzéssel igazolható.

Egyre nagyobb igény mutatkozik erre a típusú lakhatás biztosítására, egyenes arányban a szociális helyzet romlásával. Komfort nélküli lakásokra is igény lenne, azok alacsony bérleti költségei miatt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, versélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A város északi részén a főleg romák által lakott területeken sok az igen nagy számban lakott lakás és a lakások felszereltsége, komfort ellátottsága nem éri el a kívánt szintet. Az önkormányzat a felújításhoz szükséges források hiánya miatt a lakások értékesítését szorgalmazza.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásaként működik az Éjjeli menedékhely. A Menedékhelyt felhívó emberek vehetik igénybe, akik Nyírbátor városi települési lakcímmel rendelkeznek, de lakhatásuk biztonságosan nem megoldott. Az intézmény 10 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. Az elhelyezést

- ha a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja a szociális vetítési alap összegének 150 %-át 90 forint

A települési lakhatási támogatás igényléséhez a jövedelem és vagyony nyilatkozat mellett a következő dokumentumok, igazolások szükségesek:

- a lakásban tartózkodás jogcímének hiteles érdemlő igazolása,
- a lakás nagyságának hiteles érdemlő igazolása, valamint
- a támogatott szolgáltatást szolgáltatási vagy közszolgáltatási szerződés alapján szerződőként igénybe vevő fogyasztónak és a fogyasztási helynek a szolgáltatott átlali azonosításához szükséges adatot.

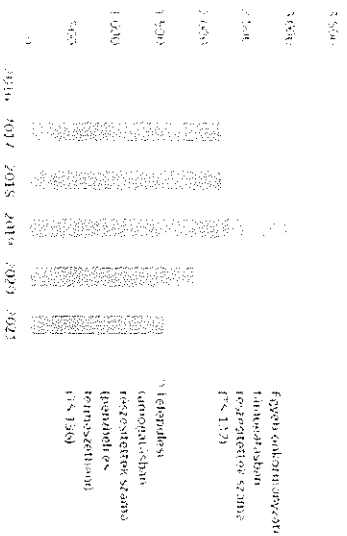
A települési lakhatási támogatást egy évre kell megállapítani és ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg. Figyelemmel a lakásban élő személyek és háztartások számától.

A települési támogatásokat igénybe vevők száma a 3.4.3 sz. táblázat szerint 2017-től 2021-ig folyamatos csökkenést jelez. Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2019-ig szintén csökkenést mutat. 2019-ben a statisztikai adatszolgáltatás megváltozott szerkezete miatt itt jelent meg a 75 év feletti nyírbátori lakosok számára, évente egy alkalommal kitalált 5000 forintos támogatás.

Év	3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások	
	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
2016	n.a.	n.a.
2017	2 183	26
2018	2 177	21
2019	2 286	684
2020	1 873	18
2021	1 508	19

Forrás: TelR, KSH Tstár

Lakhatást segítő támogatások

A települési támogatások közül a lakhatást segítő támogatások igénylése évről-évre kisebb számban érkezik az önkormányzathoz.

f) eladósodatlanság

Az eladósodás komoly problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, illetve több gyermekes családok esetében. 2015-ig létezett az adósságszékkelési támogatás, amely a tartozás visszafizetéséhez biztosított pénzbeli juttatás volt, melyet a hitelező fele kellett folyósítani. A támogatás igénybevételének feltétele volt az adósságkezelési tanácsadással való részvétel. Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóterületen elhelyezkedő lakások, minőségileg közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A városban nincsenek külterületen és nem lakóterületen elhelyezkedő lakások. A város teljes területén biztosított a közszolgáltatás, mind az elektromos energia, a vezetékes ivóvíz, és szennyvíz hálózat és gázhálózat vonatkozásában. A város közel teljes lefedettségű a közüzemi hálózatot tekintve. Nyírbátorban a közösségi közlekedés is megszervezésre került, a helyi igények alapján kialakított útvonalakon közlekednek az autóbuszok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetek megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:
Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórány lakóhelyek (magországi épületek, tányák, puszták, külterületi lakott helyek)
Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településterületen belül elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezünk azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfőbb általában iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

a) a telep. /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (ritenkedés, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi kö-lekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezeti-egészségügyi jellemzői):

Nyírbátorban nyolc városrészt határolunk le:

1. Városközpont
2. Viztorony, Csűrösokert, Rózsakeret
3. Ipari Park
4. Vasútiállomás környéki ipari-gazdasági terület
5. Északi lakóterület
6. Széna réti turisztikai övezet
7. Délnyugati lakóterület
8. Déli iparterület

Nyírbátor azonosított városrészeit: l.sz. térkép

Az Északi lakóterület Nyírbátor társadalmi szempontból leghátrányosabb helyzetű városrésze, amelynek mintegy 85%-a tartozik a város azonosított szegregátumához.

Hasonlóan kedvezőtlenek a lakhatási viszonyok: a 813 lakásból ingatlan 46,4%-a alacsony komfortfokozatú, mivel a lakók pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a szükséges felújítások elvégzését, emiatt nem is várható a lakhatási helyzet javulása. Az Északi lakóterület infrastruktúrájának kiépítettsége hiányos, de nem kirívóan rossz a városi átlaghoz képest, kivételt képez a szegregátum területe, ahol ezek a problémák koncentráltan jelentkeznek. A részben kiépítetlen úthálózat rendszeresen gondot okoz, különösen az idősok tekintetében. A probléma fokozottan jelentkezik a csapadékos időben, mert olyankor a mentő vagy más gépjármű nehezen, vagy egyáltalán nem tudja megközelíteni az egyes utcákat. Az itt található utcákat az önkormányzat folyamatosan újítja. 2019-ben felújításra került a Béke utcának a Booskai és Behlen utca közötti szakasza, valamint a Pipacs, a Ságván, a Gyöngyvirág és a Szechenyi utca. A Pipacs, a Ságvár, a Gyöngyvirág utcák egy-egy szakaszán sor került az elhasznált járdák felújítására is.

Az Északi lakóterületen és annak környezetében, az elmúlt években 28 térfelületre kamera került elhelyezésre, az ott élők közbiztonsága érdekében. A József Attila utcai Közösségi ház és Settlement ház udvarán egy új játszótér épült.

Lakáskörülmények:

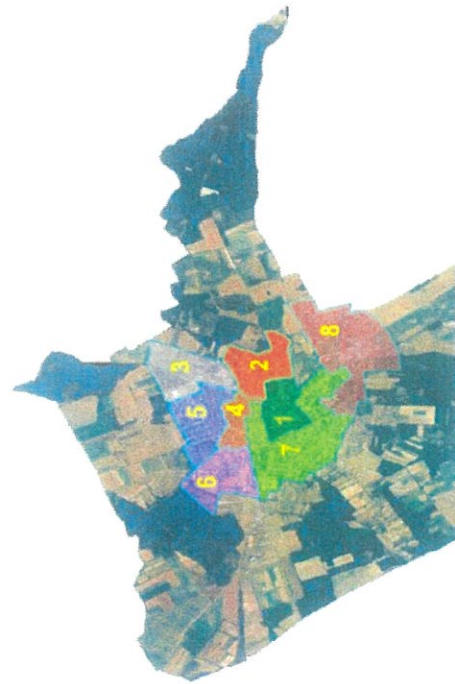
A szegregátum lakosainak döntő többsége roma származású. A lakóterületen található házak többsége az ötvenes években épült szoba-konyhás, éfészkamrával ellátott épület, ahol a „Bóni” dolgozók éltek, a WC-k a csatornázás hiánya miatt az udvarban voltak található.

A saját tulajdonú lakásokban élőknek a felújításra, tereprendezésre nincs anyagi forrásuk. A lakóterület felszámolása nem lehetséges, a magántulajdonban lévő lakások értéke olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők nem tudnának másikat vásárolni, eszerelakással pedig nem rendelkezik az önkormányzat.

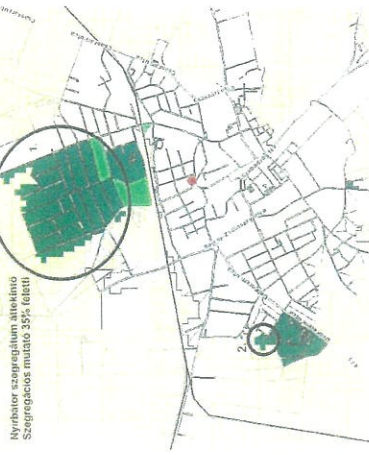
A lakosok 16,7%-a szoba-konyhás lakásban él. A lakások alacsony komfortfokozatúak, sok lakásban – annak ellenére, hogy az önkormányzat rendszeres lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat – a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt a szolgáltató kikapcsolta a villanyt. Az összes lakás csupán 50%-ában építették ki a mellékhelyiséget. A többi lakás lakói a házak mellett kialakított latrinákat használják. A KSH 2001-es adatai szerint a komfort nélküli, félkomfortos és szükségjelakások aránya a lakott lakásokon belül 51,5% volt. Az önkormányzat a területen lévő szociális bérletű házakok bérleti díját alacsonyabban tartja, de a jogtalan lakásfoglalókkal szemben, akik rendszeresen adják-veszik az önkormányzati lakások bérleti jogát, nem tud hatékonyan fellépni. A lakhatási feltételek javítása érdekében az önkormányzat csak ebben a városrészben, az érvényben lévő lakásrendelvények keretében az önkormányzatot kedvezményes lakásvásárlásra is. A fennálló hátralékok és a tisztázatlan bérleti jogviszonyok miatt egy lakás sem került értékesítésre. A lakáskörülményeket nagyban rontja, hogy a viszonylag szűk alapterületű lakásokba a bentlakók nagyszámú rokonágukat fogadják be. Az illegálisan értékesített lakásbérleti jogok következményeként és az állami lakásépítési támogatások kapesán kialakult helyzet miatt a bérladók részéről a kilakoltatás veszélye is fennáll.

Az elvándorlás nem jellemző, a lakók tartós bérletre rendezkedtek be. Arról, hogy a bérletások hány százalékában élnek romák, nincs adata az önkormányzatnak, viszont az itt élők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, körükben igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkanélküliség, rossz szociális körülmények jellemzik a családok többségét. Azt is látni kell azonban, hogy helyzetükön kívül a szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Társadalmi, komplex kizárólag szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Társadalmi, komplex programra van szükség, amelyben a szociális segítségnyújtáson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet és a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállalt szerepet az önkormányzat is. A szegregált lakóterületen hangsúlyosabb szociális beavatkozásokra van szükség. E leszakadt, kirekesztődött állapot a rendszerváltást követő másfél évtizedben elmélyült, amely állapotból az ott élők – érthető módon – önerőből nem tudtak kitörni. Ezzel párhuzamosan hiányoztak azok a komplex programok és eszközök, amelyek elsősorban ezen csoport társadalmi (munkaerőpiaci, oktatási, lakhatási) integrációját, reintegrációját előzta volna meg.

A társadalmi kirekesztődés, a több mint egy évtizedes tartós munkanélküliség, az underclass osztályba való átcsúszás következtében a deszegregációs-integrációs törekvések csak átgondolt és

2. sz. térkép

Az 2. sz. térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöldszínnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik.

A segélyezési adatok vizsgálata, a helyszíni terepbejárás és az önkormányzat szakembereinek tapasztalata, valamint a korábbi antiszegregációs tervet is jóváhagyó antiszegregációs szakértői álláspontra azt a korábban is érvényes megállapítást támasztja alá, hogy csak az 1. jelölést terület tekinthető valódi szegregátumnak.⁵

Az Északi lakóterület szegregációs folyamatainak hátterében részben történelmi, a XIX. század évcire visszanyúló városkezleti okok állnak. Ugyanakkor az ipari fejlődés a város e területéhez kapcsolódott. Az így érvényesülő kettős hatás, valamint a vasútvonal erősítette a városközponttól történő elklónulást, jöllehet a terület Nyírbátor szerves része. A szegregált terület a belvárostól és a turisztikai övezettől nem messze helyezkedik el, családi házas övezettel, ez Ipari Parkkal, illetve a Városközponttal határolt.

⁵ A 2. szegregátum lakosainak száma épp csak meghaladja a határértéket (51 fő), lakókörnyezete megfelelő, az adatok a szegregátum területén kifejezetten kedvező irányba változtak.

koherens, következetesen alkalmazott és végig vitt programokkal, célzott adekvát intézkedésekkel valósíthatók meg, amelyek feltétele az érintettek együttműködése is. E cél elérését szolgálja az Antiszegregációs Terv, amelyben a szegregáció lebontásának és az integráció előmozdításának megvalósításának alapvetései, eszközrendszerét és erőforrásait határozzuk meg, foglaljuk össze, és amely a továbbiakban a város ez irányú célkitűzéseinek alapdokumentuma.

b) a telepén, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémáik szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az Északi lakóterületen él a lakónépesség közel 27%-a, amely számos szempontból elteréseket mutat a város többi részéhez képest:

- a 14 éven aluliak aránya 32,7% (városi átlag 17,6%), amiből következtetni lehet a magas természetes szaporodásra.
- a 60 éven felüliek aránya 7,1% (városi átlag 17,8%), ami a magas halandóságra és a kedvezőtlen egészségügyi állapotra utal.

A városrészt közbiztonsági helyzete nem megfelelő, előfordulnak úzsora-bűnöslekmények is, amelyek felidérésére jelentős központi kormányzati szándék mutatkozik. A közép- és hosszú távú tendenciák riasztóan kedvezőtlenek alakulhatnak: a szociális-foglalkoztatási adatok nem mutatnak javulást, ami nehezíti a városrészt és lakosságának felzárkózását.

A városrésze a történelmi fejlődése során egyfajta kettősség volt jellemző: egyrészt a város szerves részének tekinthető, másrésztől mindig is voltak törekvések az elkülönülésre, még elszakadási szándékok is voltak a múlt században. A városrészt részleges alközpontnak tekinthető, amit jól jellemenez, hogy bizonyos közösségi, közszolgáltatási és egyéb szolgáltatási funkciók megtelepedtek a területen. Ezek közül kiemelkedik a Nyírtrátori Művelődési Központ és Kényvár által működtetett Közöségi Ház.

A terület kereskedelmi és vendéglátó-ipari funkcióellátottsága lakosságáramlyosan alacsony. Az üzlethelyiségek részben üresen állnak, részben más funkciókat kaptak.

A városrészt helyzetének javítására Nyírtrátor Város Önkormányzata európai uniós forrásból városrehabilitációs projektet valósított meg, amely jelentős eredményei ellenére sem tudta az összes felmerülő problémát komplex módon megoldani (a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a város 43,1,5 millió forintámogatásban részesült).

A szabályozási tervben kertvárosi lakóövezetként, illetve falusias lakóterületként szereplő városrészt a vasútvonalon túl helyezkedtek el, az Ipari Parkkal és a vasút melletti iparterülettel egyaránt határos, megközelítése két vasúti ágháron lehetséges. Eryhán dombos homokháton fekszik, a kialakult terület kertvárosi, földszintes, családi házas, telkes beépítésű. A terület városképileg lepusztult, presztizse alacsony. Fontos, hogy a város turisztikai övezetéhez is közel fekszik, ezért az idegenforgalmi potenciál erősítése nem lehetséges e terület komplex kezelése nélkül. A településrendezési terv északi irányban (további lakóterületi fejlesztést tartalmaz, szerkezeti változás a Derzsi út és elkerülő út csomópontjából a Tancsics és Gyulai út csomópontjába vezető új fejlesztése.

Foglalkoztatottság

Az Északi lakóterületen:

- A munkavállalói korosztály 60,3%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik (városi átlag 20,0%)
- Nem jut rendszeres munkajövedelemhez a 15-59 éves népességben belüli 79,9%-uk (városi átlag 47,6%)
- A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belüli 20% alatti (városi átlag 43,6%)
- Ebből autonatikusán kedvezlek, hogy kiemelten magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya: 64,8% szemben a városi 39,3%-kal.
- Alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a lakónépességben belüli 75,3% (városi átlag 35,7%).

Munkanélküliség aránya 59,0 % (a városi átlag 18,8%).

A jelenlegi helyzetet tekintve, a lakóterületen élőkre vonatkozta a az aktív korúak iskolai végzettsége kiugróan alacsony (a többség legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik), míg a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma kirívóan magas.

A szociális és megélhetési problémák oka a rendszeres jövedelemszerzéshez történő hozzáférés hiányában és a munkaszocializáció alacsony színvonalában keresendő. A Nyírtrátorban foglalkoztatott munkavállalók közel 50%-a nem nyírtrátori lakos, hanem bejáró, ami azt jelenti, hogy lenne elegendő munkahely gyakorlatilag minden munkavállaló számára, azonban ezzel a munkavállalók egy része nem tud, a másik része pedig nem akar élni. Ennek oka valószínűsíthetően a szociális juttatási rendszerben meglévő belső elcsúszásokban keresendő. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról 2011. évi CVI. törvény alapján megváltoztatta a közfoglalkoztatás rendszerét. Nyírtrátor Város Önkormányzatának célja továbbra is az, hogy a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak eldől-utóbb az elsődleges munkaerőpiacon tudjanak elhelyezkedni. A közéltű munkában elvégzendő feladatok többnyire a következők: parkfenntartási, közisztasági feladatok, illegális személtérek felszámolása, zöldfelületek tisztántartása, parlagfü-irtás, erdőtelepítés, gondozás, játszótérek takarítása, belvív- és csapadékvíz- elvezető árkok tisztántartása, burkolt és burkolatlan árkok takarítása, a felszíni csatornák és szivároók takarítása, iszappmentesítés, illetve a kitaraktott szakaszok folyamatos karbantartása, járdalap gyártása és járdák felújítása/épitése. Emellett a város mezőgazdasági feladatok is ellátott a közfoglalkoztatás keretében. A közéltű munkában elvégzendő tevékenységek nagy része fizikai jellegű. Különösebb szakképesítés nem igényel, így alkalmaznak arra, hogy jelentős számban vonjanak be alacsonyabb iskolai végzettségűeket, de az Önkormányzat a szakképesítéssel, magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek is kínál változatos feladatokot, munkalehetőségeit, főleg az önkormányzati szociális, oktatási, egészségügyi intézményeknél és szolgáltatóknál.

ROHU395, CO-LABOUR Együttműködés Nyírtrátor és Nagykároly között a foglalkoztatás javítása és a határon átnyúló munkaerő-mobilitás elősegítése céljából projekti céljai között szerepel:

- ✓ Mentroprogram kialakítása a hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci integrációjára céljából,
- ✓ Nyírtrátor és Nagykároly közös munkaerőpiaciin a kereslet és kínálat harmonizálása,
- ✓ A munkaerő kompetenciáinak javítása az elsődleges munkaerőpiaci integráció érdekében.
- ✓ munkahelyteremtés.
- ✓ a munkanélküliségi ráta csökkentése.

A két önkormányzat szorosan együttműködik abban, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a növekvő foglalkoztatáshoz, a kiegyensúlyozott munkaerőpiachoz és a helyi vállalkozások versenyképességének hosszú távú javításához.

Jövedelmi viszonyok, segélyezés

A háztartásokban élők döntő többsége a segélyekből származó jövedelmét alkalmi munkával egészíti ki, de sok család él a városban a külföldről behozott használt holmit eladásából és „vaszárszából”. A Rosenberger Magyarország Kft. nyírtrátori ágárában dolgoznak a dolgozók roma munkavállalók. A városrészen élők számára rendszeres természetbeni támogatásokat (élelmiszer, ruhamenny) nyújt Nyírtrátor Város Szociális Szolgálatra, Nyírtrátor Város Önkormányzata, valamint a Máltai Szeretetszolgálat.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Nyírtrátorban biztosított. Az óvodásokonkat tekintve az Önkormányzat minden igényt ki tud elégíteni. Az általános iskolai korosztályt tekintve a lakóterületi gyermekek a város iskoláiban tanulhatnak integrált oktatás keretén belül. Az itt élő általános iskolás korú gyermekek legnagyobb számában az állami fenntartású Nyírtrátori Magyar-Angol Kéttan nyelvű Általános Iskolába kerülnek beiskolázásra. A gyermekek közül azonban többen – az előírt biztonsági szakvélemény alapján – a Mátészalkai Tankertület Központ fenntartásában működő Eltes Mátyás

Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban tanulnak. Az intézményben szakiskolai nevelés-oktatás, nappali rendszerű iskolai oktatás, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos), sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) , szakiskolai és készségfejlesztő iskolai képzés folyik.

A lakóterületen nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik egészséges fejlődéséhez hiányoznak a megfelelő anyagi feltételek, ez a legtöbb családban nincs meg. A lakóterület szerű környezet és a rossz szociokulturális háttér komoly lemaradásokat eredményez a gyermekekkel a közoktatási rendszerben, ez alapvetően meghatározza előre haladásukat. A roma lakosok társadalmi hátrányainak nagy része a hatalmas méretű iskolai lemaradásukból származik. Az iskolai végzettség függvényében csökken a munkanélküliség kockázata.

Nyírbátorban az általános iskolás korú gyermekek 5,1%-a sajátos nevelési igényű tanuló, akiknek mindössze 2%-a integráltan oktatható a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság véleménye szerint. A gyermekek 5%-a gyógypedagógiai oktatásban részesül. A tanulók 20,1%-a hátrányos helyzetű, 9,4%-a jelenleg regisztrált halmozottan hátrányos helyzetű. A halmozottan hátrányos helyzetűek jelentős részét a roma gyermekek teszik ki, akik közül többen járnak a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását ellátó intézménybe is.

Az állami fenntartású iskola, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók képzését végző intézmény abban a helyzetben van, hogy itt jelennek meg azok a családok, amelyek a társadalom peremén élnek, így befolyásolásukra is itt van a legnagyobb esély. Ennek érdekében megpróbálják megvalósítani azt a „közösségi iskolamodellt”, amely talán a leghatékonyabb lehet a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása érdekében.

Az iskolák felvetett feladataik közé olyanokat, amelyek túlmutatnak a szorosan veit oktatási-nevelési tevékenységen, megpróbálják a hatókörüket a tanulók családjaira is kiterjeszteni.

Legfőbb ször ez a kulturális-művelődési tevékenységet jelent, de a szociális feladatok is szinte minden iskolában megjelentek. Általában a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a szociális deficitiek pótlása, a szociális eltlásokhoz való hozzájutás segítése jelent meg az iskolák feladatai között. Az iskolának fel kell készülnie arra, hogy kellő felkészültség nélkül nem lehet áthidalni a különböző kultúrák közötti szakadékokat. A hátrányos helyzetűből induló tanulóknál az iskola nem alaphozhat arra, hogy a roma lakóterületen élő szülők kielégítik a gyermekeik fizikai és fejlődési szükségleteit, ugyanis a szűkösség viszonyai között erre csak részben képesek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Konzorciumi formában a Tűtor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az EFOP-1.4.2-16 számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására, amely 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. december 29. napjáig tartott.

A Projektgazda, valamint Konzorciumi Partnere (Tutor Alapítvány) által nyújtott programelemek megvalósításával a több célok: a gyermekeket stíjtó nélkülözés újra termelődésének megakadályozása, illetve mérséklése, a gyermekek esélyeinek növelése, továbbtanulási mutatóinak a javulása, valamint a résztvevők körében az egészségügyi életmód elterjesztése. A projekt megvalósítás adminisztratív háttérét a Gyerekesély Iroda látta el. Az iroda biztosította a projekt végrehajtás zavartalan működését, valamint a Járási Gyerekesély Bizottság adminisztratív és szakmai háttérét.

A Képviseelő-testület a 15/2015.(II.25.) önkormányzati határozatával döntött arról, hogy 2016. január 1-jétől önállóan biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat, a gyermekjóléti és egészségügyi feladatokat, ezért 2015. szeptember 1. napjától megalapította Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatást. Az intézmény székhelye a Vár u. 1. szám alatt található. Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatása ellátja a bölcsődei feladatokat, a Zrínyi u. 42. szám alatt. Itt 4 csoportban 48 gyermek napközbeni gondozását végzik.

2016. január 1-jétől a nyírbátói lakosság számára az intézmény látja el:

- a család- és gyermekjóléti központ feladatait,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait,

- a házi segítségnyújtást,
- a szociális étkeztetést,
- az idősek nappali ellátását.

A Szolgálat a 2016-tól a közösségi ellátást a pszichiátriai betegek részére nappali ellátás formájában biztosítja.

2016. január 1-jétől a Szolgálat dolgozó az intézmény székhelyén, a Vár u. 1. szám alatt fogadják az ellátottakat, és az ellátások iránt érdeklődőket.

Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatása látja el 2016. január 1-jétől:

- a védőnői szolgálat,
- az anyatejgyűjtés,
- az iskola-egészségügy feladatait is. Ezen ellátások változatlan telephelyen, a Szentvér u. 28/C. alatt érhetőek el a jövőben is. Nyírbátor Város Szociális Szolgáltatása a Bocskai u. 4. szám alatt biztosítja az éjjeli menedékhely működtetését, változatlan feltételekkel.

A Szociális Szolgálat munkatársai az alábbi időpontokban fogadják az ellátottakat és érdeklődőket:

Hétfő – csütörtök: 7.30 - 16.00

Péntek: 7.30 - 13.30

Az önkormányzat és az intézmény vezetése arra törekszik, hogy valamennyi ellátott részére a legmagasabb színvonalú ellátást biztosítsa.

A szegregált lakóterületen a Városi Szociális Szolgálat szakemberei napi rendszerességgel fordulnak meg. A városrészt hátrazó szociális problémáit tapasztalva a szociális és gyermekjóléti szakemberek adott területen való jelenléte két féle módon valósul meg:

- területi munka (családlátogatások): a védőnői, a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálat családlátogatásainak száma éves átlagban kb. 12.000 alkalom, ezek megközelítőleg 85%-a a szegregátumban valósul meg;
- kiteleptített szolgáltatások szervezése az elérhetőség érdekében, pl. játszóházak, családi napok, nyári napközis tábor, munkaerő-piaci információs napok, nyári gyermekétkeztetés (valamennyi ingyenes szolgáltatás).
- régi Községi Házban/Settlement házban került kialakításra mosókonyha, ahol 2db automata mosogépen tudják a ruháikat kimosni azok, akiknek otthon erre nincs lehetőségük és 1 db szárítógép is a rendelkezésükre áll. A szolgáltatás minden héten hétfő, szerda, csütörtöki napokon délután 13 órától 16 óráig vehető igénybe, elsősorban a nagycsaládos és szociálisan rászoruló családok számára. A mosáshoz a kft-eknek előzetesen bejelentkezniük, számukra mosószert és öblítő szert is biztosítanak. A családok folyamatosan igénybe veszik a szolgáltatást, legtöbbször napi rendszerességgel, és számuk emelkedik.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviseelő-testületének a Nyírbátor Kártáról és a nyírbátói lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményekről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelele tartalmazza a Nyírbátor Kártárát (a továbbiakban: kárta) kapcsolatos meghatározott kedvezményeket, amelyeket a nyírbátói állandó lakóhellyel rendelkező magánszemélyek vehetnek igénybe.

A kárta a következő társaságok saját rendezvényeire szóló kedvezményes belépésre, illetve szolgáltatásuk, termékek kedvezményes ár igénybevételeire jogosít:

- ✓ Nyírbátói Sárkány Wellness és Gyógyfürdő– 15% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fűrűd u. 1.)
- ✓ Nyírbátói Sárkány Wellness és Gyógyfürdő 3 órás jegyéből – 25% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Fűrűd u. 1.)
- ✓ A Nyírbátói Városfejlesztő és Működtető Kft. által üzemeltetett Kulturális Központ egyes rendezvényeiből – 10% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 8-9.)
- ✓ Kutyabaj Allatgyógyászati Centrum-5% kedvezmény (4300 Nyírbátor, Debreceeni u. 36.)
- ✓ Kovboys Kft – 5% kedvezmény az építőanyagok telepi áraiból (4300 Nyírbátor, Császári u. 77.)

- ✓ Kakukk Étterem, Presszó és Panzió - 10% a fogyasztás végösszegéből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 21.)
- ✓ K&L&T Takarékszövetkezet - az igényelhető bankkártyák (Mastro, MasterCard, Visa) első éves díját elengedi (4300 Nyírbátor, Váci Mihály út 21.)
- ✓ Ácsoszer Kft. - 5% kedvezmény a boltban árusított termékekre (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 10.)
- ✓ Geszteréti László E.V. - 10% kedvezmény a forgalmazott termékekre és szolgáltatásokra (állattenyésztés, sportrendezvények lebonyolítása) (4300 Nyírbátor, Győrgylliget 2-4.)
- ✓ Grovi Kft. A gázolaj árából 13 Ft/l , benzín árából 10 Ft/l kedvezmény (4300 Nyírbátor, Szentivér u. 41.)
- ✓ K&H Bank kedvezménye a tájékoztató alapján
- ✓ Chocolate Brown Csokisziolitum - 5% kedvezmény a szolgáltatásokból és termékekből (4300 Nyírbátor, Szabadság tér 18.)

Eddig 3025 fő nyírbátori igényelte a Bátor Karttyát.

Közlekedési lehetőségek

A tömegközlekedés a helyi autóbusszjáratokkal megoldott. A menetrend szerint naponta több alkalommal közlekedő járatok eljutatják gyerekeket és a felnőtteket az iskolába, az egészségügyi intézményekbe, a hivatalokba. Probléma, hogy a szolgáltatás többször jelezte, hogy a lakóterületről felszálló utasok gyakran nem váltanak jegyet, és magatartásukkal zavarják a többi utast. Ennek megszüntetésére közreműködött a Kistérségi Önkormányzat és az Önkormányzat foglalkoztatási jogviszony keretében biztosít felügyeletet a járatokra.

A Nyírbátorban állando lakóhelyvel rendelkező személyektől, a Nyírbátor Ipari Park elnevezésű helyi autóbussz járaton fizetendő jegyárat, illetve bérlet árat az önkormányzat átvállalja.

Az átvállalt bérlet forrását az önkormányzat az éves költségvetésében a helyi autóbussz közlekedés támogatása soron biztosítja. Az önkormányzat a helyi menecemszemini autóbusszjárat mindenkori tizenletrétjével megkötésre került közszolgálati megállapodás keretében biztosítja a támogatást.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átvándorlásának folyamatai.

Nyírbátor Város elkészítette a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződése folyamatainak áttekintését a Nyírbátor Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját és ennek részeként az antiszegregációs tervét.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékeiben és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzájárulás

Az egészségügyről szóló 2015. évi CXIII. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alPELLÁTÁS körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alPELLÁTÁSról,
- c) az alPELLÁTÁSHOZ kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a közisztatási és településsztisztatási feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közterületeken és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek
- d) esetileges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel
- e) rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- f) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményez ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szr. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jeltörrendszertes házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezési nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az egyenlőan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségg megelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvételi jogát.

A szociális és gyermekjóléti ellátás területén Nyírbátor Város Önkormányzata teljesíti a Szociális törvényben és Gyermekvédelmi Törvényben meghatározott ellátási kötelezettségét, s a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló szolgáltatásai elősegítik az esélyegyenlőség gyakorlatban történő érvényesülését

Nyírbátor Város Önkormányzati Képviselő-testülete megállapította és kialakította az egészségügyi alPELLÁTÁSOK körzetét, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alPELLÁTÁSBAN részvevő orvosokkal kötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz a hozzáférést.

vevők száma az elmúlt években nem mutat jelentős változást. Az ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma 2017-től 2021-ig esőket mutat. (3.6.1.sz. táblázat)

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS.107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS.106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS.108)	Gyógyszertárak és főgyógyszertárak száma (TS.110)	Közfogyváltási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS.133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS.135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	4	n.a.	n.a.
2017	0	5	3	4	1.065	76,84
2018	0	5	3	4	564	66,14
2019	0	5	3	4	566	44,54
2020	0	5	3	4	530	50,99
2021	0	5	3	4	553	45,38

Forrás: TelR, KSH Istar

Egészségügyi ellátás

Körzetek szerint 5 háziorvos látja el a felnőtt lakosságot és 3 gyermekorvos. A közfogyváltás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közfogyváltás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. A fenti tevékenységet a Nyírbátori Járási Hivatal látja el. Az ellátást igénybe

b) *prevenációs és szűrőprogramokhoz: (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás*

A szociális egészségügyi intézmények, civil szervezetek közötti kapcsolatok kiemelkedő fontosságúak a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásában. A Népegészségügyi program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat.

Köröki összetétel alapján vezető halálok a szív – és érendszeri betegség. Ezt követik a daganatos betegségek, az emésztőrendszer és a légző rendszer betegségei. A háziorvosok statisztikai adatai szerint felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a négyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrák szűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is.

A háziorvosok jelentős preventív munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek fellelkezésére, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb.

Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűréseken résztvevők száma. Ezen a területen is jelentősége van az intézmények mellett a civil szervezeteknek és a különböző területekre benyújtott nyertes pályázatoknak. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól. Az iskolai egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermeknevelő, tanulókörnél egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fej tévességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik. Az iskolákban az iskolavédőnők végzik a következő vizsgálatokat, szűréseket:

- Januártól – májusig a törvény által előírt státusz - és orvosi vizsgálatok, védőoltások (Engerix-B II., Cervarix oltások), és az ezekkel járó adminisztrációs tevékenység és adatszolgáltatás.
- A szakképző iskolában a beiratkozás előtti alkalmassági vizsgálatokat.
- A szakmai gyakorlat megkezdése előtt az alkalmassági vizsgálatokat.
- Minden iskolai védőnő a tanév folyamán végzett iskola-egészségügyi munkáról jelentést készít, melyet interneten keresztül küldött el az Országos Módszertani Központon keresztül az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé

Felvilágosító előadásokat, kiselőadásokat tartanak rendszeresen az alábbi témakörökben:

- Serdtükrök sajátosságai, serdtükrökben bekövetkező változások
- Menstruációról, menstruációs higiénéről
- Öltözködéssel, tisztálkodással, hajápolással, kézműves fontosságáról
- Helyes táplálkozásról „A piramis titkai” címmel(kisfilm) - Szeretlem, barátság, párkapcsolat” Ma van holnap” címmel(video)
- Elsősegély nyújtási ismeretek átadása (csont- és izületi sérülések, vérzések, sebellátás, mérgezések, áramütés, újraélesztés, égés-fagyás ellátása stb.)
- HPV oltás jelentőségéről
- AIDS világnapja alkalmából „Emléklátó Évának” címmel (videó)
- Fogamzásgátlásról, szexuálisról, abortuszról, felelős párkapcsolatról. ...
- Drog, alkohol, dohányzás-felvilágosító előadás. stb.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2018. (II.28.) önkormányzati határozata alapján a rotavirus elleni Rotarix vakcina, 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja. A szükséges számú Rotarix vakcinát Nyírbátor Város Szociális Szolgálatán keresztül vásárolja meg, melyre az intézmény költségvetéséből biztosít forrást. A szűk nagy örömmel fogadták az ingyenes oltási és étiek is a beadás lehetőségével. Mivel az önkormányzat a rászoruló igényűk esetén átvállalja az oltás beadásának költségét, olyan csecsemők is megkaphatják a védőoltást, ahol a szülők önerőből nem tudták volna az kifizetni.

Ezek mellett a nagy városi rendezvényeken, mint a Majális, a Gyermeknap, a Bátori Sportnap, vagy a Színheti Folyómatás, rendszeresen vannak ingyenes szűrővizsgálatok: vércukorszint, vérnyomás, testsúly, csontsűrűség mérések.

A Nyírbátori Egészségfejlesztési Hroda 2018. március 1-jén nyílt meg. Ingyenes állapotfelmérésekkel és prevencióis tanácsadással segítik az egészségmegőrzést. Demonstrációs eszközök segítségével egészségmegőrző, fejlesztő foglalkozásokat tartanak a fiatal és idős korosztálynak egyaránt. Senior - tornával, stressz kezelő tanfolyammal, folyamatos életmód, testmozgás és mentálhigiénés tanácsadással szerdai napokon 9:00 és 15:00 óra között várják az érdeklődőket, előzetes, telefonos bejelentkezés alapján.

Az Országgyűlés által 80/2013. (X. 16.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégiában elfogadott elveket feladatokat és célkitűzéseket figyelembe véve Nyírbátor Város Önkormányzata más szervekkel együttműködve megalkototta a Nyírbátori Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban: B.A.TORKEF), amely a megalkutásától kezdve végzi tanácsadó és egyeztető munkáját.

Céljai:

- Egészséges élet feltételeinek kialakítása, az egészségi állapot fenntartása és lehető legteljesebb helyreállítása érdekében a helyi közösség aktív szerepvállalásának erősítése.
- Együttműködés erősítése a családon (szülők-gyermek-különböző generációk), a kortárs csoporton és az iskolán (pedagógusok-diákok-iskolai egészségügyi szolgálat) belüli, továbbá a területen működő különböző közösségek és intézmények között.
- A Fórum szerepvállalásának és koordinációs tevékenységének a növelése.

Feladatai:

- A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 célkitűzéseit figyelembe véve feladatai a megelőzés, kezelés, ellátás, ártalomcsökkentés, kímálatsókkentés területén végzi, melynek keretében ellátja a városban a káros szenvedélyek - különösen a kábítószerrel tiltott fogyasztása - elleni egységes fellépés koordinálását.
- stratégiai célokat szolgáló megelőzési tevékenységek megszervezését és összehangolását,
- a veszélyeztetett, sérülékeny személyek és csoportok számára biztosítja a célzott megelőző beavatkozás igénybevételeinek lehetőségét,
- a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára biztosítja a megelőzés, a szakosított beavatkozás, illetve kezelés igénybevételeinek lehetőségét, továbbá támogatja a családiagokat és a hozzátartozókat,
- családok problémáinak észlelését, kezelését elősegítő komplex család gondozási szolgálatok és szolgáltatások elérhetővé tételét,
- támogatja az intézmények szociális feladatainak hatékonyabb ellátását szolgáló folyamatokat.

Kiemelt feladata, hogy támogatja az „alultöltött jövő” kezdeményezéseket. Szakmai ajánlóként koordinálja és elősegíti pályázatokon való helyi részvételt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen működik a Szabolcs - Szatmár - Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézménye, mely az alábbi feladatokat, fejlesztéseket látja el:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás
- szakértői tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók

A gyógytestnevelés, felismerve annak jelentőségét teljes körűen megoldott városunkban.

A Városi Szociális Szolgálat a Nyírbátorban élő, olyan pszichiátriai betegségben szenvedő személyek részére biztosítja a napi ellátást, akik önálló életvezetésre betegségük miatt nem, vagy csak részben képesek. Lehetőséget nyújtanak a napközbeni tartózkodásra, a társas kapcsolatok építésére, továbbá igény szerint megszervezik az ellátottak ékeztetését (SzL 67/F. §).

d) közéletben az egészséges táplálkozás szempontjainak megvalósítása

A 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szabályozza az iskolai menzák alapanyag felhasználását és az ételk előállításának módját.

A Nyírbátori Kerekterű Óvoda az egészséges táplálkozás alapelveit figyelembe véve állítja össze az étrendet a nevelési – oktatási intézmények részére:

- Napsugar Bölcsőde
- Nyírbátori Kerekterű Óvoda
- Nyírbátori Magyar-Angol Kettannyelvű Általános Iskola
- Éles Mátyás Általános Iskola, Szaksiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium,
- Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézmény

Az önkormányzat által pályázat útján felújított és a HACCP előírásnak megfelelően működő korszerű iskolai konyha biztosítja a megfelelő tágyi feltételeket a közétkeztetéshez.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyírbátorban sokszínű, gazdag sportélet folyik, 21 sportegyesület működik. Van lehetőség a labdajátékokra (labdarúgás, röplabda, kézilabda), a kizúdsportokra (karate), a lovaglásra, az úszásra, a teniszszézfutásra, a sakkozásra, az asztaliteniszre, a horgászásra, a testépítésre. Az önkormányzat komoly anyagi eszközökkel támogatja az egyesületek működését.

1. Arany Sárkány Focisuli
2. Bator Fit Testépítő és Erőemelő Egyesület
3. Bátori Sárkány Úszó Egyesület
4. Báthory István Diák Sportegyesület
5. Behtlen Diáksport Egyesület
6. Éhes Diáksport Egyesület
7. Nyírbátori Asztalitenisz SE
8. Nyírbátori Football Club
9. Nyírbátori Kyokushin Karate SE
10. Nyírbátori Labdarúgás Szerzőző KR
11. Nyírbátori Lovas Egyesület

- d) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- e) Támogató Szolgálat
- f) Pszichiatríai Nappali ellátás

Személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás körében:

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat adatai alapján: 2021. április 1-jétől kibővült. Ekkortól a Nyírbátor Város Önkormányzata tulajdonában lévő Idősek Bentlakásos Otthona (Nyírbátor, Fáy András utca 17/D. szám) a Szociális Szolgálat telephelyeként működik. A szakosított ellátást (idősothon) az Önkormányzat önállóan, Nyírbátor Város Szociális Szolgálat költségvetési szerve útján látja el. Az idősothonban 62 férőhelyen folyik az ellátottak ápolása-gondozása.

- Éjjeli Menedéktely

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körében:

- a.) Gyermekjóléti szolgálatok,
- b.) Bölcsőde

2019.09.01-jétől 48 kisgyermek ellátása biztosított a nyírbátori Napsugár Bölcsődében, két külön bejáratú gondozási egységben, összesen négy csoportban. A férőhelybővítésnek megfelelően az intézmény egy új gondozási egységgel bővült, ahol a kisgyermekek ellátására 2 csoportszoba, 1 gyermeköltöző, 1 gyermekfürdőszoba, 1 előtér és 1 akadálymentes mosdó került kialakításra. Ezek a helyiségek a szükséges eszközökkel és felszerelésekkel rendelkeznek. Az új gondozási egységhez külön játszóudvar és terasz tartozik a szükséges felszerelésekkel. Az új gondozási egység lapos tetőjére napellenes rendszert telepítettek.

A bővítésnek köszönhetően a személyzet kiszolgálására szolgáló helyiségek is kialakításra kerültek, mint a kisgyermeknevelői szoba és felöltő ékező. A férőhelyszám növekedése miatt szükséges volt a tálató és mosogató helyiség bővítése, illetve kialakításra került takarítószert raktár, selejt raktár, irattár, játék raktár és fogycsoköz raktár is. Ezek a helyiségek is rendelkeznek a rendelkezésre álló felszerelésekkel. „A Nyírbátori Napsugár Bölcsőde férőhely bővítése” című pályázat segítségével sikerült a technikai eszközök bővítése is. Fényképezőgéppel, notebookkal, CD lejátszós magnóval, multifunkciós készülékkel, mosógéppel, szárítógéppel, porszívóval, vasalóval, projektorral és vászonmal, levegőtisztítóval és páratartóval sikerült bővíteni a meglévő eszközöket.

Egészségügyi alapellátások körében:

- a) Védőnői szolgálat
- b) Iskola egészségügyi szolgálat
- d) Háziorvosi alapellátás

A Nyírbátori Görögkatolikus Egyházközség, mint fenntartó és szociális szolgáltató működtet házi segítségnyújtást. A 2007. évtől a fogyatékos gyermekek és családjaik segítségét vállalta fel az Egyenlő Esélyért Egyesület. Családi napközi, Mini- Manófalva néven 2010. december 9-től működik a városban. Kezdetben egyéni vállalkozásként, 2012. március 1-től egyesületi formában működött. Mind az Egyenlő Esélyért Egyesülettel, mind a Mini-Manófalva Családi Bölcsődével az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött.

- e) *drogprevenációs szolgálatok;*

- 12. Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
- 13. Nyírbátori Police SE
- 14. Nyírbátori Sakk SE
- 15. Nyírbátori Sport- és Utánpótlás-nevelő Nonprofit Kft
- 16. Nyírbátori Sportclub Nonprofit Kft
- 17. Nyírbátori Természetbarát Egyesület
- 18. Röp-Papa Szövetkezeti Sportegyesület
- 19. Városi Kézilabda Klub
- 20. Vasas Horgász Egyesület
- 21. Zrínyi Diák Sportegyesület

2011-től az Önkormányzat minden nyírbátori általános iskola első osztályos tanulóinak ingyenes biztosítja az úszásoktatását. A 2018-as évtől pedig az általános iskola 5. osztályos tanulóinak az ingyenes lovaglás tanulás lehetőségét biztosítja. A Képviseelő-testület a Szociális –diákösztöndíjak között létrehozta a Bátorító Sport Ösztöndíjat, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is sportolhassanak, akár versenyszerűen is. Ezek mellett két évente megrendezésre kerül a sportegyesületekkel közösen, önkormányzati szervezésben a Sportágválasztó nap. Az önkormányzat a diákolimpiai versenyeket, a városi szintű iskolai és tömegsportversenyeket, kupákat, tornákat, érem és trófea díjazással támogatja, esetenként a felmerült bérleti, utaztatási költségekhez járul hozzá. Az oktatási intézmények tornatermei, a városi sporttelep, az asztalitenisz edzőközpont, a Művelődési Központ, valamint a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő lehetőségükhöz mérten biztosítanak színteret a sportolni vágyó felnőttek részére is. Az Önkormányzat kiemelten támogatja a fiatalok sportolását, a fogvatékkal élők sportját a családok, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok testmozgását. TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-10.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban pályázat keretében felújításra került a Városi Sportpálya. Ennek keretében megépült egy trill pályá, egy szenior kondipark, felújításra került a futópálya és egy új játszótér is létesült.

Az egykori 2-es iskola udvarán szintén új játszótér épült, az épület emeleti részén a civil közösségek kaptak helyet, és edzőtermek is kialakításra kerültek.

A Képviseelő –testület a 17/2017 (IX.15.) önkormányzati határozatával a 100 éves nyírbátori sport tiszteletére megalapította a „NYIRBÁTORI CENTENÁRIUMI SPORT ERDEMEREM” kitüntetést, amely nettó 300.000 forint pénzösszeeggel jár és döntött annak adományozásáról is. Az érdemérem odaítélésével kapcsolatos kritériumokat rendelet tartalmazza.

A „Nyírbátori Centenárium Sport Erdemérem” kitüntetés adományozható annak a nyírbátori székhelyű sportegyesületben igazolt, vagy nyírbátori lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező magyarországi vagy bármely nemzetközi sportegyesületben igazolt sportolónak, aki az előző év augusztus 01. napja és a tárgy év július 31. napja közötti időszakban az adott szakszövetség által jegyzett, elismert nemzetközi versenyen kiemelkedő, országos versenyen pedig 1-10. helyezést ért el, és ezzel a tevékenységével hozzájárult a város hírnevének öregbítéséhez.

A kitüntetésben évente 1 fő részesülhet. A kitüntetés adományozására írásban tehető javaslatot: a sportegyesületek, az oktatási intézmények, a civil vagy gazdálkodó szervezetek, a nyírbátori lakosok. A javaslatokat az Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Bizottsághoz írásban kell benyújtani. A szakmai zsűri a jelöltek közül titkos szavazással választja meg évente a Nyírbátori Centenárium Sport Erdemérem” kitüntetettjét.

- g) *személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálatokhoz való hozzáférés*

A városban biztosított szociális alapszolgáltatások:

- a.) Családsegítő szolgálat (szociális, mentális és jogi tanácsadást, család gondozást is nyújt)
- b) Étkészítés (szerződés alapján)
- c) Házi segítségnyújtás

Nyírbátor Város Önkormányzata konzorciumi formában a Tutor Alapítvánnyal közösen nyújtotta be az 1.4.2-16-2016-00028. számú pályázatát az Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítására. A pályázati tevékenységek megvalósítása 2017. október 1. napjával kezdődött el és 2022. szeptember 30. napjáig tartott. Az egyik tevékenységi forma a „Közvetlen az egészség” című preventív előadássorozat volt, a devizás magartás, a korai iskolaelhagyás, korai terlességek, káros szenvedélyek stb. megelőzése érdekében. A program általános iskolák területi és nyolcadikos osztályában zajlott. A diákok érdeklődéke és figyelmesek voltak, aktívan részt vettek a témakörök feldolgozásában. A foglalkozásokat az óvodai- és iskolai szociális munkások tartották, mindegyikük mintegy vendégelőadóként az általuk nem ellátott intézményben tartotta meg előadásait. A program olyan sikeres és szeretett volt, hogy az iskolai szociális munkások ezt vizsik tovább folyamatosan, csak immár az általuk ellátott általános iskolákban. Mindezek mellett a korábban már említett BÁTORKÉF is végző dropprevenció tevékenységet.

h) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor:*

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megjelözik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) *előnyben részesítési (hátránykompenzáció juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretén belül.*

- ✓ Nyírbátor Város Önkormányzata minden nyírbátori újszülöttet 15.000 forint értékű Babsonnival ajándékoz meg, melynek tartalma:
 - *Coala hintőpor 100gr.*
 - *Hugyes Baba törülköző 56-db-os*
 - *Mura Antibakteriális nedves törülköző 72db-os*
 - *Ulira combai antibakteriális nedves törülköző 100db*
 - *Gabi lamolinos krém 100ml*
 - *Gyerekszivacs 2 db-os*
 - *Tomi kapszula 15 db-os*
 - *Baba folyékony szappan pumpás 250 ml*
 - *Jonsons baba sampon 500ml*
 - *Nivea baby apóla olaj 250 ml*
 - *Bo- Gi pelotka szikós miki 62 db-os*
 - *Pelotka textil 1 db*
 - *Kapucnis fűzőlepedő*
 - *Papir-szekendő 3r. 100-as*
 - *Mly Comfort nedves törülköző 90 db-os*
 - *Ulira Compact antibakteriális nedves törülköző 15 db-os*
 - *Bradolife kézferőtlenítő gél 50ml*
 - *Aquella kids biztonságfi juttatás*
- ✓ Nyírbátor Város Önkormányzata a 2018.01.01. után született nyírbátori 6-22 hetes gyermekek részére ingyenesen biztosítja rotavírus elleni Rotarix vakcinát.

- ✓ Az önkormányzat Napsugár Bölcsődében és a Nyírbátori Kerekdű Óvodában minden gyerekek ingyenes tisztasági felszerelés biztosít (szahvéla, WC-papír, papírzszekendő, szappan, papírtörő)
- ✓ A nyírbátori iskolások ingyen utazhatnak a helyi buszjáratokon
- ✓ Internet támogatás: Internet támogatásra jogosult az nyírbátori állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és az háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hetvenötezer) forintot
- ✓ A Nyírbátorban állandó lakóhellyel rendelkező személyektől, a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő gyógyászati kezelőjében elvégzett, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által támogatott balneoterápiás kezeléseikért fizetendő ömleszt az önkormányzat átvállalja.
- ✓ A városban 2016-tól működő népkonyhát két felületen a Nyíregyházi Étkészeti Centrum, ahol napi két alkalommal biztosított a népkonyhai szolgáltatás a rászorulóknak számára. A népkonyhai igénybe vevőkről az önkormányzat nem rendelkezik konkrét adatokkal. Átlagosan naponta 400-800 fő veszi igénybe.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A szűnidei gyermekékeztetéshez kapcsolódóan a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai rendszeresen szerveznek nyári járszólhazati a szűnidei gyermekékeztetés lebonyolítását szolgáló Közösségi Házban (4300 Nyírbátor, József Átilia u. 25 szám alatt.) minden pénteken 8-10 óráig, melyen átlagosan 15-20 gyermek velt részt.

RSZTOP 2.1.1. projekt keretében alapvető fogyasztási cikkeket tartalmazó csomagokat kaptak, a 0-3 év közötti gyermekeket nevelő családok havonta egy alkalommal a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság jóvólából. A programban való részvételi feltétele az, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak legyenek, szerepeljenek a PTR adatbázisban, ahol azok találhatóak, akik jogerőre emelkedett határozattal rendelkeznek, és nem részestínek intézményi ellátásban. A csomag 13 kg súlyú volt, lisztet, száraztésztát, kristálycukrot, étolajt, konzerveket és bététeteket tartalmazott. Továbbá évente egy alkalommal e családok tisztasági csomagot kaptak, mely tartalmaz díjgálás házművet, fogkefét, fogkrémet, mosóport és különböző tisztálkodási felszeréseket összesen 8 kg-ban. Átlagosan 100-120 gyermek részestí ebben az adományban.

Az egyházak, a Vöröskereszt helyi szervezete, az Önkormányzat, valamint a Máltai Szeretetszolgálat adománygyűjtő akciókat szervez, és így segítik a rászorulókat.

Nyírbátor Város Önkormányzata Szociális Szolgálatát együtműködési megállapodást kötött az Élelmiszerbank Egyesülettel 2019-ben. A Tesco az élelmiszer-pazarlás visszaszorítása érdekében elkötelezte magát, hogy jótékony célra ajánlja fel az áruházaiban napi rendszerességgel visszagyűjtött élelmiszer-féleségeit. A kezdeményezéshez a nyírbátori Tesco is csatlakozott, a felajánlott élelmiszereket az Élelmiszerbank partnerszervezeteként a Szociális Szolgálat vette át munkamapokon és osztotta szét a rászorulóknak között.

Az élelmiszeradományt a nappali ellátásban részesülő idős emberek, pszichiatriai betegek, a házi segítségnyújtásban részesülő idős emberek, a fogyatékkal élők, hajléktalanok, a többgyermekes családok és a gyermeküket egyedül nevelők kapták meg, ami többnyire pékáru és zöldség- gyümölcs volt. Évente 150 rászoruló családnak jutott így segítség.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai:

A városban a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatóak.

A helyi köznevelődési intézményekben rendszeresen szerveződnek olyan kulturális programok, amelyek a kisebbségi kultúrát népszerűsítik. Ennek köszönhetően megvalósul a kisebbségi kultúra, a roma kultúra megismertetése a többségi társadalom tagjaival. 2014-ben és 2015-ben „Zsamo „- Gyere bel- „Együtt a vasúton innen és túl „címmel roma kulturális fesztivált rendeztünk egyszerre három helyszínen a Kulturális Központban, a Roma Közösségi Házban és a Városi Könyvtárban.

A Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár a város kulturálközvetítő, információadó intézménye. Feladatának tekinti a város és vonzáskörzete lakosai számára biztosítani a kulturális és könyvtári szolgáltatásokat. Tevékenységével hozzájárul a lakosság szabadidejének minőségi eltöltéséhez, a kultúrált kikapcsolódásához.

Nyírbátor civil és egyházi szervezeteinek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban 21 civil szervezet szervezeteinek a sport, míg 16 szervezetnek pedig a kultúra a fő tevékenységi területe. A szervezetek működését Nyírbátor Város Önkormányzata támogatja.

TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00046 (2018.11.30. – 2019.10.30.) Multifunkcionális közösségi terek kialakítása Nyírbátorban projekt keretében került sor az egykori 2-es számú általános iskola (4300 Nyírbátor, Édesanyák útja 7.) felújítására. Az épület akadálymentesített. Itt kapott helyet több művészeti -, nyugdíjas- és sporttegyesület, valamint itt kezdte meg működését a Nyírbátori Közösségi Felsőoktatási Központ is. Az udvaron modern játszótér épült.

Az intézményi ellátottságot szemlélítve 3.7.1.sz. táblázatból látható, hogy a városban 2 köznevelődési intézmény működik, az MNM Báthori István Múzeuma, amelynek zajlik a felújítása és a Nyírbátori Művelődési Központ és Könyvtár. A városi könyvtár nagyon népszerű a városiakok között és kimagaslóan magas számban kölcsönöznek onnan könyveket.

A város nevelési -oktatási intézményei -egy kivételével- LMA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye- mind rendelkeznek tornateremmel, illetve tornaszobával. A városi sportpálya csakúgy, mint a sportcsarnok folyamatosan maximális kihasználtsággal működnek. A sporttegyesületek mellett rendszeresen hasznájják ezeket sportolásra különböző baráti társaságok és a városban működő nagy cégek dolgozói is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (Intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsonzött egységeinek száma (TS 104)	Köznevelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	Igen	92 398	2

Forrás: TelFr, KSH Ister

Az általános iskolák államosításával a város valamennyi sportcsarnokát, iskolai tornatermét elvesztette. A tulajdon a Tankerület által fenntartott iskolák tekintetében megmaradt. A város számos olyan tevékenységet folytat, sportszervezetet működtet és civil közösségeket támogat, amelyhez szükség volna egy önkormányzati fenntartású sportcsarnokra.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások:

A városban magas a romák aránya, az etnikai konfliktusok gyakorinak mondhatók. A konfliktusok megoldásába sokszor szükséges a rendőrség, illetve a településen működő polgármester bevonása a közbiztonság növelése érdekében. Az etnikai konfliktusok, a társadalmi előítélteesség kezelésében és megelőzésében az önkormányzat hangsúlyos szereplőként van jelen. Az önkormányzat kezdeményezte a társadalmi párbeszédet a kisebbség és a többségi társadalom tagjai között, a romákkal kapcsolatos előítéletek csökkentése érdekében. Az etnikai konfliktusokkal terhelt nevelési-oktatási intézményekben folyamatos az egyeztetés.

Nyírbátor Város Önkormányzata 2014-től résztvevője a ROMED2-ROMACT uniós programoknak. A programokat az Európa Tanács és az Európai Bizottság támogatja. A szervezeti hátteret a program magyarországi megvalósításához 2015. január 1-től a Partners Hungary Alapítvány biztosítja (Nemzeti Fókusz Pont). A ROMED program 24 országban, míg a ROMACT program 7 országban valósul meg. A programok célkitűzése a helyi roma integráció valós előmozdítása.

ROMED2 - Demokratikus kormányzás és közösségi részvétel mediáció útján. A mediáció eszközön keresztül komplex hatást kíván elérni 10 országban, a korlátozott számban kiválasztott önkormányzatok részvételével. Minden egyes kiválasztott településen a mediátorok között, a külső facilitátorral elindították a roma lakosokból álló Közösségi Akciócsoportokat (K-ACS), melyek célja a helyi roma közösségeket érintő problémák meghatározása és megszervezése, végül soron pedig – a problémák megoldása érdekében – közös tervezés és helyi intézményekkel, érintettekkel. Utóbbiak figyelembe veszik a meghatározott prioritásokat, az akciótervezések idején, különösen az EU-s társfinanszírozásban kidőgözött projektekből. Nyírbátorban is megalkult és működik a Közösségi Akciócsoport.

A ROMACT program célja a közintézmények, a hatóságok, a választott hivatalos képviselők és vezető beosztású alkalmazottak érzékenységének és felelősségvállalásának javítása a marginalizálódott roma közösségek irányába. A program hosszú távú politikai elkölteleződéstre összpontosít, amely a roma integráció érdekében fenntartható tervek és intézkedésekre ösztökél.

A ROMACT a helyi közigazgatás számára munkamódszereket és eszközöket biztosít annak érdekében, hogy hatékonyan elérje és fejmérje a közösségeket és azok szükségleteit ott, ahol a legsérülékenyebb állampolgárok élnek. A program fő hangsúlya, hogy facilitációval erősítse az

önkormányzatok kapacitását a romák társadalmi befogadására alkotott tervekre és projektek végrehajtására. A program segíti az önkormányzatokat, hogy minőségi pályázatokat nyújtsanak be EU-s és hazai támogatásokra. Mindez elvezet a tartós, inkluzív közszolgáltatások kialakításához. A ROMACT jelenleg 5 ország (Bulgária, Magyarország, Olaszország, Románia, Szlovákia) 40 településén kerül végrehajtásra. A Nemzeti Támogató Csoportot a Nemzeti Projektvezető, a Nemzeti Fókuszpont és a facilitátorok alkotják, akik együttesen felolvasnak a Közösségi Akciócsoportok koordinálásait minden településen, biztosítva a ROMED2 részvevőin alapuló megközelítést, és segítik a közintézményekkel való együttműködést, összhangban a ROMACT programmal. Magyarország a következő települések vesznek részt: Bag, Gyulaj, Jászfényszaru, Nagyecsed, Nyírbátor, Pécs és Poroszló (csatlakozása folyamatosan).

Nyírbátor Város Önkormányzata a Partners Hungary Alapítvány és a Kacs tagjainak közreműködésével kezdte meg 2015-ben kidolgozni a Hátrányos helyzetűekkel felzárkóztató programját. Ennek legfontosabb részét a hátrányos helyzetű gyermekek ösztöndíj programja, amiről a Képviselet-tesztlet 2018-ban alkotja meg rendeltétét.

A Biztonságosabb Nyírbátorért Egyesületet 10 alapító taggal, a Nyíregyházi törvényesek 2018. október 04-én vette jogerősen nyitvánartásba. Az egyesület tagjai 2019 szeptemberében részvételük alapjánerelei kiképzésben, melyet követően együttműködési megállapodást kötöttek a Nyírbátori Rendőrkapitánysággal. Az egyesület célja a bűnmegelőzés, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatairól, védelméről, a lakosság és a bűnműködés közötti bizalom és együttműködés erősítése, valamint a közbiztonság helyi feladatairól, közvetlen kapcsolattartás a Vármegyei és Országos Polgárőrséggel és egyéb társzervezetekkel, a rendőri szervekkel és a helyi önkormányzattal a közbiztonság védelmével összefüggő feladatok végrehajtásának elősegítése. Az egyesület a helyi közrend és közbiztonság védelmére, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, a közúti balcsel helyszínen, valamint bulisodó, óvoda, általános- és középiskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet lát el. Az egyesület tevékenységei továbbá önvédelmi, vagyon- és értékvédelmi tevékenység, ezen tevékenységek népszerűsítése, bűnmegelőzési információk közvetítése a lakosság felé, a bűnmegelőzési tapasztalatok, módszerek, ajánlások népszerűsítése, gondoskodás a közrend és közbiztonság helyi feladatairól, közvetlen kapcsolattartás a Vármegyei és Országos Polgárőrséggel és egyéb társzervezetekkel, a rendőri szervekkel és a helyi önkormányzattal a közbiztonsággal kapcsolatos feladatok végrehajtásának elősegítése, a lakosság és a bűnműködés közötti bizalom és együttműködés erősítése.

A közösségi együttlései megnehezíté körülmény és konfliktus forrása a városiakok között az, hogy a szegregálumban élő roma lakosság nagy része nem gondoskodik az általuk megteremtett szociális megítélés elszámolásáról, illetve az illegális személtelakás megakadályozásáról. Az önkormányzat 2022.08.01. és 2022.09.30. között ismétellen megszervezte az Északi lakóterületen a felhalmozott illegális személt elszámolását. Az összegyűjtött személt mennyiség 331 tonna, ami 1140 m³ volt. Több mint 45 millió Ft-ot fordított erre az önkormányzat. Ebből az összegből több mint 300 család részére biztosítottak kukát, történi patkányirtás és volt terpenedezés. Ezzel kapcsolatban továbbra is nagy szükség van személteliformáló közösségi rendezvényekre.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai:

Nyírbátori lakóira jellemző az adományozás, az önkéntes munka jelente. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati háló fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősítik az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kultúrához, a karitatív tevékenység, Rendezések a városban a jóléti rendszerek, bálok, ahol különböző célok érdekében kérik a résztvevőket az adakozásra. Új kezdeményezésekként jelent meg 2014-ben a helyi társadalmi szolidaritásnak, a karácsonyi adománygyűjtő akció, "Segíteni jó!" elnevezéssel. A Nyírbátori Lions Klub Egyesületet 30 éve végzi Nyírbátorban és a térségben humanitárius, jószolgálati tevékenységeit. Segítik a rászorulókat, a fogyatékosokat, a betegeteket, a nehéz, hátrányos helyzetben levőket.

A Zhituppe Hátrányos Helyzetűekért Segítő Alapítvány a hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődését segítő programokat szervez és rendez immár 18 éve. A Magyar Vöröskereszt Nyírbátori Szervezete szintén eredményesen végzi feladatait a városban, és az Északi városrészben aktívan tevékenykedik a Máltai Szeretetszolgálat is.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei:

Nyírbátorban a roma nemzetiség van jelen, akiknek a Nyírbátori Roma Nemzetiségi Önkormányzat koordinálja a kulturális tevékenységeit és közösségi programjait. A Zhituppe Hátrányos Helyzetűekért Segítő Alapítvány közreműködésével a roma nemzetiségűek rendszeresen résztvevői és fellépői a városi rendezvényeknek. A Nyírbátori Kerékerdő Óvoda Szászországi Tagovodájában kiemelt hangsúlyt fektetnek az óvodapedagógusok a roma hagyományok, népszokások és mesterségek megismertetésére.

e) helyi lakossági önszerveződések:

Nyírbátori közösségi, kulturális életének alakulásában kiemelt szerepet játszik a városban működő közel 50 civil szervezet, melyek egy része a sport, egy része kulturális, egy része a hagyományápolás, egy része a segítő tevékenységeket tűzre a zászlójára. Minden évben szervezen bekapcsolódnak a városi programokba, saját rendezvényeiket szerveznek, amelyekbe bevonják a városi lakókat, nemzetközi kapcsolatokkal is építenek. A sportegyesületek korábban már felsorolásra kerültek, az alábbiak a kulturális, a hagyományörző és a segítő tevékenységekkel gazdagítják a város életét:

- Bátor István Nyugdíjas Klub
- Bátor Nőegylet Egyesület
- Nyírbátori Határ Igazgatóság Nyugdíjasai Egyesület
- Nyírbátori Nyugdíjas Értelmiségi Egyesület
- Nyírbátori Lions Club Egyesület
- Bátor István Muzseum Barát Kör
- „Nyírbátori” Bátor Mazsorett Egyesület
- Lenzstrom Színház és Módszertani Kulturális Közhasznu Egyesület
- Nyírbátori Diákszimpad Egyesület
- Nyírbátori Fivőszenei Egyesület
- Nyírbátori Tündi Kulturális Egyesület és Vegyes Kör
- Nyírbátori Lovassport és Hagyományörző Egyesület
- Bátor Önkéntes Tízolító és Kutymenítő Egyesület
- Nyírbátori Alapítvány
- Nyírbátori Jövőkért Egyesület
- Keldi Motoros Egyesület

Az önkormányzat a Civil, a Sport és Kulturális Alapból támogatja minden évben az egyesületeket, amely támogatáshoz pályázati eljárás keretében juthatnak hozzá.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célszervezetekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partneresége a települési önkormányzatok

A roma nemzetiségi érdekképviseletét a Nyírbátori Városi Roma Nemzetiségi Önkormányzata (5 fő) látja el. Székhelye: 4300 Nyírbátor, Bátor u. 5. szám alatt található. A képviselő-testületi üléssek

hivatalos helyszíne: a Városháza (4300 Nyírbátor Szabadság tér 7.) Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata (RNO) képviselői a Közösségi házban rendszeresen fogadóórát tartanak a testület által külön meghatározott rend szerint. A fogadóórák rendjét a helyben szokásos módon kell közölni és folyamatosan aktualizálni.

Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendelkezésére álló anyagi eszközök arányában biztosítja – az éves önkormányzati költségvetési rendelet keretein belül – a Nemzetiségi Önkormányzat részére a működéséhez szükséges feltételeket, az alábbiak szerint:

Az Önkormányzat ingyenesen biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat számára a 4300 Nyírbátor, Bátorfi István u. 5. szám alatti található ingatlan folyamatos használatát.

A képviselő-testület a Polgármesteri Hivatalon keresztül biztosítja a Nemzetiségi Önkormányzat kérésének megfelelően a postai, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését, a Nemzetiségi Önkormányzat működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

Az RNO szükség szerint, de évente legálább 4 rendes ülést tart.

A Nemzetiségi Önkormányzat feladatai megvalósítása érdekében együttműködik és hivatalos kapcsolatot tart fent:

a) Nyírbátor Város Önkormányzatának Képviselő-testületével, tisztviselőivel, az önkormányzat által fenntartott önkormányzati intézményekkel;
 aa.) a nemzetiségi önkormányzat elnöke tanácskozási joggal rendszeresen részt vesz a települési önkormányzat képviselő-testületi ülésein;
 ab.) a jegyzővel vagy az általa megbízott köztisztviselővel egyeztetést folytat a nemzetiségi önkormányzat jogszertő működése céljából;
 ac.) kapcsolatot tart fent az oktatási intézmények vezetőivel elsősorban kulturális, szabadidős és sport rendezvények tárgyában.

b) Magyarországon más település önkormányzataival; területi roma nemzetiségi önkormányzattal

ba) nemzetiségi önkormányzat elnöke részt vesz és képviseli az önkormányzatot az általuk fontosnak tartott értekezleteken, gyűléseken, kiállításokon és rendezvényeken melyre meghívást kapnak;

c) Országos Roma Nemzetiségi Önkormányzattal;
 ca) országos önkormányzat feladatainak ellátása során együttműködik az országos nemzetiségi önkormányzattal;

cb) rendszeresen egyeztet a települési nemzetiségi önkormányzatokat érintő pályázati lehetőségekről; cc) segítséget kér a pályázatok elkészítéséhez.

cd) A helyi roma nemzetiségi hagyományápolás területén szerepet játszó társadalmi szervezetekkel

da) a nemzetiségi kulturális értékek továbbadása, és ápolása céljából részt vesz az ilyen irányú programok szervezésében

db) A képviselő-testület - közös érdekek alapján - feladatának tekinteti, és szorgalmazza a vármegye önszerveződő közösségeivel az érdemi együttműködést.

A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A személygyűjtés nem működik megfelelően, folyamatosan újra termelődik a szemet, ami egészségügyi kockázatokkal jár.	Több gyűjtődény kihelyezése, illegális szemetlerakás felszámolása.

Az Északi lakóterületen a járdák, utak felújításra szorulnak. A csapadékvíz elvezetése megoldatlan.	Az Északi lakóterületen infrastrukturális fejlesztése: utak, járdák aszfaltozása, csapadékvíz-elvezető árkok kiépítése, tisztán tartása.
---	--

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlőség, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Korcsoport	Fő		Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)
	Fő	Fő	Fő	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 839	6 250	12 089	48,30%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			381	3,15%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 001	960	1 961	8,28%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	197	193	390	1,63%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.1.sz. táblázat adatait megvizsgálva megállapítható, hogy a férfiakéhoz viszonyítva az állandó népességből a nők aránya 3,4 %-kal magasabb.

A 0-14 éves és a 15-17 éves, vagyis a gyermekkorú népesség körében viszont a férfiak vannak jelen nagyobb számban és arányban.

Városunkban az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködéve tudja végezni. Emondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskolásokortiak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

- a) *veszélyeztetett és védelemben vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint foglalkoztatással élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete:*

A gyermekvédelmi és a gyámügyi igazgatásról szóló A 1997. évi XXXI. törvény értelmében, a járásszékhelyeken Család- és Gyermekjóléti Központot kell működtetni. A Család- és Gyermekjóléti Központ Nyírbátor Város Szociális Szolgálatára szervezeti keretben belül 2016. január 1. napjától kezdve meg működését a Nyírbátor, Vár u. 1. szám alatti igényesen felújított a jogszabályi előírásoknak megfelelő épületben. A Család és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Család- és Gyermekjóléti Központ célja: hogy az alapvető szociális gondokkal átszított egyének és családok krízishelyzetét egysebségben kezelje, a tartósan segítségre szorulókat átfogó gondozása, szociális és mentális ellátás biztosítása, valamint prevenció.

- Feladata: A Család- és gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatásait feladatának tül, a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében az alábbiakat biztosítja Nyírbátorban és a kistérségben dolgozókkal team munkát: utcai szociális munkát, iskolai szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, készenléti szolgálatot, jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást családkonzultáció, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet; szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára; elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerinti. Az esethatározat gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhöz kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
- ✓ kezdenytervezi a gyermek védelemben vételét vagy súlyosabb foltit veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - ✓ javaslattal készít a veszélyeztetettség mértékének megjelölésén a gyermek védelemben vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettség teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszűntetésére,
 - ✓ együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismerítés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - ✓ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és véggez - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülők és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - ✓ utógondozást véggez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve
 - ✓ védelemben vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítségnyújtó koordinál és véggez illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbhatkban: pénzfelhasználási terv) készíti;
 - ✓ szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az óvodai és iskolai szociális segítő szolgálat. A szolgálat 2018. szeptember 1. napjával indult, de az oktatási, köznevelési intézményekben a tényleges tevékenységét 2019. január 2. napjától kezdte meg.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgálat feladatai:

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát véggez, valamint gyermek- és ifjúségvédelmi feladatokat lát el az adott oktatási nevelési intézményben.

Emek keretében segítő:

- ✓ a gyermekek a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- ✓ a gyermekek a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakoztatásában,
- ✓ a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és felhárítását,
- ✓ a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöltük lévő konfliktus feloldásában,
- ✓ prevencióes eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

Ellátási területük a Nyírbátor járás 20 települése, mely összesen 48 községet és községet tartalmazó foglalkoztatási és köznevelési intézmény foglalkoztat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja: a működési területen Nyírbátor Városban (lakosai) élő gyermekek testi, érzelmi, érzelmű és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettség megelőzése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzése.

Feladata: A települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése az ilyen helyzetbe vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszűntetésének elősegítése.

A szolgálat zert a feladatait egyénre, családra vonatkozó gondozási terv alapján végzi, személyes kapcsolattartás keretében belül.

A családok, egyének számára a családsegítő szolgálatot igénybevétele önkéntes. Vagy a kliens fordult hozzánk problémáival, segítséget kérve, vagy a részletről felajánlott segítséget elfogadja. Célünk a bizalomra épülő személyes kapcsolat kialakítása kliensekkel, ami nagyban megkönnyíti az együttműködést a probléma megoldásának érdekében.

Megelőző tevékenység: ennek keretében belül figyelemmel kísérik a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, felhívja a magyszámban előforduló az egyén és család életében jelentkező problémák okait és jelzi az illetékes hatóság, vagy szolgálati nyújtó szerv felé.

Veszélyeztetett és krízishelyzetbe eszáló jelzőrendszer működlet, ennek keretében belül elősegíti az egészségügyi szolgálatok, oktatási intézmények, gyermekjóléti szolgálat, valamint társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a családsegítő:

- ✓ tájékoztatást nyújt a gyermekeknek, til. a szülőknek mindazon jogokról, kötelezettségekről, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összességében állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával
- ✓ Pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadást véggez, vagy ezekhez a tanácsadásokhoz való hozzájutást megszervezi

- ✓ Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyákat
 - ✓ Szabadidős programokat szervez (játsszóházak, szülőklub, speciális gyermek csoportok)
 - ✓ Hivatalos ügyek intézésében közreműködik
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:
- ✓ a védőnők, gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, a nem állami szervek és magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak, egyesületek bevonásával észlelő és jelzőrendszert működtet:
 - ✓ esetkonferenciákat, szakmai közti megbeszéléseket tart, éves tanácskozási szervez a jelzőrendszert tagokkal, a gyermekekkel foglalkozó szakemberekkel

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében:

- ✓ komplex családgondozást végez
- ✓ A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

Család- és gyermekjóléti szolgálat / központ munkatársai: esetenmenedzser, családszolgáltatók, szociális asszisztens, óvodai/iskolai szociális segítők.

Család- és gyermekjóléti Központ/ Szolgálat ügyfélfogadás rendje:

- hétfő- csütörtök: 8 órától – 15 óráig
- kedd-szerda- péntek: nincs ügyfélfogadás
- jogi tanácsadás, tájékoztatás nyújtás kétéltente szerda napokon 14 órától
- pszichológiai tanácsadás nyújtása- egyeztetés szerint

A fentiekben túl a Család és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata tanácsadások, ezen belül:

- Pszichológiai tanácsadás biztosítása, mely a teljes járás lakossága számára elérhető, előzetes bejelentkezést követően.
- Az intézményben továbbra is két pszichológus segíti a lelki problémákkal küszködő gyermekeket és felnőtteket.
- Jogi tanácsadás - minden második hét szerdáján 14 órától jogi tanácsadást vehetnek igénybe Nyírbátorban és a járás településein élő emberek.

A család és gyermekjóléti központnak további speciális feladatai a járás teljes közigazgatási területén:

- kapcsolattartási ügyelet (szülő – gyermek, nagyszülő-gyermek) között.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7/B § alapján a szolgáltatás alapvető célja a gyermeki jog biztosítása. A gyermeki jogokról szóló ENSZ egyezmény 9/3 pontja alapján a szülőjétől elszakadt gyermeknek joga van, rendszeres, közvetlen, élő kapcsolatot tartania a tőle külön élő szülőjével is, ahol semleges és nyugodt környezetet biztosítunk.

- készenléti szolgálat – információnyújtás a nyitvatartási időn túl az alábbi telefonszámon: 06/30 507-5962 érhető el.

Célja: A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő szociális krízis helyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

Az alábbi szolgáltatások ellátásához nyújtunk segítséget:

- családok átmeneti otthona,
- anyaothonok,
- hajléktalan ellátás,

- bántalmazás esetén kríziskezelő elérhetőség,
- lelki segítségnyújtást.

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Cyvt. 5. § n) pont)

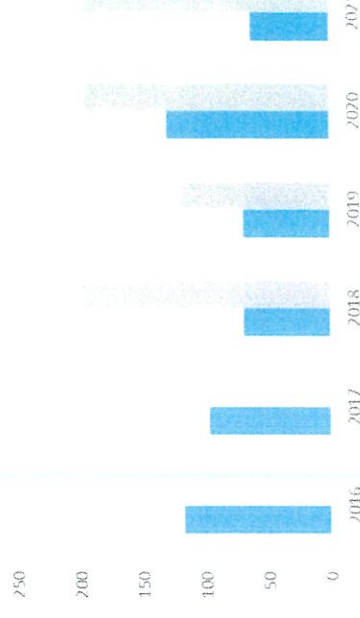
A védelemben vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretében a gyermekvédelembe vételre tartozó hatóság intézkedése. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétel a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan felfélelhető, hogy segítséggel a gyermeket védelemben veszzi (Cyvt. 68. § (1) bekezdés)

jegyzője a gyermek védelemben vett kiskorúinak száma. 2021-re ez lecsökkent 64 főre. 2016-ban Nyírbátorban 118 fő volt a védelemben vett kiskorúak száma. A veszélyeztetett gyermekek aránya nem mutat jelentős változást az elmúlt években. (4.1.1.sz. táblázat)

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	118	n.a.
2017	98	n.a.
2018	70	198
2019	70	119
2020	130	197
2021	64	197

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A **jogosultság** megállapítását a törvényes képviselő vagy a nagykorú gyermek kérheti, ennek megállapítása 2013. szeptember 01. napjától a **Jegyző feladata**.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikétől vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapban belül legalább 12 hónapig állaskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvántartott lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségjelakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
 - a nevelésbe vett gyermek,
 - az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt
- A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelmet – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartama- megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.
- A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérlemezhető.

Településeinkön biztosított ellátások:

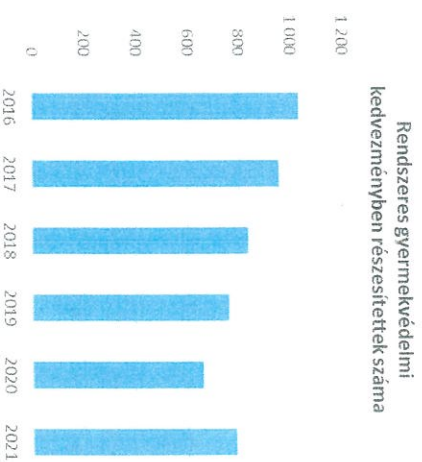
- **Pénzbeli és természetbeni ellátások:**
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - a gyermektartási díj megelőlegezése,
 - az otthonteremtési támogatás,
 - a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- **A személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekjóléti alapellátások:**
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - a) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

<p>4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek</p>
--

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)	
	Fő	
2016	1 331	
2017	953	
2018	834	
2019	757	
2020	659	
2021	784	

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

A Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre,
- más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére,
- valamint évi 2 alkalommal természetbeni, a 2017-es évtől alapösszegű (6000,- Ft) és emelt összegű (6500,- Ft) támogatás igénybevételére. 2012 novemberétől a természetben nyújtott támogatás kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlásra felhasználható Erzsébet –utalvány formájában történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató nagykorú gyermek saját jogán kérheti a Szociális csoportnál, az erre rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével, a szükséges mellékletek csatolásával. A jogosultságot a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén Nyírbátor Város Jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg gyermekenként, külön-külön egyedi határozattal.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 247 fővel csökkent 2016-tól 2021-ig. 2021-ben 138 gyermek számára állapítottunk meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való

jogosultságot, de a veszélyhelyzet miatt a korábban megállapított jogosultságok automatikusan meghosszabbodtak, így az év végén az összlétszám 784 fő volt (4.1.2.sz. táblázat).

Az elutasításra került kérelmek esetén az elutasítás indoka minden esetben az volt, hogy az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a Gyvt.-ben előírt jogosultsági jövedelemhatárt. Az ügyfeleket a kérelem elutasításáról szóló határozatban tájékoztattuk az egyéb igénybe vehető ellátásokról. Ennek eredményeként az elutasított ügyfelek nagy része – amennyiben a körülményekben változás következett be - néhány hónapon belül ismételt kérelemmel fordult hivatalunkhoz és az új kérelem eredményeként megállapításra került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzügyi támogatást. A kedvezményben részesülők a kérelemhez vett határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, pl. 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosították számukra a tankönyveket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal, augusztus és november hónapban egyszeri, 2021 évben alkalomként 6.000 – 6.500,- Ft összegű pénzbeli kiegészítést kaptak. Ahogy a korábbi években, 2021-ben is az ellátást a jogosultak mindkét alkalommal készpénzben - postai úton - kapták meg.

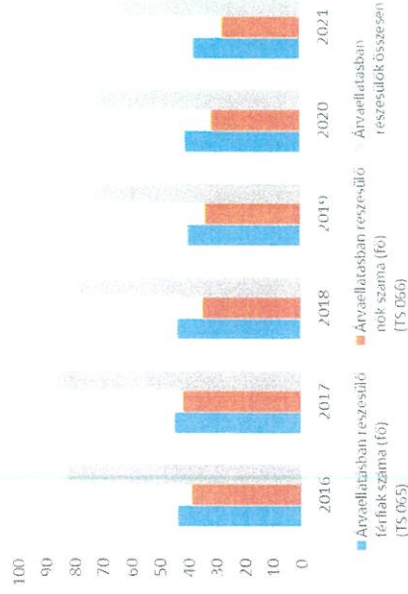
c) a gyermekjogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 54-56. §-a, valamint a törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 64. §-a rendelkezik az árvaellátásra való jogosultságról, annak feltételeiről. Az árvaellátásban részesülők számát, a lány- és fiúgyermek arányát a 4.1.3.sz.táblázat szemlélteti, amelyből kitűnik, hogy a nagyobb számban szerepelnek az ellátottak között a fiúgyermek, mint a lányok .

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)		Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)		Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő	Fő	
2016	44	39	83		
2017	45	42	87		
2018	44	35	79		
2019	40	34	74		
2020	41	32	73		
2021	38	28	66		

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülők száma

2018. január 1-jétől minden nyírbátori újszülött Babacsomagban részesül, amely a gyermekgondozáshoz szükséges tisztasági felszerelést tartalmazza, 15.000,- Ft értékben.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 16/2021. (VI.30.) a települési támogatásról szóló önkormányzati rendelete 8.§-a értelmében:

(1) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

(2) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetet különösen:

- a) a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének hirtelen fellépő, és kórházi ápolást igénylő betegsége, továbbá súlyos vagy életveszélyes sértéssel járó balesete,
- a) a kérelmező vagy a kérelmezővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozók valamelyikének munkanélkülisége, a munkahely elvesztését követő 30 napon belüli,
- c) lakhatást biztosító épületet elpusztító, vagy e rendeltetését akadályozó közütdomású elemi kár (különösen tűz, szél- illetve hóvihár, belvíz, más időjárási károsító hatás), vagy meghibásodás (különösen csőtörés, gázrobbanás, elektromos meghibásodás),
- d) a lakáshasználat jogának tényleges elvesztése, hajléktalanná válás,
- e) bűncselekmény, vagy szabálysértés (különösen rablás, lopás, betörés) következételeben elszenvedett létfenntartást veszélyeztető élethelyzet,
- f) egyedülálló személynek büntetés végrehajtási intézetből történő elbocsátása,
- g) a kérelmező 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- h) a gyermek 3 egymást követő napot meghaladó kórházi kezelésre szorul,
- i) a gyermek betegsége miatt a szülő harminc egymást követő napot meghaladó táppénzt vesz igénybe,
- j) a gyermek betegsége miatt társadalombiztosítási szerv által nem finanszírozott gyógyászati segédeszköz használatára szorul, és közgyógyellátásra nem jogosult,
- k) a gyermeket gondozó/nevelő család családok átmeneti otthonába kerül,
- l) a gyermek védelemben vételére került sor a család anyagi körülményei miatt,
- m) a törvényes felügyeletet ellátó szülő halála esetén az árvaellátás megállapításaig
- n) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás.

- c) Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási probléma, többek között, különbözően;
d) iskolázatlansággal összefüggő kiadások.

2021 évben is az önkormányzati költségvetés tartalmazza az óvodai programhoz szükséges saját erő fedezetét, mert önkormányzatunk fontosnak tartja, hogy minden gyermek hozzájusson a napi tevékenységhez.

Önkormányzatunk a Bursa Hungarica szociális ösztöndíj támogatásra 1.500 e Ft előirányzatot biztosított 2021 évre. Az Önkormányzat Szociális- Egészségügyi Bizottsága, átruházott önkormányzati hatáskörében dönt a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat keretében a felsőoktatásban tanulók támogatásáról. A Szociális és Egészségügyi Bizottság a korábbi években 19 felsőoktatásban tanuló pályázó részére 5.000 – 5.000,- Ft havi ösztöndíjat állapított meg. Ez jelentős segítséget jelent a pályázóknak, hiszen az önkormányzati támogatást a miniszterium ugyanilyen összeggel kiegészíti. Az elektronikus rendszerben 14 pályázó regisztrált, valamilyen papíron is benyújtották pályázatukat. Az „A” típusú pályázati felhívásra 13 darab érvényes pályázat érkezett, 11 hallgató: támogatunk 2 fő pályázata elutasításra került a magas jövedelem miatt. A „B” típusú pályázati felhívásra 1 pályázat érkezett, a tanulót támogatunk.

Az „A” típusú támogatott pályázók (11 fő) 2021. évben 10 hónapra (2 * 5 hónap 2 tanulmányi félévre) havi 5.000,- Ft, az előző évben támogatott „B” típusú pályázó (1 fő) 6 * 5 hónap 3 tanulmányi évre havi 5.000,- Ft önkormányzati ösztöndíjban részesültek.

Az Arany János tehetséggondozó program keretében hátrányos helyzetű középiskolás tanulók támogatása történtik, melyre átruházott hatáskörben az önkormányzat Oktatási és Kulturális Bizottsága tesz javaslatot. A támogatott tanulók a középiskolai tanulmányaik idejére (3 tanulmányi évben) havi ösztöndíjat kapnak az önkormányzattól. Az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő tanulók az önkormányzattól 5000,- Ft / hó összegű támogatásban részesülhetnek.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Nyírbátori szociális - diákösztöndíjakról szóló 2/2021. (1.28.) önkormányzati rendelete alapján az alábbi diákösztöndíjakat adományozhatja: szociális-tanulmányi ösztöndíj (Eszélyereműt Ösztöndíj) szociális-sport ösztöndíj (Bátorító Ösztöndíj) ösztöndíj-művészeti ösztöndíj (Fiatal Alkotók Ösztöndíja). A támogatás céljára felhasználható előirányzati összegben a Képviselő-testület évente - a város anyagi lehetőségeitől függően - a költségvetési rendelethez állapítja meg.

A diákösztöndíjakat pályázati útfán lehet elnyerni. A felteleknek való megjelölésről meghatározott értekezési rendszert alapján, átruházott hatáskörben az Oktatási és Kulturális Bizottság dönt. A diákösztöndíj célja, hogy segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességének kibontakoztatását, tanulmányi előmenetelüket, az általános iskolai tanulmányaik sikeres befejezését és az eredményes továbbtanulásukat. Továbbá csökkentse az iskolai lemorzsolódást, az életképességekből való kiszorulást, oly módon, hogy az a családunk számára is motiváló legyen. Elősegítse a nehéz körülmények között élő családok tagjának szemléletformálását.

A diákösztöndíjra pályázhatnak a Nyírbátor Város közigazgatási területén működő általános iskolák 4. osztályos és felső tagozatos tanulói, amennyiben Nyírbátor Város közigazgatási területen bejelentett állandó lakóhelyvel rendelkeznek, és családjunkkal együtt a pályázati felhívás közzétételét megelőző legutóbb 1 éve igazolhatóan, életvitelszerűen Nyírbátor Város közigazgatási területén laknak, továbbá nappali rendszerű képzésben vesznek részt.

2018 szeptemberétől évente közel 40 nyírbátori általános iskolás kap havonta 1C.000,- Ft összegű támogatást. A diákösztöndíjakok többsége a szegregáltumban él.

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Nyírbátori Kormányati és a nyírbátori lakosoknak nyújtott egyéb kedvezményeikről, támogatásokról szóló 28/2016.(X.26.) önkormányzati rendelet tartalmazza a Lakossági internet-hozzáférés támogatását.

Az önkormányzat a nyírbátori állandó lakóhelyvel rendelkező magánszemélyeknek a tárgyévi költségvetésben e célra tervezett összeg erejéig pályázati útfán utólag a lakossági internet előfizetéshez támogatást nyújt.

Internet támogatásra jogosult az a nyírbátori állandó lakóhelyvel rendelkező magánszemély, aki internet előfizetéssel rendelkezik és a háztartásában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az 75.000 (hevenvötezer) forintot és

- a) a háztartásban legalább két fő kiskorú vagy tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező nyírbátori állandó lakóhelyű személy él, vagy
b) egyedül él a háztartásban és a 60. életévét betöltötte, vagy
c) legalább egy - az a) pontban foglalt feltételeknek megfelelő - gyermekét egyedül neveli.

A támogatás mértéke havi 1.000,- Ft (egyvezér forint). Egy háztartásban csak egy előfizetés után igényelhető támogatás. A képviselő-testület a költségvetés elfogadása után írja ki a pályázatot és – e rendelet alapján - határozza meg a részletes pályázati feltételeket. A pályázatot évente egy alkalommal lehet benyújtani. A beérkezett pályázatokat a polgármester bírálja el. A pályázati feltételeknek megfelelő pályázóknak a lakossági internet szolgáltatáshoz nyújtott támogatást a befizetett számlák bemutatását követően évente egy alkalommal fizeti ki a Polgármesteri Hivatal Közfizetés- és Adóirodája.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesültek jellenzői

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) életében nem rendelkezik, a fennmaradó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztetést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindenképp jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek családon kívüli
- a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családonkívüli gyermekeknek az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, az óvodák, illetve az iskolák keretében megoldott, a gyermekek az intézményekben kialakított ebédlőkben fogyasztják el azt. A közétkeztetésre – az ételtani tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az ételtani szakszolgáltatás megfelelő minőségű és tápértékű étkeztetést biztosítanak. A közétkeztetést biztosító intézményünk mindegyike az ételkornak megfelelő étrendet nyújtja, azonban az utóbbi években megújult az étkezéssel kapcsolatos „betegségek” száma (fesz-, tejallergia érzékenység), amely speciális étrendet igényel. Az ételérzékenységben szenvedő gyermekek számára is biztosítják a megfelelő étrendet.

A Gyvt. 148. §-a értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett bölcsődés és óvodás korú gyermekek, valamint az általános iskolába járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek után a szülőknek nem kellett térítési díjat fizetni.

Jogszabályváltozás következtében 2016-tól a települési önkormányzatoknak a szüneti gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani.

Nyírbátorban a szüneti gyermekétkeztetést igénybe vevők száma 2021. évben:

- Téli szünetben: 67 gyermek
- Tavaszi szünet: 184 gyermek
- Nyári szünetben: 372 gyermek
- Őszi szünet: 64 gyermek

Az ebéd a Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola konyhájáról és az új Közösségi Ház épületében került kiosztásra. Az étkeztetés megszervezése és lebonyolítása a Nyírbátori Gazdasági és Szolgáltató Intézmény, majd a Kerekerdő Óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a Gyermekjóléti Szolgálat és az oktatási intézmények felkísmeretes dolgozóinak bevonásával volt eredményes.

A 4. 1. 4. sz. táblázat tartalmazza a kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők számát. Mind az ingyenes óvodai étkezők, mind az általános iskolai ingyenes étkezésben részesültek száma lassú csökkenést mutat. Emellett kevesebb lett az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult 1-13. évfolyamosok száma is 2016-tól 2021-ig. Ugyanez alatt az időszak alatt jelentősen kevesebb lett a nyári étkeztetésben részesülők száma is.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kiegészítése és elemzése opcionális.)									
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma			
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	398	480	162	n.a.	n.a.	626			
2017	460	520	139	n.a.	n.a.	605			
2018	470	405	139	n.a.	n.a.	505			
2019	368	399	146	n.a.	n.a.	404			
2020	325	356	128	n.a.	n.a.	295			
2021	317	372	106	n.a.	n.a.	372			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete:

Az orosz-ukrán háború kibrobbanása után nagy számban érkeztek ukrán menekültek, akik a városban több ponton kerültek elszállásolásra. Az önkormányzat gondoskodott számukra meleg ételről. Az ide érkező menekültek a hosszabb-rövidebb idejű it tartózkodás után követték a már külföldön, illetve Magyarországon máshol élő rokonait, családtagjaikat. Az önkormányzati Nyírbátori Kerekerdő Óvodában van tudomásunk két kettős állampolgárságú és egy ukrán állampolgárságú kisgyermekről. A többi nevelési-oktatási intézményből nem rendelkeztünk ilyen jellegű adatokkal.

J) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatérő, hátrányos helyzetű családokban élő gyerekek jellemzői.

Az állampolgársággal nem rendelkező, külföldről visszatért családokról nem rendelkezünk adatokkal az önkormányzat.

4.2 Szegregált, telepsterü lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepsterü lakókörnyezet.

A városban működő nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok kiemelt figyelmet fordítanak a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, esélyegyenlőségre. A különböző képességfejlesztő és felzárkóztató programokat személyre szabottan, az egyéni képességek figyelembevételével fejlesztik.

Nyírbátorban a gyerekek számos ingyenes közösségi programon vehetnek részt: Húsvéti játszóház, Városi Majális, Gyermeknap, Szüreti felvonulás, Bátor Lovas Napok, Városi Mikulás ünnepség, adventi rendezvények.

Nyírbátor Város Önkormányzata nem rendelkezik nyilvántartott, pontos, aktuális adatokkal a szegregált környezetben élő családok számáról és azok nagyságáról.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékosssággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat ellátása is. A védőnők kompetencia köre egyre szélesebb, napjainkra már az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában is részt vesznek, humán szolgáltatásokat nyújtanak és tanácsokat adnak a felmerülő problémák megoldására.

A védőnői munka szakmai irányelveit elsősorban az egészségügyi törvények és rendeletek határozzák meg.

A területi védőnői gondozás módszerei a következők:

- családlátogatás
- önálló védőnői tanácsadás
- orvossal tartott tanácsadás
- fogadóóra tartása
- egészségnevelés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
- egészségfejlesztés közösségi szinten
- bölcsődében higiéniai vizsgálatok

A területi védőnői ellátás során az alábbi területekre fektetnek nagy hangsúlyt.

- a) A családok komplex gondozása során az alábbi feladatokat végzik:
 - családi életre való felkészítés, szülői szerepre „nevelést”
 - kiemelten a várandós nők, esecssemők védelme, rendszeres gondozása
 - gyermekágyas anya és újszülöttjének gondozása

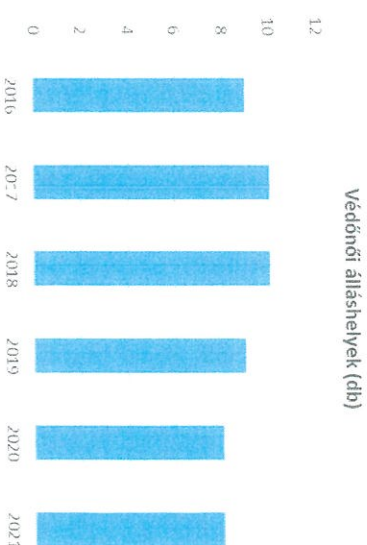
- egészségnevelés (egyéni és közösségi szinten)
 - szűrővizsgálatok végzése, biztosítása
 - védőoltások megszervezése
 - tanácsadások szervezése, lebonyolítása (várandós: csecsemő - önálló és orvossal tartott, nővédelmi)
- b) A gyermekellátás részeként:
- részt vesznek a családi környezet szociális problémáinak megelőzésében
 - tanácsot adnak gondozási, nevelési kérdésekben
 - táplálási tanácsot adnak, ellenőrzik és regisztrálják a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődését, elvégzik az alap szűrővizsgálatokat, státuszvizsgálatokat (1, 3, 6 hónapos, 1, 2, 3, 4, 5, 6 éves korban, iskolában 2,4,6,8,10,12. osztályokban)
 - a kiszűrt eseteket megbeszélik az illetékes szakemberekkel
 - kapcsolattartás a családdal és a szakemberekkel
 - a higiénés viszonyokat figyelemmel kísérik
 - a jelzőrendszer tagjaként szükség esetén problémajelző lapot írnak a veszélyhelyzetben lévő várandósokról 0-7 éves korú kiskorú gyermekekről a gyermekjóléti szolgálat, egyánhivatal, háziorvosok fele.

Az Önkormányzat közigazgatási területén 8 védőnői körzet működik területi és iskola-egészségügyi ellátási kötelezettséggel.

1. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Középiskolája, Szakképző Iskolája és Kollegiuma (Nyírbátor, Fűveskert u. 9.)
Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)
2. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium (Nyírbátor, Ifjúság útja 2.)
Nyírbátori Református Általános Iskola és Óvoda (Nyírbátor, Fáy A. u. 17.)
3. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Nyírbátori Magyar-Angol Kétannyelvű Általános Iskola (Nyírbátor, Zrínyi u. 48.)
4. **sz. Iskola-és ifjúság-egészségügyi körzet**
Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollegium (Nyírbátor, Debreceeni u. 67.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)		Átlagos egyenkénti gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	
2016	9	505	56,11
2017	10	478	47,80
2018	10	515	51,50
2019	9	491	54,56
2020	8	403	50,38
2021	8	527	65,88

Forrás: TeIR, KSH Istat, Önkormányzati adatok

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

A betöltött védőnői álláshelyek száma a 4.3.1.sz. táblázat alapján 2017-ben és 2018-ban volt a legmagasabb, 2020 óta pedig változatlanul 8 egyes védőnői körzetben 8 védőnő látja el feladatait. Az egy védőnőre jutó átlagos gyerekszám viszont 2016 óta emelkedik. A betöltött álláshelyek számára hatással van a fiatal szakemberek családalapítása is.

A területi védőnői ellátás 2021-ben is 8 körzetben történt, az alábbi táblázat a Városi Szociális Szolgálat 2021.évi szakmai beszámolójából mutatja, hogy milyen gondozási feladatokat végeztek a védőnők.

4.3.1.a) sz. táblázat-A területi védőnők által gondozottak száma 2021. évben

Gondozott	Gondozási időszak		Fokozott gondozott
	1-12. hónapban/fő	1-12. hónapban/fő	1-12. hónapban/fő
Gondozott család*	629	-	-
Várandós*	216	120	120
Koraszülött	6	6	6
0-11 hónapos csecsemő*	135	21	21
11-35 hónapos kisléd*	242	42	42
3-6 éves gyermek*	398	86	86
Beiskolázandók*	128	-	-

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Egészségfejlesztési munka az óvodákban:

Az óvodai ellátás területén már korábban történtek változások, amelyek kapcsán a szűrővizsgálatok kikerültek az óvodából. A státuszvizsgálatok (3,4,5,6 éves korban), és ennek keretében a szűrővizsgálatok már a védőnői tanácsadóban történtek. A nevelési intézményekben tisztasági szűrővizsgálatot, illetve egészségnevelési munkát végeznek. A védőnők a nevelési év során szülői értekezleteken is részt vesznek.

A fejertvességgel nagyobb mértékben fertőzött óvodai intézményekben 2 hetente rendszerességgel végeznek szűrővizsgálatokat, és visszellenőrzéseket. A szakemberek összehangolt team munkájának eredményeképpen javulás észlelhető a fejertvesség visszafertőződésében.

Iskolai védőnői feladatok összesítése:

- Januártól - májusig minden iskolában lezajlottak a törvény által előírt státusz - és orvosi vizsgálatok, védőoltások (Engerix-B II., Cervarix oltások), és az ezekkel járó adminisztrációs tevékenység és adatszolgáltatás.
- A gondozási füzetek alapján a védőnők előkészítették a dokumentációt az éves jelentéshez.
- A szakképző iskolában a beiratkozás előtt alkalmassági vizsgálatokat végeztek
- A szakmai gyakorlat megkezdése előtt határidőben kiadásra kerültek az alkalmassági igazolások. Az alkalmatlannak minősített tanulóknévsorát az iskolavezetésnek átadták
- Augusztus végén a pótfelvetelre jelentkező tanulók előzetes iskolai orvosi vizsgálaton vettek részt.
- Minden iskolai védőnő a tanév folyamán végzett iskola-egészségügyi munkáról jelentést készítet, melyet interneten keresztül küldött el az Országos Módszertani Központon keresztül az Állami Egészségügyi Ellátó Központ felé

A védőnők az iskolákban a következő témákban tartottak előadásokat a tanulóknak számára:

- Továbbtanulással kapcsolatos előadás, pályaválasztás stb.
- Alsó tagozatban a tisztálkodásról, haj és körömápolásról.
- Felső tagozatban, osztályban a menstruációról és nemi éretléről.
- A helyes kézmosás jelentőségéről és a kézfertőtlenítés fontosságáról.

A védőnő szolgálat tagjainak nagyon jó a kapcsolatuk az oktatási intézmények vezetőivel és dolgozóival (óvodák, iskolák), pedagógusokkal, ifjúságvédelmi felelősökkel, családsegítő szolgálat munkatársaival, szakértői bizottság és nevelési tanácsadó szakembereivel, háziorvosokkal, házi gyermekorvosokkal, nőgyógyászokkal és egyéb jelzőrendszeri tagokkal, mint például rendőrséggel.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nyírbátorban 5 felnőtt szervezet szervezett háziorvosi szolgáltatás és 3 házi gyermekorvosi körzet került kialakításra (4.3.2.sz. táblázat), és 1 gyermekfogászati. Betöltetlen háziorvosi praxis nincs. Az egyes körzetekhez tartozó utcák jegyzékét önkormányzati rendelet határozta meg. A Szarmár-Beregi Kórház és Gyógyfürdő Nonprofit Kft. Nyírbátori Szakrendelőjében Gyermekgyógyászati szakrendelés is működik. Nincs előjegyzés, a szakrendelés beutaló köteles. Hétköznaponként 8:00 és 14:00 óra között van rendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felneveltek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felneveltek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnevelt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	5	3	n.a.	0
2017	0	5	3	n.a.	0
2018	0	5	3	n.a.	0
2019	0	5	3	n.a.	0
2020	0	5	3	n.a.	0
2021	0	5	3	n.a.	0

Orvosi ellátások

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális – oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Nyírbátor Város Szociális Szolgálatára által működtetett védőnői hatózat jelentős szerepet vállal abban, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családoknak segítséget nyújtsanak a 0-7 éves korú gyermekek nevelésében, egészségük megőrzésében, az esetleges problémák felismerésében. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű családoknál gyakrabban a megbetegedett a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermekek száma is magas. Ez a hátrány visszaverhető arra, hogy ezekben a családokban a gyermekeket nevelő anyák generációjától – generációra cipelik magunkkal a hátrányaikat, a nehéz életkörülmények számukra leküzdhetetlen hatást. A rossz higiénés körülmények, a rossz és egészségtelen lakhatás, az egészséges életmódról való tudatlanság ismeret hiánya lemaradások miatt nem, vagy csak később jelenik meg a gyermek fejlesztése iránti igény, amikor annak eredményessége már kisebb.

Az EFOP-1.4.2-16-00023 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátor Járásban projektjelemből: „Sokoldalú fejlesztés” célja a járás területén hiányzó szociális, gyermekjóléti, egészségügyi, helyi szakiségletre épülő speciális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése.

Gyógytéstestnevelés: a mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küszködő, a testi képességeiben visszamaradó panaszainak csökkentése, a panaszok megszüntetése a testnevelés eszközeivel. A bevont gyermekek többségével borkasüllyedés és lúdtalp volt a leggyakoribb elváltozás, így a labirintápi minden foglalkozáson előtérbe került. Emellett foglalkoztak még a helyes testtartás kialakításával, állóképesség, egyensúlyérzék fejlesztésével, illetve a zsongorodott izmok nyújtásával, izületek mozgáshatárának növelésével. A gyógytéstestnevelés foglalkozás minden esetben egy járási településen és egy nyírbátori intézményben (általában a szegregátumban található óvodák egyikében) zajlik. 2019-ben 14, 2020-ban 8 nyírbátori gyermeket érintett.

Koragyerekkori intervenció. Ennek célja, hogy a korai fejlesztéssel csökkenteni lehet a lemaradást, a nap, mint nap felmerülő nehézségek megoldhatóbbá válnak. A gyerekek segítséget kapnak ahhoz, hogy könnyebben be tudjanak illeszkedni a családba, a közösségekbe, emellett kiegészítő terápiai lehetőségeként szülői kompetencia fejlesztése zajlik.

Logopédia: a tudatos hangzó beszéd óvodai előmenetelt akadályozó hibáink, zavarainak kijavítására, a gyermek egész személyiségének pozitív befolyásolására, a beszédfeletlen fejlődésének, a közösségtől való elkülönülés leküzdésének, az önbizalom erősítésének elősegítésére irányul. 2019-ben és 2020-ban 12 nyírbátori gyermeket érintett az iskolában tartott logopédiai foglalkozás, 26 gyermeket pedig a szegregátumban található óvodában tartott foglalkozás.

Fejlesztő foglalkozás óvodában: amelyek során a szociális készségek alakítása a fő irányvonal, mivel a bevont gyermekeknek a gyenge éntépték, önértékelésük, társas kapcsolataik, együttműködési készségük, frusztrációs toleranciájuk miatt a többi rész-képességük sem bontakozhat ki életkoruknak megfelelően.

Az alábbi táblázatok szemléltetik a védőnői látogatások számát, a tanácsadások forgalmát, a védőnői jelzőlapok számát 2021-ben:

4.3.2.a) sz. táblázat – A védőnői látogatások száma 2021-ben			
	Látogatottak száma/fő	Fokozott gondozott/fő	Távkonzultáció
Várados anya	236	146	318
Gyermekágyas anya	559	-	199
0-11 hónapos csecsemő	1236	240	1245
11-35 hónapos kiskorú	475	142	671

3-6 éves korú kisgyermek	244	87	461
Beiskolázandók	40	-	88
Összes látogatás:	2790	615	2982

Családlátogatások száma	Szaktlátogatások száma
2074	2782

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A látogatások száma a 0-11 hónapos csecsemőknél volt a legtöbb, ezt követte a gyermekágyas anyáknál tett látogatások száma. A beiskolázandók esetén volt a legkisebb mutatószám a látogatások tekintetében.

4.3.2.b) sz. táblázat- Tanácsadási forgalom adatai 8 darab vegyes körzetben 2021-ben

		Összesen/fő
Gondozott gyermek	0-11 hó	1810
	11-35 hó	667
	3-6 év	581
Összesen:		3058
Védőnői várandós tanácsadáson megjelentek száma:/fő		1271
Nővédelmi tanácsadás:		16
MSZSZ (Mozgó Szakorvosi Szolgálat) tanácsadáson megjelent várandós, gyermekágyas anyák száma:/fő		63
MSZSZ alkalomok száma		14 alkalom

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A 8 vegyes védőnői körzetben összesen 3058 fő jelent meg a különböző tanácsadásokon. Az összes tanácsadáson résztvevők 41 %-a vette igénybe védőnői tanácsadásokat.

4.3.2.c) sz. táblázat-Jelzőlapok statisztikai adatai

Kivel kapcsolatban történt jelzés?	Védőnői jelzőlapok száma
Várandós	16
Nővédelem	1
Gyermekágy	1
0-7 éves korú gyermek	39
Összes jelzőlapok száma:	57

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

57 védőnői jelzőlap 68 %-át, a legtöbbet, a 0-7 éves kortiak érdekében állították ki a védőnők 2021-ben.

Nyírbátorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézményében (4300 Nyírbátor, Bátorai u.21.) folyik gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás. Az intézmény a városban három évtizede segíti a különféle magartartási, beilleszkedési, tanulási problémával küzdő gyermeket, azok családját és pedagógusait. Jelenleg 3 gyógypedagógus, 7 pszichológus 6 logopédus, 3 fejlesztő pedagógus, 1 gyógytestnevelő végzi a gyerekek fejlesztését, gondozását. Az elmúlt években sokat változott, fejlődött az intézmény, nemcsak a szakmai munkát illetően, hanem az intézmény épülete, belső felszereltsége is megújult, komfortosabbá, izlésesebbé és kényelmesebbé tette a mindennapi munkát.

Az Éles Máttyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (4300 Nyírbátor, Debreceni út 67.) 45 éve működik. A köznevelés rendszerében, mint *gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény*, sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását végzi. Az intézmény összetett feladatot lát el, mert a tanulók alapfokú, illetve szakmai képzése mellett kollégiumi férőhelyet is biztosít. Jogelődjét 1977-ben alapította az akkori Megyei Tanács. Tehát nagy múltú, és társadalmi igényekhez, továbbá a fenntartói elvárásokhoz igazodva folyamatosan épülő és megújuló iskola.

Az iskola működése több tagozat összehangolt munkájának eredménye. Az általános iskolai tagozaton 1-8. évfolyamon tanulhatnak fiatalok tanulásban akadályozott és értelemileg akadályozott tagozaton. Ez kiegészül speciális osztályokkal, ahol autizmus spektrum zavarral diagnosztizált tanulók oktatását, nevelését végzik. Fejlesztő nevelés-oktatás csoportjaikban súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztését látják el. A készségfejlesztő iskolában - amely intézmény típus az értelemileg akadályozottak középiskolája - a tanulók a közismereti tárgyak mellett szakmai modulokat tanulnak a teljesség igénye nélkül: árufelülvizsgáló, kert-és parkápoló, konyhai kisegítő, textil-és fonalmentő ismereteket sajátítanak el, amelyekről végbizonyítványt is szereznek.

A szakiskolai képzés a tényleges társadalmi integráció egyik legfontosabb állomása, hiszen tanulók nagy része a munka világán keresztül találhatja meg és biztosíthatja önálló életét. Céljük, hogy a képzés során ne csak szakmai alapokat, hanem életvezetési stratégiákat is adhassanak az azt befogadni kész fiatalok számára.

A szakiskolai tanulók az alábbi szakmában szerezhetik szakmai végzettséget:

- Parkgondozó
- Szobafestő
- Háztartásvezető
- Szakácssegéd
- Tisztaság-technológiai szakmunkás

Minden oktatott szakmához rendelkeznek bőséggal gyakorlati műhely teremmel. Kollektívum élet: jelenleg hat lakóegységben, összesen 72 gyerek veszi igénybe a kollektívum elnevezést az intézményben.

Pedagógiai munkájuk során töreksznek a mindennapi életben előforduló kihívásokra felkészíteni növendékeiket, úgy tanítani, értéket közvetíteni, hogy azok elsajátítása és annak körülményei a gyermeknek igénybe és képességeihez igazítva játékos formában is megtörténjen! Fontosnak tartják az értéktovábbítást, és a következetes nevelés alapelvei mentén alkalmazható tananyagokat, hogy a későbbiekben könnyebben eligazodhassanak a életben. A nevelőtanárok tanulmányi-, tematikus-, felzárkózati-, csoport-, szakkori és napközis foglalkozásokat tartanak tanulóiknak. Az előző tanévben vezették be a Boldogságra programot, mely az érzelmi intelligencia fejlesztését segíti.

d) gyermekjóléti alappellátások: Biztos Kezdet Gyerekház-, Tanodai Gyermekszegénységel csökkenő speciális szolgáltatások:

Az alapellátásnak hozzá kell járnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból való kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének felállításához és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével, annak leküzdéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást- lehetőség szerint- a jogosult lakóhelyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynel vagy intézménnyel kell biztosítani.

Nyírbátor Város Önkormányzata a gyermekjóléti alappellátást Nyírbátor Város Szociális Szolgálatá intézményén keresztül biztosítja. A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit használja fel a gyermek érdekében. A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait a családsegítők végzik.

A családsegítő feladata a gyermek testi, lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információkat gyűjt,
- tájékoztatja a szülőket, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fellettségétől függően - az felépítettség birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a tiltkos örökbefogadás lehetőségeiről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a tiltkos örökbefogadást előkészítő tevékenységéről, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a tiltkos örökbefogadást előkészítő tevékenységéről, és az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követeke körében igénybe vehető szolgáltatásokról, és segíti az után követeke végző szervezet felkérését.
- családsegítő a szociális segítőmunka keretében segíti az igénybe vevőket a családban jelenlévő működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

- az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémáinak megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetben jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésbe, újabb problémák megelőzésébe,
- koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- esekontinenciát szervez,
- a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hahavonta értékei az esetkezelés eredményességét,
- koordinálódik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.
- A szociális segítőmunka során valamennyi család esetében legalább havi három személyes találkozási kell megszervezni és dokumentálni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

- folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségletét,
- a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek meglévő hátrányaitól megszabadulását,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelenlévő nevelési problémák és hiányosságok kérs hatáskörébe emelése céljából olyan szabaddós és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna, és
- kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél programok megszervezését.

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője

- segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselői lehetőségeiről,
- a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatait kiadva közreműködésüket készít, és a gyámhivatal felkérésére tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről,
- ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatai körébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esettanulmányt készít,
- a gyermeket fenygező körülmények és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői a család gondozásán kívüli ügyfélfogadást tartanak minden héten hétfő és csütörtök napokon 8⁰⁰ – órától 16⁰⁰ – óráig az erre kialakított különálló helyiségben. 2021-ben összesen 2607 kliens 10.262 alkalommal jelent meg ügyfélfogadási időben.

Ahol igényezik az aktuális jogszabályoknak megfelelő szűkebb körű szolgáltatást nyújtani a kliensek számára. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes.

A Család – és Gyermekjóléti Szolgálat a különböző gondozási formák keretében megjelenők, és az egyszerű segítséget kérők számára az alábbi szolgáltatásokat nyújtotta 2021-ben:

- Információnyújtás: 314
- Segítőbeszélgetés: 125
- Tanácsadás: 104
- Ügyintézéshez segítségnyújtás: 3007
- Közvetítés elítéltekhez való hozzáféréshez (természetben, pénzbeni, és egyéb): 1241
- Esetkonzultáció: 183
- Esetkonferencia: 7
- Esetmegbeszélés: 5
- Családlátogatás: 3872
- Adománykövetítés: 1285
- Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés: 89

Nyírbátor Város Szociális Szolgálat keretében belül működik az óvodai és iskolai szociális segítő szolgálat. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Céljaik:

Az elsődleges, széleskörű preventív segítés, megerősítése a bevont köznevelési intézményekben. A veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyhelyzet megszüntetésében való segítség. A 3–18 éves korosztály szociális jólétének javítása, a társadalmi kohézió erősítése, a társadalmi minőség javítása közösségi erőforrások mozgósításával, valamint a gyerekek szociális kompetenciájának fejlesztése.

Prevenció: az óvodás és iskoláskorú gyerekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával. Az óvodai- és iskolai szociális segítő az intézményekben történő feladatellátás során a következő tevékenységeket végzik:

- preventív jellegű előadások,
- önismereti és személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások,
- egyéni beszélgetések gyermekkel, szülővel az óvodához, iskolához köthető problémák pl. szorongás, tanulási nehézségek konfliktus az iskolatársakkal, konfliktus a pedagógusokkal, magatartási problémák miatt,
- közösségi munka. Szabadidős tevékenységek szervezésében segítségnyújtás, lebonyolításában aktív részvétel, illetve szabadidős tevékenységek szervezése pl: roadshow nevű szabadidős tevékenységünk, amely a közösség elérését hivatott megcélözni. foglalkozásokon való aktív részvétel, illetve csoportfoglalkozás szervezése óvodákban az aktuális heti témához kapcsolódóan,
- rendszeres részvétel szülői értekezleteken,
- pályaválasztási tanácsadás,
- óvodából iskolába kerülő gyermekek beilleszkedésének segítése,
- információnyújtás elérhető szolgáltatásokról (pedagógiai, pszichés, szociális),

- esetmegbeszélések, esetkonferenciákon való rendszeres részvétel, amely jellemzően családon belüli problémák pl. bántalmazás, szülők közötti veszekedés, válás, iskolai hiányzás miatt történik,
- óralátogatás,
- rendszeres konzultáció a pedagógusokkal,
- a jelzőrendszeri tagokkal való rendszeres kapcsolattartás.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekt részeként „Miénk itt a tér!” a Közösségi Szolgáltató tér, valamint a Közösségi Szolgáltató Pont heti 5 nap nyitva tartással működött, a szakmai programnak megfelelő tevékenységek folyamatosan történtek.

A Közösségi Szolgáltató Pont a szegregátumban található, ott zajlik havi egy alkalommal a roma táncfoglalkozás, szombat délutánonként a tematikus játszóházi foglalkozások, emellett minden délután van játszási lehetőség és tanulásban segítség a nagyobb gyermekeknek. 2020 tavaszán a digitális oktatás bevezetésekor itt került sor az informatikai eszközökkel nem rendelkező tanulóknak papíralapú tananyagának átvitelére. Ez márciustól júniusig heti 50-60 gyermeket érintett. Ez a program az őszi tanévkezdésre tanoda jellegű szolgáltatással alakult, kevesebb számú gyermeknek nyújtott segítséget a számára nehezebbé okozó tananyag feldolgozásában és elsajátításában. A Közösségi Szolgáltató Ponton heti két délutáni helyet kap egy az Alapfokú Művészeti Iskola keretei közötti történő tematikus oktatás is.

A Közösségi Szolgáltató Ponton, délelőttőlként a kisgyermekes anyák napi szinten kaphatnak védőnői tanácsot a gyermekükkel való foglalkozáshoz. Ugyan csak itt, havi két alkalommal gyógypedagógiai tanácsadást is igénybe vehetnek.

Havi két alkalommal közös főzés, hetente pénzügyi és életvezetési tanácsadás, és napi szinten működnek a komfortszolgáltatások, a mosás és a tisztálkodási lehetőség. Rendszeresen működik álláskeresési tájékoztatás, melyet a digitális kompetenciák erősítésével kombinálva, valamint havi két alkalommal a Magyar Máltai Szeretetszolgálat adósságkezelési tanácsadásának is helyet biztosít.

A szolgáltató ponton biztosított programok: Biztos Kezdet szemléletű foglalkozások 3 év alatti gyermekeknek, délutáni játszási lehetőség kísérettel, tematikus játszóház szombatokonként, komfortszolgáltatások (mosás, tisztálkodás, főzés), családsegítés (ügyintézés, adósságkezelés, stb.) 2020-ban ezek mellé csatlakozott a tavaszi tananyagozás, az azóta is folyamatos délutáni tanulássegítés, a szervezett havi adományozás (turi-nap) és a népláncfoglalkozás (roma tánc) helyszínenkénti biztosítása.

A Közösségi Pont, minden hétfő délelőtti ügyintézés céljából is felkereshető. A szolgáltatás iránt az érdeklődés folyamatosan növekszik.

e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás:*

Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának Napsugár Bölcsődei tagintézménye 48 fő részére biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni szakszerű gondozását és nevelését. Emellett a Mini – Manófalva Családi Bölcsőde fogadja a 20 hetes és 3 éves kor közötti kisgyerekeket, összesen 12 fő.

A Napsugár Bölcsőde nevelési- gondozási célja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának megvalósítása a helyi sajátosságok figyelembevételével. Kiemelt feladataink:

- A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése
- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése
- Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Rendszeres Bölcsődei rendezvények:

- ✓ Farsangi mulatság.
- ✓ Tavaszi közös virágültetés.
- ✓ Gyermeknap ugrálóvár, zánkórú rendezvény.
- ✓ Szülőcsoportos megbeszélés.
- ✓ Csádi nap.
- ✓ Szülői értekezlet a szempontból érkező új családok részére.
- ✓ Bölcsődékosztigató a felvételi nyert gyermekek részére a saját csoportjukban, szabad levegőn.
- ✓ Tökjő nap, zánkórú rendezvény.
- ✓ Mikulás.
- ✓ Mezeskalasszúsítás.
- ✓ Karácsony.

A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 11. számú melléklete írja elő a bölcsődei ellátáshoz szükséges eszközöket és felszereléseket. A jogszabályban meghatározott eszközökkel és felszereléssel rendelkeznek. Biztonságos környezetben, jó minőségű játékokkal, fejlesztő eszközökkel játszhatnak a gyermekek. A gyermekétkeztetést a 2021.09.01-jétől a Nyírbátori Kerekdó Óvoda konyhája biztosítja. Az ételmezsvetető által szállított étlap alapján napi négyzeri étkezést biztosítanak a gyermekek életkorának megfelelően. Az ételcélk változatosak, mennyiségileg és minőségileg is megfelelőek.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi térítési díj mértékét az önkormányzat rendeletben határozza meg. 2020.01.01-jétől a 20/2019.(XLI.2.) Ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma 2021.05.31-én 33 fő volt.

A 4.3.3. a.) sz. táblázatból a Napsugár Bölcsőde férőhelyeiről ad tájékoztatást 2016-tól egészen 2021-ig. Ebből is látható, hogy 2019-ben férőhely bővítés történt, így megkezdéséhezódott a férőhelyek száma. Általában a gyerekek 24 hónapos korától iradják be a szülők a kisgyermekeket a bölcsődébe. A beiratás egész évben folyamatosan történik.

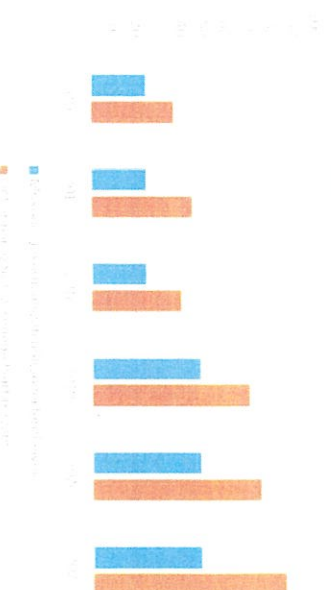
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	24	37
2017	24	45
2018	24	40
2019	48	70
2020	48	75
2021	48	86

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (T5 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (T5 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (T5 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (T5 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (T5 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (T5 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (T5 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (T5 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	49
2017	0	0	12	12	0	0	36	57
2018	0	0	12	12	0	0	36	52
2019	0	0	12	12	0	0	60	82
2020	0	0	12	12	0	0	60	87
2021	0	0	12	12	0	0	60	98

Forrás: TeIR, KSH Tstár

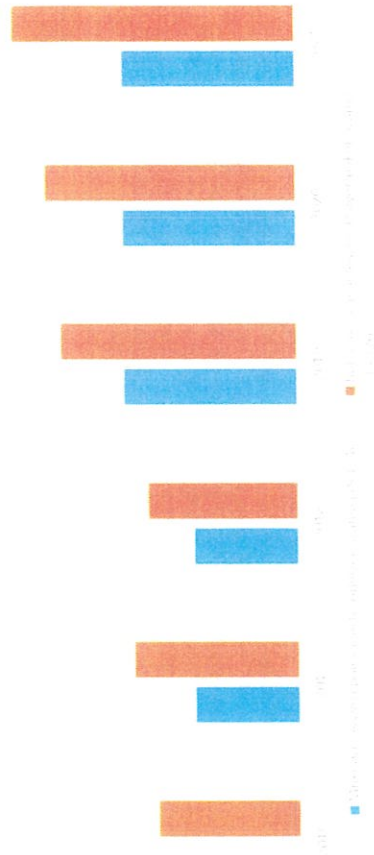
Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma

A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága maximális (4.3.3. b.) sz. táblázat) és folyamatosan növekszik az igénylők száma. 2023-ig megkezdődött működését a városban a Görögkatolikus bölcsőde is, 48 férőhelyen fogadja majd a gyerekeket.

Az elmúlt évben a Napsugár Bölcsőde aktívan részt vett a MSZC Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium kisgyermeknevelői képzésben, gyakorlati helyet biztosítva 11 tanuló részére, akik az intézményben töltötték el a nyári gyakorlati idejüket.

Bölcsődési férőhelyek kihasználtsága

f) gyermekvédelem:

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikertülő gyermek helyzetétől védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint a Gyvtv-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer egy adott állam gyermekvédelmének leírására szolgáló kategória, amely magába foglalja a gyermekvédelem funkcióit, szabályait, megoldásait, szervezeteit, működésének módjait. A gyermekvédelmi rendszer működését állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látnak el az alábbi intézmények és személyek:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat a háziorvos, a házi gyermekorvos
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- az ügyészség
- a bíróság
- a pártfogó felügyelői szolgálat
- az áldozatsegítő és a kárenyhítési feladatait ellátó szervezetek
- a menekülteket befogadó állomás menekültke átmeneti szállása
- az egyesületek, az alapítványok, az egyházi jogi személyek
- a munkautyú hatóság
- a javítóintézet
- a gyermekjogi képviselő
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormányrendeletben kijelölt szerv

A fent megnevezett szervek és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatot nyújtó szolgálatnál, valamint hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy más egyéb, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A veszélyeztetettség megelőzésének érdekében a jelzőrendszerrel való kapcsolattartás folyamatos.

4.3.3.c) sz. táblázat-A. 2021-ben érkezett jelzések száma

2021 évben érkezett jelzések	
Jelzőrendszeri tag	Jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató/ védőnő:	29
Köznevelési Intézmények:	124
Rendőrség:	39
Ügyészség/bíróság:	3
Pártfogó:	5
Kormányhivatal:	57
összes jelzések száma	257

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Az összes jelzésből köznevelési intézményeket érintette a legtöbb, míg a legkevesebb a ügyészséget és bíróságot.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnál gondozott esetek száma 2021-ben az alapellátásban, 42 családban, 103 fő gyermeket gondoztak.

Az alapellátás elfordulására az alábbi elsődleges okok miatt került sor:

- Igazolatlanság hiányzások: 59 fő
- Szülői életvitel: 3 fő
- Védelemben vétel utáni alapellátás: 25 fő
- Szülők következetlen nevelő elveinek a hatása: 9 fő
- Külön élő szülők konfliktusa: 3 fő
- Lopás és más bűncselekmények elkövetése: 0 fő
- Ovodai hiányzás: 4 fő
- Együttműködés hiánya a segítő szakemberekkel: 0 fő

Az esetek okai:

- magas iskolai hiányzás (igazolt, igazolatlan)
- szabálysértés,
- védelemben vétel utáni gondozás,
- elhanyagolás, nem megfelelő nevelési módszerek alkalmazása,
- bűncselekmények elkövetése (lopás, garázdaság)
- együttműködés hiánya a szakemberekkel (főleg a Védőnői Szolgálattal)
- a külön élő szülők konfliktusa (tettlegességig fajuló viták)

2021-ben Intézkedési terv készült a jelzőrendszeri tagok által beküldött előző évi beszámolókból, amit a településen megjelenő problémák alapján állítottak össze a Szociális Szolgálat munkatársai. Az Intézkedési terv szerint kezelendő feladatok:

- az intézményekkel együttműködve a hátrányos helyzetű, illetve a hátrányosan hátrányos helyzetű, gyermekkel integrációjának elősegítése,
- a fejlettség, újra fertőzés jelenléte,
- a szükséges orvosi szűrő/kontroll és szakértői vizsgálatokra való eljuttatás elmaradása szülői gondatlanság miatt,
- a szülői nem megfelelő együttműködése a gyermekkel életébe tartozó szakemberekkel,
- nem megfelelő lakhatás és lakásörnimények,
- szabadtéri nem megfelelő e

g) *krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:*

Nyírbátor Város Önkormányzata a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszerrel működik. A városban sem családok, sem gyermekek átmenni otthona nem működik. A megyében több országos ellátási területi működő családok átmenni otthona van. A család- és gyermekjóléti szolgálat tud segítséget nyújtania krízishelyzetbe került gyermekek vagy családok átmenni otthonban történő elhelyezésére.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekti keretben jött létre prevencióc célral a „Kriszis alap”.

Elődleges célja az egészségmegőrzés, és az akut krízishelyzetek elhárítása. Eddig leginkább szemlélyvesztéssel finanszírozottak belőle, illetve kályhavásárlást. De segítséget jelent a krízishelyzetbe került családok gyermekének részére az adott évszakra megfelelő ruházat megvásárlása, valamint nagyobb mennyiségű tisztasági csomag beszerzése.

Nyírbátor Város Önkormányzata a koronavírus terjedésének megakadályozása és a terjedési láncolat megszakítása érdekében kiemelt feladatot vállalt fel azzal, hogy a városiakok biztonság érdekében amíg nem tesztelt szerzett be. Nyírbátor Város Önkormányzata 2020. évi költségvetéséről és a költségvetés végrehajtása szabályairól szóló 5/2020. (11.26.) önkormányzati rendelet 5. melléklet VIII.1. „Tartalék rendelkezési kiadásokról” előirányzat terhére a koronavírus járvány elleni védekezés költségeire 10.000.000 Ft-ot, azaz tízmillió forint dologi előirányzatot biztosított.

Beszerzésre került 3000 db Sienna teszt és 4000 db Coronavirus Ag Rapid teszt - a Nyírbátori Városfejlesztési és Működtető Kft-n keresztül, annak érdekében.

A lakótelepeken élők biztonsága érdekében az önkormányzat valamennyi lépcsőházban-105 lépcsőház - érintésmentes kézifertőtlenítő automatát szerelt fel, aminek folyamatosan biztosítja a fertőtlenítő folyadékot is. Ennek költsége közel 2.000.000 Ft volt.

Annak érdekében, hogy kiszűrjék az egyes közösségekben a tünetmentes, de COVID fertőzött személyeket az önkormányzat fennartásban lévő költségvetési szervekben foglalkoztatott – jogviszonytól függetlenül – valamennyi dolgozó rendszeresen tesztelték.

A városiakokéntrt érzett felelőssége tudatában az önkormányzat felajánlotta a segítségét: a Nyírbátorban lévő valamennyi óvatást, nevelési és szociális ellátást nyújtó intézményben dolgozók egy-egy tesztelésének lehetőségét, azok fenntartójától függetlenül:

- Nyírbátori Magyar - Angol Kétannyelvű Általános Iskola
- Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tantási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium
- Leonárdó Média Akadémia, Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola
- Nyírbátori Értés Mátyas Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollegium
- SZGYF fennartásában lévő Gyermekotthon dolgozói
- Bathory Anna Református Általános Iskola és Óvoda
- Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollegium
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézménye
- Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola Nyírbátori Tagintézménye (zeneiskola)

- Mini-Manófalva Csaldai Bölcsöde
- Szakrendelő Nyírbátor
- Krisztérségi Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ Ápolási-gondozást nyújtó, bentlakásos szakosított ellátási formában (Fáy András utca 17/D. szám alatti telephelyen) dolgozók és ellátottak

Az önkormányzat továbbá biztosította a tesztelést az alábbi személyeknek és csoportoknak igénylés esetén:

- fertőtlenítés tesztelési lehetőséget a korházból PCR teszt nélkül hazatér városiakoknak;
- kedvezményes tesztelési lehetőséget, úgy hogy a teszt árából 1600 forintot az önkormányzat átvállal azoknál, akik COVID-19 fertőzőtől egy hazatérésben élnek, vagy a fertőzőtől szoros kontaktba kerültek és mindkét esetben 65 életévüket 2020. évben betöltötték vagy betöltik vagy igazoltan krónikus betegségben szenvednek. (Előzetes szűrés megadani a COVID fertőzőt nevet, háziorvosát és az igénybe vevő krónikus betegségét igazoló dokumentumot is csatolni szükséges) így az igénybe vevőnek 1500 forintba került a tesztelés.
- Kedvezményes, 3100 forintos beszerzési áron biztosította az önkormányzat által tesztelésre kijelölt helyszínen azon COVID betegségből felépült személyeknek, akik ezt igénylik és a munkájukba történő visszatéréshez a háziorvos nem rendelkei el a PCR tesztet, és így nincs negatív tesztjük.
- kedvezményes szolgáltatást áron, azaz 3100 forintért biztosította a tesztet azon nyírbátori székielvt vállalkozások részére, akik ezt igényelték.
- a nyírbátori jakosok részére is kedvezményes, 3100 forintos beszerzési áron biztosította az önkormányzat a tesztelés lehetőségét.

A térítésmentes és a kedvezményes tesztelési a szakemberek az egykori ügyeleti helyiségben végezték keddi és szerdai napokon 15-18 óra közötti időpontban, a hivatalban történő előzetes jelentkezés útján.

h) *egészségfejlesztési, sport-, szabadtéri és szimulációs programokhoz való hozzájárulás:*

Nyírbátorban nagyon sok különböző lehetőség kínálkozik a szabadtéri hasznos ellátására. A sport – a kulturális, illetve művészeti együttesek biztosítják a gyerekek számára a lehetőséget a tartalmas kikapcsolódásra és szentélyiségük fejlesztésre. A városban működő általános iskolák mindegyike szervez nyári-napközis táborokat és ezek mellett szakirányú táborokat is. Több sporttáborban is részt vehetnek a gyerekek: így a Nyírbátor Asztalitenisz Se, a Nyírbátori Lovas Sport és Hagyományörző Egyesület, az Aranyárpány Focisuli, a Bátor Sárkány Úszó Egyesület és Karate SE táborában is. Az Ifjúsági és Családi Klubban a nyári táborok mellett, egész évben érdekes programokkal várják a gyerekeket és fiatalokat.

A városban működő művészeti egyesületek is rendszeresen szerveznek nyári táborokat, így a Nyírbátori Diákszínpad, a Bátor Muzsorett Egyesület, a Lenzstrom Színház és a Nyírbátori Fúvós egyesület.

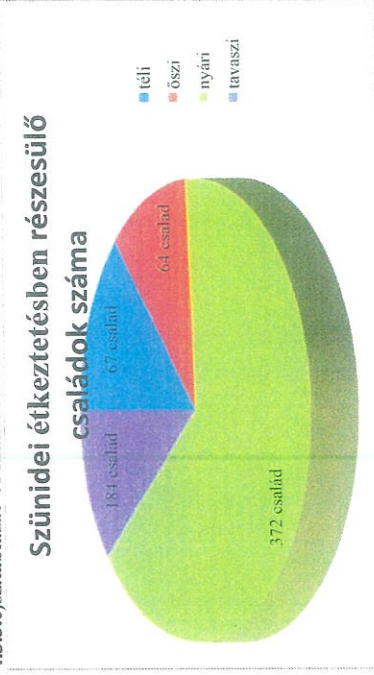
Az elmúlt években az Önkormányzat folyamatosan felújította a már meglévő játszótereit és újakat is kialakított.

A Városi Könyvtárban egész évben várják a gyerekeket a változatos, sok kreativitást igénylő rendezvények. A könyvtárban lehetőség van, előzetes bejelentkezés után az ingyenes internet használatára is.

A Húsvéti Jászóház, a Városi Majális, a Városi Gyermeknap, a Bátor Sportnap, a Sütéti Felvonulás, a Mikulás futás pedig olyan rendezvények, ahol az egész család talál magának szórakoztató programokat.

Az EFOP-1.4.2-16-00028 Integrált térségi gyermekprogramok Nyírbátori Járásban projekti elemeként valósul meg a „Szabadtéri programok”. Az iskolai szünetekben és hétéveken szervezett szabadtéri

4.3.3.esztáblázat- A szünidei étkeztetésben részesülő családok száma 2021-ben

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Legnagyobb számban a nyári gyermekétkeztetést vették igénybe az erre jogosult családok.

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai **nyári játszóházat** szerveztek a szünidei gyermekétkezés lebonyolításul szolgáló Községi Háznál 4300 Nyírbátor, József Attila u. 25 szám alatt, minden kedden 8-10 óráig, melyen átlagosan 15-20 gyermek vett részt.

Időpontjai: 2021. június 22-ől, augusztus 10-ig, minden kedden délelőtt.

2021. évben a 7-14 éves rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek augusztus hónapban részültek aipvető fogyasztási cikket tartalmazó csomagban, ez 362 családot érintett. Minden esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai vettek részt az értesítések kihordásában és a csomagok osztásában is.

j) *eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok:*

Nyírbátor Város minden évben elkészíti az éves rendezvénytervét, amelyben átlag 50 olyan városi rendezvény szerepel -köztük számos gyermekprogram, amely minden nyírbátori gyermek számára elérhető és igénybe vehető. Különösen népszerű a gyermekek körében a Húsvéti játszóház, a Gyermeknap, Tanévnyitó – és Tanévzáró partik, Szüreti felvonulás, adventi rendezvények.

k) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor:*

A szolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetésről és az esélyegyenlőség megsértéséről az általános iskolai beiratkozások idején értesült az Önkormányzat.

l) *előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátási rendszerek keretén belül.*

és fejlesztő programok célja, hogy a gyerekeket hozzásegítse a szabadidejük hasznos eltöltéséhez, élményekhez.

Evéntéte nyári tábor került megszervezésre. 2020-ban a szegregátumban található Községi Ház adott helyet négy tábornak, és nagyon nagy sikerrel örvendett, az ötödik tábor pedig a szegregátumban található óvodában zajlott le, ahol a résztvevő gyermekek 95 %-a hátrányos helyzetű. Iskolakezdeés előtt került megszervezésre egy tanulássegítő hét, ahol játékos formában a különböző korosztályok pótolhatták lemaradásukat, felfrissíthették tudásukat.

2020-ban 130 nyírbátori HHH-s gyermek vett részt a fenti táborokban.2021-ben minden tábor a szolgáltatott ponton volt.

Ide kapcsolható a középiskolások és óvodások egyszeri kirándulása, melyen 2019-ben 40 középiskolás (ebből 15 nyírbátori lakos) és 50 nyírbátori óvodás hátrányos helyzetű gyermek vett részt. A kirándulások 2020-ban a Covid miatt elmaradtak, a pótlásuk a projekt befejezéséig hasonló formában megtörtént.

„Szolgáltatásfejlesztés és koordináció” „Együtt lenni jó” projektjelem célja a család- és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, erősítése, kiegészítése. A projekt keretében olyan szabadidős programokat biztosítottak, amelyekben a család együtt vehetett részt, és így megvalósulhatott a közösségfejlesztés is („Családi nap” és a „Gyerekparty”). Egy családi nap és egy gyermekparty volt a nyírbátori szegregátum területén, ahol több, mint 800 fő vett részt az egész napos programon.

i) *gyermekétkeztetés (intézményi, héthégt, szünidei):*

Nyírbátorban az intézményi gyermekétkeztetés megoldott. A Napsugár Bölcsődében, a Nyírbátori Kerekerdő Óvodában, a Nyírbátori Magyar- Angol Kéttannyelvű Általános Iskolában és az Eltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban az Nyírbátori Kerekerdő Óvoda konyhája gondoskodik az intézményi gyermek - étkeztetéséről. Ezen feladatokat az intézmény az alábbi helyeken látja el:

4.3.3.d)sz.táblázat- A gyermekétkeztetés feladatellátási helyei

A feladatok ellátási helyei	címe
1. Konyha	4300 Nyírbátor, Zrínyi u. 48.
2. Melegítő konyha	4300 Nyírbátor, Debreceeni u. 67.
3. Melegítő konyha	4300 Nyírbátor, Kossuth u. 26.

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

Nyírbátor Város Önkormányzata 2016.január 1-jétől a Gyvt. hatályos rendelkezéseinek megfelelően megszervezi és biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

2021-ben összesen Nyírbátorban a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők családok száma:

- Téli szünetben: 67 család
- Tavaszi szünet: 184 család
- Nyári szünetben : 372 család
- Őszi szünet: 64 család

A szünidei gyermekétkeztetésben a településen élő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek vehet részt, azonban a szolgáltatás igénybevétele önkéntes.

Az előzőekben már felsorolásra kerültek azok az Önkormányzat által biztosított hátránykompenzáció juttatások és szolgáltatások, amelyek nagyon hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szülők szociális helyzetének javításához.

- ✓ Babasomag 15 000 forintértéket minden nyírbátori újszülöttnél
- ✓ Csepel(Ferdőben) fűtési díj minden nyírbátori újszülöttnél
- ✓ Ingyenes Rotaris védőoltás
- ✓ A Napsugár Bölcsődében és a Nyírbátori Kerekdedő Óvodában minden gyermeknek ingyenes felszerelés (szalvéta, WC-papír, papírzsebkendő, szappan, papírtörő)
- ✓ ingyenes nyári táborok
- ✓ ingyenes városi rendezvények
- ✓ kedvezményes gyermek - színházlátogatás
- ✓ ingyenes úszásoktatás minden I. osztályos általános iskolásnak
- ✓ ingyenes lovas oktatás minden 5. osztályos általános iskolásnak
- ✓ Szociális- Diákösztöndíj támogatás, évente max.50 fő, 4-8. osztályos általános iskolai tanulók,10 hónapon át,10 000 Ft/hó összegben
- ✓ Tehetséges tanulók díjazása
- ✓ Tehetséges Sportolók díjazása
- ✓ Év Sportolója cím (300 000 Ft)
- ✓ Ingyenes helyi buszjárat az iskolásoknak
- ✓ Internet támogatás
- ✓ Arany János Tehetséggondozó Program támogatása középiskolásoknak (5000 Ft/hó)
- ✓ Bursa Hungarica támogatása felsőoktatásban tanulóknak (5 000 Ft/hó)
- ✓ „Segíteni jó!” karácsonyi adománygyűjtő akció

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) *a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és belleszékési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a képzésvetési intézménybe és más telepítésen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;*

Az Önkormányzat fenntartásában működik a Napsugár Bölcsőde, mely Nyírbátor Város Szociális Szolgálatának tagintézményeként 48 fő részére biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni szakosított gondozását és nevelését. Az intézmény szakmai létszáma megfelel a vonatkozó törvényi előírásoknak a kisgyermeknevelők és a dajkák is rendelkeznek a megfelelő képzéssel.

Tagintézmény vezető: 1 fő

Kisgyermeknevelő: 8 fő

Bölcsődei dajka: 2 fő

Bölcsődeorvos: 1 fő, gyermekgyógyász megbízási szerződéssel

A Nevelési év szeptember 1-jétől augusztus 31-ig tart, mely idő alatt folyamatos a beiratkozás. A családok lehetőségeit kapnak arra, hogy már a felvétel előtt betekínthessenek a bölcsőde életébe, ezzel is megkönnyítve a szülővel történő fokozatos beszoktatás menetét. Az intézmény tárgyí felhívja a bölcsődés korosztály igényeinek megfelelőek, ahol biztonságos környezetben, jó minőségű játékokkal, fejlesztő eszközökkel játszhatnak és fejlődhetnek a gyermekek. Az alapjátékokon túl minden olyan játékeszköz is biztosított a kisgyermeknek számára, melyek az érzelmi, érzelmi, finommozgások, és a nagymozgások fejlődését segítik. 2017. szeptemberétől a gyermekek ellátásához szükséges úszásügyi felszerelést az Önkormányzat biztosítja. A gyermekek számára napi negyszori étkezést biztosítanak, a megfelelő étrendről, folyadékpótlásról, vitaminnellátásról a fejlődéshez szükséges tápanyagok beviteléről gondoskodnak. Céljük, hogy a családokkal együttműködve nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, tevékeny, aktív gyermekeket neveljünk. A bölcsőde felületi állapota 100%-os.

A Mini-Mamófalva Egyesület 2012 februárjában vette át a fenntartó szerepét az akkor még Családi Napközi működtetésében. 2017. január 1-től Mini-Mamófalva Családi Bölcsődévé alakult át a

jogszabálynak megfelelően. A Napsugár Bölcsőde mellett, 12 férőhelyen folyamatosan maximális létszámmal működnek Nyírbátor városában. Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testület 88/2015 (XX.30.) számú határozatával jóváhagyta az Önkormányzat és a Mini-Mamófalva Egyesület között a gyermekek védelméről és a gyamügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96-97. §-ában foglaltak alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapszolgálatok keretében tartozó gyermekek napközbeni ellátás szolgálatára történő feladat ellátási szerződést. A Szolgáltatást a Mini-Mamófalva Családi Bölcsőde I. és Mini-Mamófalva Családi Bölcsőde II. 4300 Nyírbátor, Damjanich u. 15. székhelyű Családi Bölcsődében látja el a feladatot. Az Önkormányzat a Családi Bölcsőde működéséhez támogatást nyújt.

A városban három óvoda fogadja az óvodaköteles korú gyermekeket.

Nyírbátori Kerekdedő Óvoda egy székhelyi intézménnyel és 2 tagóvodával rendelkezik:

Nyírbátori Kerekdedő Óvoda székhelyi intézmény 4300 Nyírbátor, Iskola u. 5.

Nyírbátori Kerekdedő Óvoda Nyírmékké tagóvodája 4300 Nyírbátor, József Attila u. 7.

Nyírbátori Kerekdedő Óvoda Szacsors-zép tagóvodája, 4300 Nyírbátor, József Attila u.17.

A „Nyírbátori Kerekdedő Óvoda”, mint székhely, a város legnagyobb óvodája, a központban helyezkedik el ahol túlnyomó részt kertés hazakban élnek a családok, a szülők nagy többsége a közpüretreghől került ki. Hét egyes életkori csoportban látják el a gyermekek nevelését. Az összlétszámhoz viszonyítva kevés a hátrányos, halmozottan hátrányos, SNI gyerekek száma. Arra törekednek, hogy olyan megértő, segítőkész szociális környezetet teremtsenek, ahol megvalósul az inkluzív nevelés, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a közösség egyenrangú tagjai lehetnek. Kiemelt feladatuk a környezetet, természetet szerető, védő, a néphagyományokat ápoló gyermek nevelése.

A Nyírbátori „Kerekdedő” Óvodába feladat ellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám, a köznevelési intézmény székhelyén: 175 fő, tagintézményekben: 200 fő, összesen: 375 fő. Az óvodák nyitvatartási ideje napi 10,5 óra, reggel 7:00 – 17:30 óráig. Az ügyelet reggel 7:00 – 7:30-ig, ill. délután 16:30 – 17:00 óráig tart.

A Nyírmékké tagóvoda és a Szacsors-zép tagóvoda a szegregátumban található. Mind a két tagóvodában igen magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya. A Szacsors-zép –tagóvodában az óvodások 80%-a roma. Az óvodapedagógusok arra törekednek, hogy egymás szokásait megismertessék, igazi közösségeket alakítsanak ki, Céljük a befogadó szemléletű nevelés, a hátrányos csökkentésére.

A Nyírmékké –tagóvodában a gyermekek többsége roma, halmozottan hátrányos helyzetű. Az ide járó gyermekek szinte 100%-ban rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek. A szülők alacsony iskolázottságúak. Alkálában szegény körülmények között, ingerkezégy környezetben nevelik gyermekeiket. Szakmailag jól képzett pedagógusok az adaptív nevelés elvét alkalmazva támogatják a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek belleszékésével, szocializációját, önmagukhoz mért fejlődését.

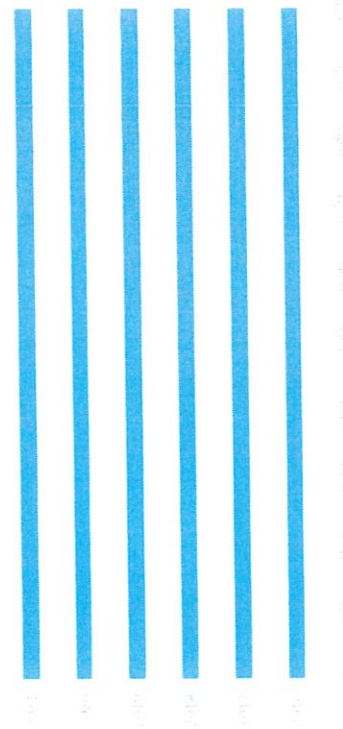
A 4.4. a) sz. táblázatban az óvodába beírt gyerekek száma folyamatos emelkedést mutat 2016-tól 2021-ig. Ebben az időben növekedett a városban az óvodai férőhelyek száma, hiszen 2019-ben a református és 2020-ban a katolikus óvoda is megkezdte a működését.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások számát 2018-ig mutatja együttesen a táblázat. 2019-től már csak a hátrányos helyzetű gyerekek számát tartalmazza.

Év	4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek		Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	
2016	441	171	38,78
2017	473	186	39,32
2018	484	151	31,20
2019	509	17	3,34
2020	528	16	3,03
2021	504	18	3,57

Forrás: TelR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül

A Nyírbátori Kerekdőrő Óvoda az Oktatási Hivatal Bázisintézménye, valamint elnyerte a Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda címet, emellett részt vesz a Boldog Óvoda és MATEHETSZ Tehetségek Magyarországa programokban is.
A Nyírbátori Kerekdőrő Óvoda Százszorszép tagóvodája a MATEHETSZ Tehetségek Magyarországa program résztvevője.

A Nyírbátori Kerekdőrő Óvoda Nyitnikék tagóvodája Kincses Kultúróvodaként működik. Mindkét Tagóvoda Esélyteremtő óvodaként működik. Az EFOP 3.1.3. projekt keretében bővült az óvodák játék, sport, és fejlesztőeszköz készlete.

2019/2020-as nevelési évben kezdte meg működését a református óvoda, a Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda tagóvodájaként (4300 Nyírbátor, Fáy A.u.19.szám alatt).

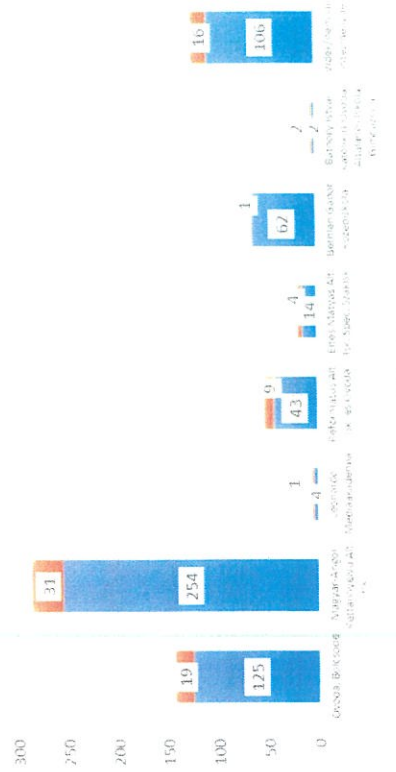
2020/2021-es nevelési évben indult el a Báthory István Katolikus Óvoda. Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium tagintézményeként a katolikus óvoda, (4300 Nyírbátor, Váradi u. 8-10.szám alatt).

A 2020/2021-es tanévtől Nyírbátorban 5 nevelési – oktatási intézményben folyik általános iskolai képzés:

1. Báthory Anna Református Általános Iskola és Óvoda;
2. Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
3. Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye, amely 1-4.évfolyamokkal kezdte meg működését. A 2021/2022-es tanévtől már 1-8.évfolyamig fogadja a tanulókat.
4. Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
5. Nyírbátori Életes Máttyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium

4.1.1.a) sz. táblázat-HH ÉS HHHH-ás helyzetű nyírbátori gyerekek intézményi megoszlása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű nyírbátori gyerekek intézményi megoszlása 2021. 12. 31.

Forrás: Nyírbátor Város Önkormányzata

A 4.4.a) sz. táblázat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról ad információt, amelyből látható, hogy a 2020/2021-es évben jelentősebben nőtt az általános iskolai tanulók száma. Ez annak tudható be, hogy ekkor kezdte meg működését az LMA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye.

4.4. 2.a) számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	1377	621	45,10
2017	1346	557	41,38
2018	1314	440	33,49
2019	1308	24	1,83
2020	1344	25	1,86
2021	1356	26	1,92

Forrás: Telir, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a vizsgált táblázatban csökkenést jelez.

A Báthory Anna Református Általános Iskola 2012-ben alakult. Nyírbátor első egyházi iskolájaként. Felekezetiileg nyitott oktatási intézmény, amely gyermekközzeli módszerrel, keresztény neveléssel, kiváló eredményekkel a térség elismert iskolája lett. Az intézmény 2019-ben új köznevelési tagintézménnyel, óvodával bővült. Olyan oktatási-nevelési bázissá fejlődött, amely 3 éves kortól a 14 éves korosztályig hitber és nevelésben értékválasztó tudást ad diákjainak. A református nevelési komplexum több mint 600 diáknak 16 000 nm²-en kinalt biztos alapokat. Az óvodában a szabad játék, a mese, a tevékenységbe ágyazott élmény és tanulás, a játékban történő fejlesztés, a tudatosan tervezett, amsze, a változatos, differenciált tevékenységek biztosítja a gyermek lelkesedését, képességek fejlesztését. Az iskola kívülől is megújult. Az egész napos oktatás során törekszünk az alapkészségek elsajátítására, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni utak megsegítésére, a tananyagok pótlására. MATEHETSZ - országos tehetségfejlesztő program és a Református Országos Farkasok Tehetségközpont gazdagító programjai működnek az intézményben: matematika, idegen nyelv és történelem tantárgyakból. A kiváló nevelő-oktató munka elismeréseként a Református Pedagógiai Intezet Bazisintézménynek választotta az iskolát. Az „Igy tedd rá!” hagyományörző szakkor nepszerű foglalkozás a gyerekek körében. Bevezetük tanulóknak a digitális világot. Robotika szakkör, nepszerű mának. Digitális tudás terne: DICO, táblajátékok, sakk-szakkör. Első osztálytól lehetőséget biztosítva angol vagy német nyelv tanulására, illetve a 7-8. évfolyamon második idegen nyelvet is választhatnak diákjaink. Nagy hangsúlyt helyeznek a komplex természetudományos tehetségfejlesztésre. Minden évben megszervezik és nagy népszerűségnek örvend az Országos Komplex Természetudományos Verseny. Fontos az iskola oktatási-nevelési programjában a sportélet, kiemelt szerepet kap a labdarúgás, kézilabda és e vivás. Minden tanulónak biztosítva van az úszásoktatás és a lövőkatiédika. Az Arany Sarkány Focisít Kiváló eredményekkel büszkélkedhet az iskola. A tornaterem 2016-ban újult meg, a hozzá tartozó öltözőkkel és korszerű sporteszközökkel is kapott. A kitérti kézilabda pályát is sikerült korszerűsíteni 2019 tavaszán, még nagyobb lehetőséget kínálva az utánpótlás-nevelésre, a versenyéletésre, a nyári edzőtáborokra. Az iskolának saját főzőkonyhája és ebédlője van, az óvodában melegítőkonyha biztosítja a gyermekek meleg étkeztetését. A könyvtár gazdag állományra, több mint 2300 kötettel a nevelőket és a diákokat egyaránt kiszolgálja. A református kettvanyosi komplexum gyökereket adó, értékválasztó szellemiség megteremtésére törekszik.

A Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium; fennartója a Debrecen-Nyíregyháza Egyházmegye (4024 Debrecen, Varga utca 4.)

Az intézmény szakmai prójfija:

- 4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás,
- 8 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás,
- általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat, felső tagozat),
- óvodai nevelés

A beiskolázást az intézményvezető a fennartóval egyeztetve végzi. A felvételi hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történik. Minden 9. évfolyamra jelentkezőtől lelkesztő ajánlást, az 1-8. évfolyamra és az óvodába jelentkezők szüleitől szülői nyilatkozatot kérnek. Az 1. osztály emelt szintű tesztnevelés/ általános tantervű osztályába, valamint a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályba jelentkezők képességvizsgálalon vesznek részt. A képességvizsgálat eredménye után az iskola intézményvezetője a nevelőtestület véleményének kikérésére után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát. A 9. évfolyamra, általános felvételi eljárás keretében - a központiilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető. Az iskola reggel 6.00 óráig este 19.30 óráig van nyitva. Állandó portaszolgálat és ügyeleti rend van. Az óvodai intézményegység nyitvatartási rendje: 7.00 - 17.

pályaválasztást segítő szakma bemutatók, iskolán kívüli üzemlátogatások, múzeum- és színházlátogatás, környezetvédelmi mozgalmak, városi rendezvények, ünnepi műsorok.

A tanítványoknak számos (tanulmányi, sport, művészet) területen biztosított a lehetőség képességük kibontakoztatására. A kéttannyelvű osztályban tanuló gyerekek 8. osztály végére csaknem teljes létszámban rendelkeznek középfokú c típusú angol nyelviszagsával. **Ökoiskola** címmel is rendelkezik az intézmény. Az I. c osztályban a testnevelés órák keretében heti 2 óránként bevezették a lovaskultúra oktatását, mely képzett lovaskultúra-oktatók és lovas edzők segítségével zajlik a Nyírbátori Lovardában.

A Nyírbátori Éiltes Mátvás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, mint *gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény*, sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását végzi. A tanulók alapfokú, illetve szakmai képzése mellett kollégiumi férőhelyet is biztosít. Az intézmény működése több tagozat összehangolt munkájának eredménye. Az általános iskolai tagozaton 1-8. évfolyamon tanulhatnak diákok tanulásban akadályozott és értelemszerűen akadályozott tagozaton. Ez kiegészül speciális osztályokkal, ahol autizmus spektrum zavarral diagnosztizált tanulók oktatását, nevelését végzik. Fejlesztő nevelés-oktatás csoportjaikban súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztését látják el. A készségfejlesztő iskolában - amely intézmény típus az értelemszerűen akadályozottak középsikolája - a tanulók a közismereti tárgyak mellett szakmai modulokat tanulnak a teljesesség igénye nélkül: áru-feltöltő, kert-és parkápoló, konyhai kisegítő, textil-és fonalmintó ismereteket sajátítanak el, amelyekről végbizonyítványt is szereznek. A szakiskolai képzés a tényleges társadalmi integráció egyik legfontosabb állomása, hiszen tanulók nagy része a munka világán keresztül találhatja meg és biztosíthatja önmaga életét. Céljuk, hogy a képzés során ne csak szakmai alapokat, hanem életvezetési stratégiákat is adhassanak az azt befogadni kész fiatalok számára. Intézményük kiterjedt pályázati tevékenységgel rendelkezik:

- ERASMUS + pályázati program keretében a szakiskola tanulói 3 hetes külföldi szakmai gyakorlaton vehetnek részt és szerezhethetnek EUROPASS bizonyítványt.

A szakiskolai tanulók az alábbi szakmában szerezhethetnek szakmai végzettséget:

- Parkgondozó
- Szobafestő
- Háztartásvezető
- Szakácssegéd
- Tisztítási-technológiai szakmunkás

Minden oktatott szakmához rendelkeznek belső gyakorlati műhely tereimmel.

Kollégiumi élet: jelenleg hat lakóegységben, összesen 72 gyerek veszi igénybe a kollégiumi ellátást az intézményben.

Pedagógiai munkájuk során törekednek a mindennapi életben előforduló kihívásokra felkészíteni a növendékeiket, úgy tanítani, értéket közvetíteni, hogy azok elsajátítása és annak körülményei a gyermekek igényeihez és képességeihez igazítva játékos formában is megtörténjen! Fontosnak tartják az értéközvetítést, és a következetes nevelés alapelveit mentén alkalmazott iránymutatásokat, hogy a későbbiekben könnyebben eligazodhassanak a életben. A nevelőmunkák tanulmányi-, tematikus-, felzárkóztató-, csoport-, szakköri és napközis foglalkozásokat tartanak tanulóiknak. Az előző tanévben vezették be a Boldogságóra programot, mely az érzelmi intelligencia fejlesztését segíti.

A 4.4.a).3.sz. táblázat jól szemlélteti, hogy a középfokú oktatásban tanulók esetében a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű diákok legnagyobb százaléka a szakközépiskolai és szakiskolai tanuló, őket a szaktanintézményi tanuló követik, majd legkisebb százalékban a gimnáziumi tanuló.

Az Élménysuli: 2020-ban alakult a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola tagintézményeként, az Esélyért Intézményfenntartó működésében. Első tanévben csak alsó tagozattal kezdték el a munkát. A 2021/2022-tanévtől új tan-erkekkel és a korszerű eszközökkel bővülő iskolában már a felső tagozatot is sikerült elindítani, s több új szaktanárral bővült a nevelőtestület. Jelenleg 170 gyermek tanul az intézményben. Olyan-á alakították az iskola környezetét, amilyenné szeretnék volna. A közös munka összekovácsolta a közösséget. Minden ötletet szívesen fogadnak a szülőktől és a támogatóktól. A jó javaslatoknak is köszönhetően egy új, modern intézményben kezdődhetett el a szakmai munka. Előnyös programozással, magas szintű angol nyelvi oktatással, közös játékokkal, különböző szakkörökkel és sok-sok beszélgetéssel igazán családias környezetben várják növendékeiket. A gyerekek az első pillanattól kezdve otthon érzik magukat az iskolában. Alsó tagozaton nem tanulással kezdődik a nap, hanem közvetlen beszélgetésekkel hangolódik az órára Rengeteg játékot használnak az órákon, főleg olyanokat, amelyekkel kiderülhetnek a gyermekek erősségei. Cél, arra bátorítani őket, hogy legyen önbizalmuk, hiszen akkor lesznek sikeresek. A mesékkel, rajzolással, festéssel, a közös játékkal motiválják őket a minél több tudás megszerzésére. Az angol nyelvtanulás csoportbontásban történik. Minden gyerekek lehetőséget kap arra, hogy a saját tempójában haladjon, s már az idegen nyelv tanulása és tudása örömmel tanulja. Ennek kiemelt szerepet szánnak, mert az idegen nyelv tanulása és tudása elengedhetetlen mindenki számára. Felső tagozatos diákok számára kimeneként a középfokú nyelvvizsga bizonyítvány megszerzése a cél. Tanítványaik több országos versenyen is elindultak, ahol kimagasló eredményeket tudhatnak magukénak. Az iskolában nagy szerepet kap a sokoldalú tehetséggondozás. Nincs otthoni házi feladat, hiszen a kis létszámú csoportok lehetővé teszik az egyéni foglalkoztatást, felzárkóztatást. A diákok előnyös oktatási módszerekkel játsza tanulnak meg a szeretnek. Teret adva a kreativitásuknak, programozás közben alkotnak, azt csinálják, amit igazán szeretnek. Sokféle ingyenes szakkör működik az iskolában. Így a néptánc, a modern tánc, az énektár, a kézműves, az angol, a rajz, a környezetvédelmi szakkörök mellett szivacs kézilabdát és asztali tenisz is van a kínálatban. Ingyenes úszásoktatás is biztosított. A zeneiskola keretén belül hangszereseken tanulhatnak, sőt néptánc és színjátszó szakkör is választható. Lehetőség van lovaskultúrában való részvételre is. A labdarúgást kedvelők bekapcsolódhatnak az iskolában működő BOZSIK programba.

A Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola fenntartója a Mátészalkai Tankerületi Központ. Az iskola akadálymentesített, lifttel ellátott, felszereltsége megfelel a XXI. századi elvárásoknak. A 43 tanterem korszerűen berendezett, a legújabb infokommunikációs eszközökkel ellátott. 9 szaktanterem a tantárgyak szakszerű oktatását szolgálja. Három jól felszerelt, légkondicionált informatikai teremben ismerkedhetnek a tanulók az informatika tudományával. A technika és életvitel tantárgy gyakorlati oktatását jól felszerelt tankönyv segítségével, a logikai játékokban gazdag Logi-kuckó. Saját könyvtárral is rendelkeznek, ahol a könyvtáros pedagógus egyrészt felkelti a tanulók érdeklődését a szépirodalmi művek iránt, elősegíti az olvasás szeretetének kialakulását, másrészt az élményszerű oktatás szakmai munkáját végzi. A Jobb Vele a Világ Alapítvány Boldogságóra programjával, az élménypedagógiai módszertan segítségével élményszerű foglalkozásokat tart. Emellett az Erősségközpontú Oktatási Program megvalósítója is. A sokszínű, modern módszertani anyagokkal, az erősség-fókuszú oktatással megtartott órákon a diákok játékos és élményekben gazdag foglalkozás részesülhetnek. Az nagyméretű aula méltó helyszíne a magas színvonalú rendezvényeknek, műsoroknak. A tágas, igényesen kialakított ebédlőben kulturált körülmények között ekezhnek a diákok. A térség egyik legkorszerűbb, a kézilabda mérkőzések lebonyolítására hitelesített tornacsarnokkal és sportudvarral rendelkeznek. A sportudvar része egy rektortán borított kézilabda pálya, egy műfüves focipálya és egy 150 m-es rektortán futópálya is.

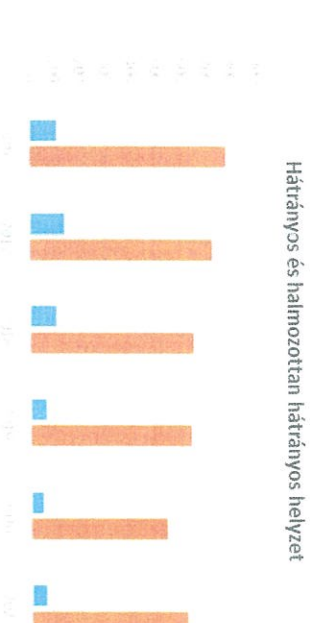
Az iskolaudvaron minősített, többfunkciós fűjatekkel kialakított játszóudvar várja a gyerekeket. A tanulók számára iskolai és iskolán kívüli programokat szerveznek: tanulószobai, szakköri, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, projektek, témahetek, iskolai ünnepségek, előadások, sportrendezvények, D.A.D.A program, beszélgető körök, prevenciósi interaktív előadások,

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	4	1	265	66	99	41
2017	41	12	272	67	9C	39
2018	25	7	252	68	86	47
2019	9	3	68	19	2C	12
2020	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

orrás: TeIR, KSH
star

A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 108 főről 59 főre csökkent 2016-tól 2021-ig. Itt jelentős a csökkenés. A megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma ugyan ebben az időszakban alig mutat csökkenést, újra termelődik a szegénység. (4.4.a)4.sz. táblázat)

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	108	777
2017	138	723
2018	103	649
2019	63	638
2020	47	539
2021	59	617

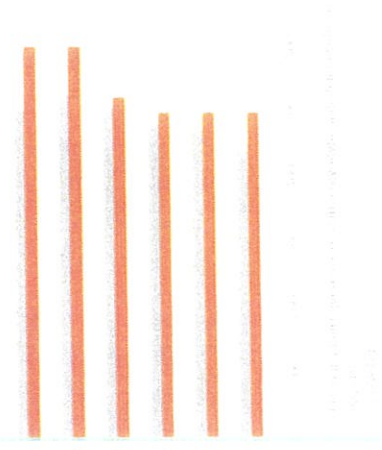
Az MSZC Bechlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium alapfeladata a középszintű oktatás

szakképzés a munkaerőpiac igényeivel összhangban, kiegészítve azt a felnőttképzés rendszerével. Kínálnak technikumi, szakképző iskolai képzési formákat, továbbá pályaeorientációs és műhelyiskolai képzést, felnőttképzés keretében szakmai képzéseket is. Szelekciós diális képzési partnerhálózatral rendelkezik, így tanulók ösztönzhetően részt vehetnek. A tanulás feltételét a jól felkészült oktatók mellett, megújult, modern épületben, korszerűen felszerelt szaktantermek, számítógépek, tanműhelyek biztosítják. Természetesen nem csupán a tanulásról szól az élet az iskola falai között, tanulóik számos közösségi programon vesznek részt. A képzéseket kiegészítik pályaeorientációs napok, üzemi látogatások, toborzónapok. A változatos tesztmozgáshoz, sporthoz ideális feltételeket nyújt a sportcsarnok, a FITT park és a konditerem. Az intézményben szakképzett, tapasztalt, elhivatott oktatók dolgoznak. Magas fokon, nagy szociális érzékenységgel végzik munkájukat a tanulók fejlődésének, a szakma- és munkaszerezték kialakításának érdekében. A képzések színvonalát, eredményességét bizonyítja, hogy az intézmény ECEDL vizsgaközpont és bázisiskolája az Országos Híftő-és Klímászövetségnek. Itt került szervezésre és lebonyolításra az Országos Futás Bajnokság, ahol csapatuk rendre szép eredményeket ér el. Az iskola kiemelten tanulóbarát, biztosítja a rugalmas tanulási utakat, az oktatás jellemzően csoportbontásban zajlik. A pályaválasztásban bizonyítatlan fiatalok részére orientációs évfolyam indul, ahol a képzésben 1 év alatt több szakmával megismerkednek, és olyan alapkészségeket, kompetenciákat fejlesztenek, melyek megálloporozzák a szakképzésbe való bekapcsolódást. A tanulásban fokozott támogatást igénylő tanulók számára a műhelyiskolában van lehetőség részszakmát tanulni kis létszámú csoportokban. A térség legjelentősebb felnőttképzési intézményeként délutáni, illetve esti órákban szervezik a konzultációkat, célzottan a vizsgafelkészítésre helyezve a hangsúlyt, de lehetőség van „egyéni tanulási/tanulmányi utakra” is.

Az elmúlt években a Nyírbátori Rendőrkapitányiség koordinálásával működött az "Iskola-rendőre" program a város 5 oktatási intézményében:

- ✓ Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
- ✓ Báthory Anna református Általános Iskola és Óvoda
- ✓ Éltos Mátyas Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium

Óvodai férőhelyek

Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)

- ✓ Nyírbátori Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola
 - ✓ Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye
- A program kiemelt figyelmet fordított a tanév végi és a tanévközi időszakokra egyaránt, valamint a diákokkal, pedagógusokkal és a szülőkkel történő intenzív kapcsolattartásra.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyogyepedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Nagyon fontos lenne, hogy minden gyermek a megfelelő időben megkaphassa a fejlődéséhez leginkább szükséges szakmai segítségüket. A Nktv. értelmében, azokban a nevelési-oktatási intézményekben, ahol a gyermekek létszáma legalább 500 fő, iskolapszichológust kell alkalmazni. Fejlesztő pedagógusok dolgoznak minden általános iskolában, és az óvodában is, a gyogyepedagógiai fejlesztő tevékenységet a Szabolcs –Szatmár –Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátori Tagintézményének munkatársai végzik a városban.

Több fenntartó által működtetett óvodákban fogadják és nevelik a városban a 3-6 éves kortúkat és az önkormányzat nem rendelkezik megfelelő adatokkal a 4.4.1.sz. táblázathoz.

4.4.2.sz. táblázat az óvodai nevelés adatait tartalmazza 2016 és 2021 között. 2019-ig az óvodai gyermekcsoportok száma változatlan volt, majd emelkedett a következő évben, amikor új óvoda kezdte meg a működését. Ezt tükrözi az óvodai férőhelyek számának növekedése és a feladatellátási helyek számának emelkedése is. Ebben az időszakban az egy óvodai csoportra jutó gyerekek száma nem mutat jelentős változást.

Év	4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai						Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyogyepedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyogyepedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyogyepedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyogyepedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyogyepedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyogyepedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	
	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	20	500	4	441	0	0	22
2017	20	500	4	473	0	0	24
2018	20	500	4	484	0	0	24
2019	20	525	4	509	0	0	25
2020	23	603	5	528	0	0	23
2021	23	603	5	504	0	0	22

Forrás: TelR, KSH Tstár, Önkormányzati adatgyűjtés